

BETÆNKNING

AFGIVET AF
DET AF UNDERVISNINGSMINISTERIET
DEN 7. OKTOBER 1955
NEDSATTE

RADIOLOVSUDVALG

BETÆNKNING NR. 210

1958

INDHOLDSFORTEGNELSE.

Indledning	5
Lytternes og fjernseernes repræsentation i radiatorådet:	
Kritik af de nugældende regler for udnævnelse af lytterrepræsentanter.....	6
Forskellige forslag om direkte valg af lytternes (og seernes) repræsentanter.....	6
Kritik af forslagene.....	6
Organisationen af nogle europæiske radiofonier.....	7
Udvalgets forslag.....	7
Statsradiofoniens Personaleforenings forslag til en ny radioordning.....	7
Fjernsynets organisation.....	7
Udvalgets forslag.....	8
Radioforhandlernes pligt til at give statsradiofonien oplysning om købere af radio- og fjernsynsmottagere.....	8
Henvendelser til udvalget.....	8
Forslag til lov om radiospredning.....	9
Bemærkninger til lovforslaget:	
Almindelige bemærkninger.....	11
Bemærkninger til de enkelte bestemmelser.....	12
Bilag.....	17

Ved skrivelse af 7. oktober 1955 nedsatte undervisningsministeriet et udvalg, der skulle have til opgave at overveje og til ministeriet afgive forslag om en revision af lov nr. 76 af 21. marts 1930 om radiospredning som ændret ved lov nr. 185 af 30. marts 1946, jfr. lov-bekendtgørelse nr. 282 af 8. maj 1946, her- under spørgsmålet om fjernsynets fremtidige organisation.

Til formand for udvalget beskikkedes de- partementschef i undervisningsministeriet Ag- nete Vøhtz.

Til medlemmer beskikkedes:

Som repræsentanter for statsradiofonien:

Radorådets formand, direktør Peder Nør- gaard, statsradiofoniens direktør F. E. Jensen.

Som repræsentant for Arbejdernes Radio og Fjernsynsforbund:

Radorådsmedlem, forbundssekretær Svend Christensen.

Som repræsentant for Kristelig Lytterforening:

Radorådsmedlem, førstelærer Ludvig Ras- mussen.

Som repræsentant for de øvrige lytterforeninger:

(Den jydsk Lytterforening, Dansk Lytter- og Fjernseerforening, Fyens Stifts Radio Union, Katolsk Radioklub, Landbolytterforeningen, Lytterforeningen Sydslesvig og Odense Radio Klub):

Landsrettsagfører Victor Christensen, Ran- ders.

Som repræsentant for indenrigsministeriet:

Kontorchef i indenrigsministeriet Aa. Bjørk- lund Bertelsen.

Som repræsentant for ministeriet for offentlige arbejder:

Afdelingschef i generaldirektoratet for post- og telegrafvæsenet, civilingeniør Gunnar Peder- sen.

Som repræsentanter for Socialdemokratiets folketingsgruppe:

Sekretær, folketingsmedlem Nina Andersen, sekretær, folketingsmedlem Kaj Bundvad.

Som repræsentanter for Venstres folketings- gruppe:

Fhv. statsminister, folketingsmedlem Erik Eriksen, sekretær, folketingsmedlem Harald Nielsen.

Som repræsentanter for Det konservative Folke- partis folketingsgruppe:

Fhv. arbejds- og socialminister, folketings- medlem Poul Sørensen, baron folketingsmed- lem Axel Reedtz-Thott.

Som repræsentanter for Det radikale Venstres folketingsgruppe:

Radorådsmedlem, daværende folketingsmed- lem Oluf Steen, direktør, daværende folketings- medlem E. Rager.

Som udvalgets *sekretærer* beskikkedes se- kretariatschef ved statsradiofonien Ejnar Jen- sen og sekretær i undervisningsministeriet Ed- vard Jeppesen.

Efter sin udnævnelse til arbejds- og bolig- minister er folketingsmand Kaj Bundvad efter anmodning blevet fritaget for hvervet som medlem af udvalget, og i hans sted er ved undervisningsministeriets skrivelse af 23. juli 1957 som repræsentant for den socialdemokra- tiske folketingsgruppe beskikket folketings- mand K. B. Andersen. Samtidig er som repræ- sentanter for Danmarks Retsforbunds folke- tingsgruppe beskikket folketingsmændene Helge Madsen og Niels Andersen. I oktober 1957 indtrådte sognepræst, folketingsmand N. Gott- schalck-Hansen i udvalget i stedet for baron, folketingsmand A. Reedtz-Thott.

Inden afslutningen af udvalgets arbejde er folketingsmand Helge Madsen den 12. august afgået ved døden.

Baggrunden for udvalgets nedsættelse har dels været den kritik, der i årenes løb har

været fremført imod de gældende regler for udpegelse af lytternes repræsentanter i radiatorådet, dels nødvendigheden af en å jourføring af lovens bestemmelser under hensyn til, at statsradiofonien siden 1954 har optaget en regelmæssig fjernsynsvirksomhed.

Efter den gældende radiospredningslovs § 4 beskikkes 6 af radiatorådets medlemmer efter indstilling fra de anerkendte lytterorganisationer. Hver organisation får efter praksis repræsentation i forhold til sit medlemstal.

Uden at ville anfægte den meget store betydning lytterorganisationerne har haft for dansk radiofonis opbygning i de forløbne år, har kritikken været rettet imod dette, at ca. 330.000 organiserede lyttere skulle være ene om at repræsentere de godt 1,3 mill. licensbetalende lyttere, og der har derfor i årenes løb været fremsat forskellige forslag om gennemførelse af direkte valg til radiatorådet med stemmeret i princippet for alle lyttere.

Forholdet mellem de ved rådsvalgene i årene 1930—1954 repræsenterede organisationers medlemstal og det samlede antal lyttere er belyst i bilag 1 og lytterforeningernes virksomhed i den som bilag 2 optagne oversigt.

Som bilag til betænkningen er optaget følgende forud for udvalgets nedsættelse fremsatte forslag om direkte lyttervalg:

1. Den jyske Lytterforenings forslag (bilag 3), hvorefter valg til radiatorådet skulle foregå i forbindelse med de ordinære valg til kommunalbestyrelserne, således at enhver lytter, der har betalt radiolicens for det finansår, hvori valget finder sted eller endeligt er fritaget herfor, har valget. Stemmesedlen udleveres mod forevisning af licensoprævningen eller af licensfritagelsesbeviset. Der knyttes således én stemme til hver licens eller fritagelsesbevis, idet dog indehaveren af flere licenser kun må afgive én stemme.
2. Almindelig dansk Lytterforenings forslag (bilag 4), hvorefter stemmesedlen skulle udsendes sammen med og som en del af licensoprævningen og afleveres til postvæsenet samtidig med indbetaling af licensen. Licensfritagne lyttere skulle have tilsendt en stemmeseddel, der ligeledes skulle afleveres til postvæsenet, således at licensfritagelsesbeviset forevises for dette som legitimation. Indehaveren af flere licenser måtte kun afgive én stemme. Mand

og hustru kunne begge stemme på samme seddel, men havde i så fald kun $\frac{1}{2}$ stemme hver.

3. Venstres og Det konservative Folkepartis skitseforslag i bemærkningerne til lovforslaget af 17. november 1953 (bilag 5), hvorefter hver licensbetalende og licensfritaget lytter skulle have én stemme.

Under udvalgets arbejde har Helge Madsen og Niels Andersen til drøftelse fremlagt det som bilag 6 betegnede lovforslag, hvorefter enhver radio- eller fjernsynslicens giver ret til én stemme ved et direkte valg til radiatorådet.

For så vidt angår Den jyske Lytterforenings forslag har indenrigsministeriet udtrykt stor betænkelighed ved at lade afholde et radiatorådvalg i tilknytning til kommunalvalgene, ved hvilke der de fleste steder samtidig vælges både kommunalbestyrelse og amtsråd, jfr. det i bilag 7 herom anførte.

I den som bilag 7 optagne skrivelse af 15. december 1952 fra statsradiofonien til Danske Lytters Fællesforbund fremføres der en række praktiske vanskeligheder ved at gennemføre en effektiv kontrol med et valg foretaget efter det af Almindelig dansk Lytterforening stillede forslag. Indvendingerne mod de foreliggende forslag kan sammenfattes i følgende:

Adskillige tusinde lyttere betaler selvstændig licens for flere modtagere, men skal stemmehemmeligheden respekteres, vil det være praktisk umuligt at kontrollere, om sådanne indehavere af flere licenskort stemmer én eller flere gange, og selv med prigsivelse af stemmehemmeligheden i forhold til statsradiofoniens personale ville en sådan kontrol være forbundet med store praktiske vanskeligheder. Omvendt vil familielicensordningen kunne bevirke, at selvstændige lyttere udelukkes fra at stemme (hjemmeboende børn med eget apparat). Flere af forslagene opfylder ikke det fundamentale krav til et valg i et demokratisk samfund, at afstemningen skal være hemmelig, og det er lidet stemmende med demokratisk tankegang at udelukke ægtefællen fra at stemme ved et radiatorådvalg, således som flere af forslagene gør.

Post- og telegrafvæsenet har på det bestemteste taget afstand fra at medvirke ved kontrollen med et radiatorådvalg gennemført ved stemmeafgivning på posthusene, idet en sådan medvirken vil være uforenelig med en forsvarlig gennemførelse af postforretningerne.

Hertil kommer, at gennemførelsen af et

hvilket som helst af forslagene om direkte lyttervalg efter de af statsradiofonien og generaldirektoratet for post- og telegrafvæsenet senest foretagne beregninger vil være forbundet med omkostninger af størrelsesordenen 600.000-700.000 kr.

Da intet af de foreliggende forslag således indeholder tilstrækkelige og forsvarlige tekniske regler for gennemførelse af et direkte radiorådsvalg, og da sådanne regler efter udvalgets formening ikke kan opstilles, har udvalget ment at måtte afstå fra tanken om gennemførelse af direkte lyttervalg.

Forud for udvalgets nedsættelse havde undervisningsministeriet gennem udenrigsministeriet ladet indhente oplysninger om de for organisationen af radiospredningstjenesten i en række europæiske lande gældende bestemmelser, hvilket materiale har været stillet til udvalgets disposition.

På grundlag af dette materiale er udarbejdet den som bilag 8 vedføjede oversigt over styreformene for radiofonierne i Belgien, England, Finland, Frankrig, Holland, Norge, Schweiz og Sverige.

Som det vil ses af denne oversigt, er lytternes indflydelse på radiofoniernes ledelse ringe - bortset fra Holland, hvor forholdene har udviklet sig på en ganske speciel måde — og udvalget har derfor ikke ment, at der fra de andre europæiske radiofoniers organisationsformer kan overføres ideer af betydning for udvalgets overvejelser vedrørende statsradiofoniens styrelsesforhold.

I folketingsudvalgets beretning af 27. september 1954 (bilag 9) om det af Venstre og Det konservative Folkeparti i 1953 fremsatte lovforslag (bilag 5) er udkastet den tanke at lade folketinget udpege lytternes repræsentanter i radiorådet. I erkendelse af, at der ikke vil kunne skabes en tilfredsstillende ordning med direkte lyttervalg, har udvalget kunnet tilslutte sig denne tanke ud fra det synspunkt, at stort set alle licensbetalende lyttere og fjernseere er stemmeberettigede til folketinget, som derfor kan siges at repræsentere lytterne og seerne, uanset om disse er organiserede som sådanne eller

Idet udvalget anerkender den store betydning, lytterorganisationerne hidtil har haft for dansk radiofoni, og idet man forventer, at disse organisationer også fremover vil være sam-

lingsstedet for de særligt aktive og interesserede lytter- og fjernseerkredse, finder udvalget endvidere, at der bør gives de anerkendte organisationer en i loven udtrykkelig hjemlet ret til overfor folketinget at fremkomme med indstilling til valg af lytter- og fjernseerrepræsentanterne.

Det skal understreges, at forslaget om at lade folketinget udpege lytter- og fjernseerrepræsentanterne i radiorådet kun har opnået hele udvalgets tilslutning under den forudsætning, at det i praksis må forme sig således, at udvælgelsen af disse radiorådsmedlemmer i almindelighed sker blandt de af organisationerne indstillede personer.

Fra statsradiofoniens personaleforening har udvalget modtaget de som bilag 10 optagne forslag til lov om radio- og fjernsynsspredning, til forretningsorden for radiorådet og radio-komitéer og til instruks for radiochefen, alt med bemærkninger samt en udtalelse fra en gruppe af programmedarbejdere, der tager afstand fra forslagene. Efter disse forslag ændres radiorådets sammensætning på væsentlig måde i forhold til den hidtil gældende ordning, særlig derved at en egentlig repræsentation for lyttere og fjernseere udelades. Radiorådets kompetence begrænses samtidig stærkt til fordel for en mere selvstændigt ansvarlig radiochef.

Efter at man med forslagsstillerne har drøftet disse forslag, og efter at statsradiofoniens programafdelingschefer har haft lejlighed til i udvalgets møder at fremsætte deres synspunkter, har der indenfor udvalget været enighed om, at den kritik af principperne i den gældende radioordning, der fra personaleforeningens side er kommet til orde til støtte for de fremsatte forslag, ikke har vist sig tilstrækkeligt underbygget, og der har derfor også indenfor udvalget været enighed om ikke at fremme disse forslag, der på så afgørende måde bryder med dansk tradition på radioadministrationens område og rummer mulighed for tilsidesættelse af grundprincippet om alsidighed i udsendelserne.

Angående fjernsynet har udvalget med radiorådet (jfr. dets skrivelse af 9. november 1956 (bilag 11)) været enigt i, at fjernsynsvirksomheden bør indgå som et normalt led i radiofoniens virksomhed, underlagt radiorådet og dets udvalg og radiofoniens direktør på samme måde som den øvrige radiospredningsvirksomhed og med adgang for organisationer

af fjernseere til overfor folkettinget at fremkomme med indstilling om valg af radioråds-medlemmer.

Udvalget har taget det af radiorådet i august 1958 udarbejdede og af undervisningsministeriet den 3. oktober 1958 godkendte forslag om samling af programarbejdet for radio og fjernsyn under 4 fælles programafdelinger og om oprettelse af programdirektørstillinger for henholdsvis radio og fjernsyn til efterretning, jfr. nærmere den af radiorådet i skrivelse af 7. august 1958 (bilag 12) givne redegørelse. I konsekvens heraf har udvalget foreslået institutionens driftsleder normeret som generaldirektør, medens man i øvrigt har fundet det rigtigst som hidtil at undlade i lovteksten at optage nærmere personalemæssige bestemmelser, der på uheldig måde kunne binde en fremtidig udvikling.

En af udvalgets sekretariat udarbejdet redegørelse for det danske fjernsyns hidtidige udvikling og fjernsynets organisation i andre europæiske lande er optaget som bilag 13 til betænkningen.

Undervisningsministeriet har i en skrivelse af 25. marts 1958 anmodet udvalget om at tage op til overvejelse en fra Radiobranchens tekniske og kommercielle Sammenslutning modtaget henvendelse om ophævelse af den radioforhandlerne i henhold til § 27 i lov nr. 43 af 14. marts 1955 om forbrugsbegrænsende foranstaltninger påhvilende pligt til at give statsradiofonien oplysninger om navn, stilling og adresse på købere af radio- og fjernsynsmodtagere, jfr. herom bilag 14.

Udvalget må efter alt foreliggende slutte sig

København i oktober 1958.

K. B. Andersen	Niels Andersen	Nina Andersen	Aa. Bjørklund-Bertelsen
Sv. Christensen	Victor Christensen	Erik Eriksen	
N. Gottschalck-Hansen	F. E. Jensen	Harald Nielsen	
Peder Nørgaard	Gunnar Pedersen	E. Rager	
Ludv. Rasmussen	Oluf Steen	Poul Sørensen	

A. Vøhtz

(formand)

til det af radiorådet og ministeriet i førnævnte skrivelse indtagne standpunkt, hvorefter bestemmelsen om radioforhandlerens anmeldelsespligt må opretholdes, men finder det naturligt, at bestemmelsen henføres til radiospredningsloven, hvorfor den er foreslået optaget i det stillede lovforslag, dog med en lempelse af den hidtidige meget korte anmeldelsesfrist.

Udvalget har modtaget følgende henvendelser:

Danske Kvinders Nationalråd og Dansk Kvindesamfund, 27/1 1956	bilag 15
Dansk Lytter- og Fjernseerforening, 2/5 1956	bilag 16
Landsforeningen Kristelig Lytterforening, 28/9 1956	bilag 17
Fjernseerforbundet, 19/3 1957	bilag 18
Dansk Lytter- og Fjernseerforening, 23/5 1957	bilag 19
Dansk Skuespiller Forbund, 9/10 1957	bilag 20
Dansk Forfatterforening, 22/10 1957	bilag 21
En kreds af professorer, kunstnere m. fl., 1/11 1957	bilag 22
Dansk Lytter- og Fjernseerforening, 3/11 1957	bilag 23
Dansk Revyforfatter- og Komponistforbund, 13/11 1957	bilag 24
Fjernseerforbundet, 23/5 1958	bilag 25

Udvalget afholdt sit første møde den 18. januar 1956 og har i sit 18. møde den 29/10 1958 enstemmigt vedtaget det vedføjede forslag til lov om radiospredning med tilhørende bemærkninger, hvoraf de af udvalget i øvrigt foreslåede ændringer i den gældende lov vil fremgå. Svend Christensen, Ludvig Rasmussen og Victor Christensen har til forslaget ønsket at knytte de i bilag 26, 27 og 28 indeholdte almindelige bemærkninger.

E. Jensen   *Edv. Jeppesen*
Sekretærer

Forslag til lov om radiospredning

Danmarks Radio er en selvstændig offentlig institution, der har eneret på radiospredning, omfattende såvel radiofoni som fjernsyn.

§ 2.

Ministeriet for offentlige arbejder bemyndiges til, efter aftale med undervisningsministeren, at oprette og drive de for Danmarks Radio fornødne radiofoni- og fjernsynsstationer samt til forskudsvis at afholde de hermed forbundne udgifter. De i så henseende nødvendige beløb bevilges på de årlige finanslove.

§ 3.

Stk. 1. De til Danmarks Radios virksomhed fornødne midler tilvejebringes gennem årlige afgifter for benyttelse af radio- og fjernsynsmottagere.

Stk. 2. Afgifterne fastsættes efter indstilling fra radiatorådet af undervisningsministeren med tilslutning fra folketingets finansudvalg.

Stk. 3. Afgifterne skal have en sådan størrelse, at der derved bliver dækning for alle Danmarks Radios udgifter samt for forrentning og afskrivning af statskassens udlæg i henhold til § 2.

Stk. 4. Afgifterne samles i en fond, der benævnes radiospredningsfonden, og som vil være at anvende udelukkende til radiospredningens formål.

§ 4.

Stk. 1. Undervisningsministeren nedsætter et radiatoråd.

Stk. 2. Radiorådet sammensættes på følgende måde:

- a. To medlemmer udpeges direkte af undervisningsministeren.
- b. Et medlem, der skal være radioteknisk kyndig, udpeges af ministeren for offentlige arbejder.
- c. 10 medlemmer udpeges af folketinget som repræsentanter for lyttere og fjernseere.

d. Hvert af de i folketingets finansudvalg repræsenterede partier udpeger 1 medlem.

Stk. 3. De af undervisningsministeren anerkendte lytter- og fjernseerorganisationer eller sammenslutninger af sådanne, der repræsenterer mindst 5.000 kontingent- og licensbetalende medlemmer, og som har bestået i mindst 1 år, har overfor folketinget indstillingsret til valg af de i stk. 2 c nævnte 10 radiatorådsmedlemmer.

Stk. 4. Anerkendte lytter- og fjernseerorganisationer, der repræsenterer religiøse og nationale mindretal, kan af undervisningsministeren anerkendes som indstillingsberettigede efter stk. 3 uden hensyn til deres medlemstal.

Stk. 5. Undervisningsministeren fastsætter de nærmere betingelser for anerkendelse af lytter- og fjernseerorganisationer.

Stk. 6. Blandt rådets medlemmer udnævner undervisningsministeren formand og næstformand.

Stk. 7. Samtlige udnævnelser gælder for 4 år fra en 1. april.

§ 5.

Stk. 1. Radiorådet har under ansvar for undervisningsministeren ledelsen af Danmarks Radio.

Stk. 2. Rådet fastsætter de almindelige principper, der skal gælde for Danmarks Radios virksomhed, og er ansvarligt for, at udsendelserne er af alsidig, kulturel og oplysende art.

Stk. 3. Radiospredningsfonden, jfr. § 3, er undergivet radiatorådets bestyrelse.

Stk. 4. Efter indstilling fra radiatorådet fastsætter undervisningsministeren bestemmelser om Danmarks Radios kasse- og regnskabsvæsen og om opkrævningen af de i medfør af § 3 fastsatte afgifter, herunder de nærmere betingelser for afgiftspligtens indtræden og ophør.

Stk. 5. Radiorådet udarbejder et budget for det kommende finansår over anvendelsen af de midler, der kan antages at stå til rådighed. Budgettet forelægges undervisningsministeren til godkendelse. I driftsåret må overskridelse af

budgettets samlede sum ikke finde sted uden ministerens samtykke.

Stk. 6. Undervisningsministeren udfærdiger den for rådet fornødne forretningsorden.

§ 6.

Stk. 1. Radiorådet nedsætter et forretningsudvalg og et programudvalg. De nærmere regler om disse udvalgs sammensætning og kompetence fastsættes i radiorådets forretningsorden.

Stk. 2. Efter at udnævnelserne til radiorådet har fundet sted, kan ministeren efter forhandling med radiorådet for en 4-års periode gældende fra en 1. maj udpege indtil 8 konsulenter for programudvalget med indsigt i kulturlivets forskellige områder. Konsulenterne deltager uden stemmeret i programudvalgets møder.

§ 7.

Rådets medlemmer og konsulenterne for programudvalget lønnes med honorarer, hvis størrelse fastsættes af undervisningsministeren. For deltagelse i råds- og udvalgsmøder tilkommer der medlemmer og konsulenter sædvanlige diæter. Udgifter ved nødvendige rejser dækkes efter regning.

§ 8.

Stk. 1. Danmarks Radios daglige drift ledes, bortset fra den i § 9 omhandlede tekniske virksomhed, af en af undervisningsministeren efter indstilling af radiorådet ansat generaldirektør.

Stk. 2. Undervisningsministeren udfærdiger efter indstilling fra radiorådet et lønningsreglement og normativ for Danmarks Radio.

§ 9.

Stk. 1. Anlæg og drift af de af Danmarks Radio benyttede stationer ledes af generaldirektoratet for post- og telegrafvæsenet.

Stk. 2. Omkostningerne ved dette arbejde, herunder udgifter til forrentning og afskrivning af de i anlæggene bundne kapitaler, dækkes af radiospredningsfonden efter regler, der fastsættes efter forhandling mellem radiorådet og generaldirektoratet for post- og telegrafvæsenet, og godkendes af undervisningsministeren og ministeren for offentlige arbejder.

§ 10.

Radiospredningsfondens budget over indtægter og udgifter optages som et særligt afsnit på finanslovens S 2.

§ 11.

Stk. 1. Et modtagerapparat må ikke benyttes til modtagelse af andre radiomeddelelser end radiospredningsstof. Er sådanne radiomeddelelser modtaget, må de ikke udnyttes erhvervsmæssigt eller udbredes.

Stk. 2. Erhvervsmæssig udnyttelse af Danmarks Radios udsendelser må ikke finde sted uden radioens tilladelse.

§ 12.

Stk. 1. Det påhviler virksomheder, der sælger eller udlejer radio- og fjernsynsmodtagere til forbrugere, at give Danmarks Radio oplysning om navn, stilling og adresse på enhver køber eller lejer af sådanne apparater. Samme pligt påhviler auktionsholdere og auktionsledere.

Stk. 2. Meddelelse om de i en måned stedfundne salg eller udlejninger skal afgives inden udgangen af den påfølgende måned.

§ 13.

Stk. 1. Overtrædelse af de i §§ 11 og 12 fastsatte bestemmelser samt undladelse af at erlægge de i henhold til § 3 fastsatte afgifter straffes med en radiospredningsfonden tilfaldende bøde, i sidstnævnte tilfælde ikke under 40 kr.

Stk. 2. Under skærpende omstændigheder kan et modtagerapparat, der er benyttet i strid med § 11, konfiskeres, for så vidt det tilhører nogen for lovovertrædelsen ansvarlig. I stedet for konfiskation af apparatet kan der ske konfiskation af et beløb svarende til apparatets værdi. Konfiskerede apparater og konfiskationsbeløb tilfalder radiospredningsfonden.

Stk. 3. Påtale finder kun sted efter begæring af undervisningsministeren.

§ 14.

Stk. 1. Med nærværende lovs ikrafttræden bortfalder lov nr. 76 af 21. marts 1930 som ændret ved lov nr. 185 af 30. marts 1946 samt § 27 i lov nr. 43 af 14. marts 1955 om forbrugsbegrænsende foranstaltninger.

Stk. 2. De i nærværende lov indeholdte bestemmelser om nedsættelse af radioråd og udnævnelse af konsulenter til programudvalget finder første gang anvendelse for perioden 1. april 1959 til 31. marts 1963, henholdsvis 1. maj 1959 til 30. april 1963.

Stk. 3. Denne lov gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Bemærkninger til lovforslaget

Med hjemmel i lov nr. 166 af 1. maj 1923 overtog staten for en forsøgsperiode af 1 år, regnet fra 1. april 1925, radioudsendelserne, og der nedsattes til varetagelse af programvirksomheden et radioråd på 38 medlemmer, repræsenterende alle de i virksomheden teknisk eller kulturelt interesserede parter. Den tekniske drift henlagdes under generaldirektoratet for telegrafvæsenet.

Inden forsøgsperiodens udløb fastlagde derefter lov nr. 45 af 13. marts 1926 om radiospredning de grundprincipper, på hvilke dansk radiospredningsvirksomhed siden har været bygget: Statsradiofonien får eneret på radiospredningsvirksomheden, denne finansieres udelukkende gennem licensafgifter fra lytterne, den tekniske drift henlægges fortsat under generaldirektoratet for telegrafvæsenet, men alle dets udgifter, herunder til forrentning og afskrivning af stationerne, refunderes af licensmidlerne, og den almindelige ledelse af virksomheden henlægges til et af ministeren for offentlige arbejder nedsat radioråd, der tillige bestyrer den radiospredningsfond, i hvilken licensmidlerne opsamles. Efter loven af 1926 bestod radiorådet af 9 medlemmer, hvoraf 2 udpeget direkte af ministeren for offentlige arbejder, 4 udnævnt efter indstilling fra henholdsvis undervisningsministeren, den danske presses telegramudvalg, de faglige journalistorganisationer og sammenslutningen indenfor radioindustrien samt 3 lytterrepræsentanter udnævnt efter indstilling af anerkendte lytterorganisationer. Rådets funktionstid var efter 1926-loven 2 år.

Ved lov nr. 76 af 21. marts 1930 om radiospredning forlængedes radiorådets funktionstid til 4 år, og medlemstallet forøgedes til 15 for at give plads dels for en rigsdagsrepræsentation på 4 medlemmer, valgt efter reglerne i grundlovens § 45, dels for en udvidelse af lytternes repræsentation til 6. Samtidig bortfaldt radioindustriens repræsentant. Udover denne ændring

af bestemmelsen om radiorådets sammensætning lovhjemledes ved § 3 de hidtil administrativt håndhævede bestemmelser om lytters anvendelse af radiospredningsstoffet.

Ved kgl. resolution af 8. august 1940 henlagdes sager af ikke-teknisk art vedrørende radiospredning fra ministeriet for offentlige arbejder til undervisningsministeriet, og ved lov nr. 185 af 31. marts 1946 om ændring af radiospredningsloven af 21. marts 1930 blev denne ændring i ressortforholdene stadfæstet. Samtidig blev der foretaget visse ændringer i reglerne om radiorådets sammensætning, således at undervisningsministeren fremtidig udpegede 2 medlemmer direkte, medens ministeren for offentlige arbejder indstiller ét medlem, og rigsdagsrepræsentationen ændredes fra 4 medlemmer til ét medlem, udpeget af hvert af de i folketingets finansudvalg repræsenterede parter.

Reglerne om udpegelse af lytterrepræsentanter til radiorådet har været praktiseret således, at mandaterne er blevet fordelt mellem de indstillende lytterorganisationer i forhold til deres medlemstal. Da kun en begrænset del af lytterne har været organiseret i lytterforeningerne, blev der allerede under behandlingen i folketinget af forslaget til loven af 1930 stillet forslag om at erstatte denne ordning med et direkte lyttervalg, et forslag, som rigsdagens flertal dog veg tilbage for at gennemføre, under hensyn til de praktiske vanskeligheder en sådan ordning måtte forventes at indebære.

Tanken om gennemførelse af direkte lyttervalg har siden været rejst gentagne gange af forskellige lytterorganisationer og senest i et af partiet Venstres og Det konservative Folkepartis folketingsgrupper i folketingssamlingen 1953/54 fremsat forslag til ændring af radiospredningsloven, jfr. Folketingstidende 1953/54, sp. 933-40 og 1400 ff. og till. A, sp. 845-48.

Efter indgående overvejelser af spørgsmålet om direkte lyttervalg anser man det ikke for muligt på en praktisk og forsvarlig måde at gennemføre et direkte lyttervalg til radiatorådet, og i det foreliggende lovforslags § 4 foreslås udpegelsen af lytternes og fjernseernes repræsentanter til radiatorådet henlagt til folketinget. Antallet af lytter- og fjernseerrepræsentanter i radiatorådet foreslås forøget til 10 under samtidig bortfald af pressens repræsentanter. Lytter- og fjernseerorganisationernes indflydelse på udpegelsen af repræsentanterne foreslås bevaret gennem en ret for disse organisationer til overfor folketinget at fremkomme med indstilling til valg af de 10 rådsmedlemmer.

Efter forslaget indgår fjernsynet som et normalt led i radiofonisens virksomhed, underlagt dennes almindelige styrelsesorganer og med adgang for organisationer af fjernseere til at øve samme indflydelse som lytterorganisationerne.

Det foreliggende lovforslag rummer i øvrigt forslag om ændring af programudvalgets sammensætning (§ 6), og om ændring af institutionens navn fra »statsradiofonien« til »Danmarks Radio« (§ 1).

Den i den gældende lovs § 10 indeholdte ekspropriationsbemyndigelse er ikke medtaget i nærværende forslag, idet den fornødne hjemmel til foretagelse af ekspropriationer af arealer m. v. til radio- og fjernsynsstationer kan tilvejebringes på de årlige ekspropriationslove på tilsvarende måde som for andre under ministeriet for offentlige arbejder henhørende anlægsvirksomheder, jfr. senest lov nr. 306 af 21. december 1957, hvor der i § 3 er hjemmel til i finansåret 1958/59 at foretage ekspropriation af arealer m. v. bl. a. med henblik på tilvejebringelse af nye eller udvidelse af bestående radiotelekomunikationsanlæg, hvorunder hører også radiospredningsanlæg.

Forslaget indeholder endelig forskellige ændringer af mere formel karakter.

Til de enkelte bestemmelser knyttes i øvrigt følgende bemærkninger:

Til § 1.

Denne bestemmelse er ny. I den gældende lovgivning savnes en definition af institutionen som sådan og en fastlæggelse af dens opgaver. »Statsradiofonien« foreslås ændret til »Danmarks Radio«, en betegnelse, der i mangfoldige år har været anvendt ved annonceringen af radiofonisens programmer og vil være af prak-

tisk værdi i forhold til udlandet, hvor det er sædvanligt, at en nationalitetsbetegnelse er optaget i navnet på radioinstitutionerne (f. eks. Sveriges Radio, Norsk Rikskringkasting, British Broadcasting Corporation, B. B. C. og Radio-diffusion Television Française, R. T. F.).

Formuleringen er i overensstemmelse med det allerede i telekommunikationsloven af 12. april 1949 § 1, stk. 2 anførte. »Radiospredning« som fællesbetegnelse for lydradio og fjernsyn er ligeledes i overensstemmelse med den internationale telekommunikationskonvention (vedtaget i Buenos Aires i 1952), der definerer radiospredningstjeneste som radiotjeneste, der foretager udsendelser bestemt til at modtages direkte af offentligheden i almindelighed. Denne tjeneste kan omfatte lyd-, fjernsyns- eller faksimileudsendelser eller andre arter af udsendelser.

Man finder, at Danmarks Radio fortsat bør have eneret på radiospredning i Danmark, og at dette bør fastslås udtrykkeligt i loven.

Til § 2.

Denne bestemmelse svarer til den gældende radiospredningslovs § 1, blot er »statens radiospredning (statsradiofonien)« ændret til »Danmarks Radio« og fjernsynsstationer udtrykkeligt nævnt sammen med radiofonistationer.

Til § 3.

Bestemmelsen svarer til den nuværende lovs § 2, og i formuleringen er af reelle ændringer kun medtaget fastsættelsen af fjernsynslicensen.

Virksomheden baseres som hidtil på licensafgifter, og en hel eller delvis dækning af udgifterne gennem reklameindtægter vil således fortsat være udelukket.

Under opbygningen af fjernsynsvirksomheden har denne i det omfang, der ikke har været dækning for udgifterne gennem fjernsynslicensen, været finansieret ved udlån fra radiospredningsfondens radiolicensmidler; disse udlån er forudsat tilbagebetalt, efterhånden som fjernsynets licensindtægt tillader det.

Efter den i lovforslaget benyttede terminologi vil radiospredningsfonden fremtidig blive en fællesfond for radio- og fjernsynslicenser, således at der skabes formel mulighed for gennemførelse af en enhedsøkonomi for den samlede virksomhed.

Hermed udelukkes imidlertid ikke muligheden for, så længe det skønnes påkrævet, at opretholde de forudsætninger, der i økonomisk henseende har været opstillet ved fjernsyns-

virksomhedens påbegyndelse. De i forslaget § 5 indeholdte bestemmelser rummer den for ministeren i denne henseende fornødne be-
føjelse.

Til § 4.

Her fastsættes reglerne for radiorådets sammensætning. Det grundlæggende princip om et folkevalgt radioråd er bibeholdt og yderligere udbygget gennem en forøgelse af repræsentationen for lyttere og fjernseere fra 6 til 10.

Efter det foreliggende forslag vil radiorådet komme til at bestå af 2 repræsentanter for undervisningsministeriet, 1 for ministeriet for offentlige arbejder og 10 repræsentanter for lyttere og fjernseere samt en repræsentant for hvert af de i folketingets finansudvalg repræsenterede partier, for tiden 5.

Den historiske begrundede særlige repræsentation for pressen har man ikke fundet tilstrækkeligt grundlag for at opretholde. Det bemærkes i denne forbindelse, at Den danske Presses Telegramudvalgs repræsentanter i bestyrelsen for Pressens Radioavis har afgørelsen i alle redaktionelle spørgsmål vedrørende radioavisen.

Radiofoni- og fjernsynsvirksomheden ønskes fortsat placeret under en ministers ansvar, og man har derfor fundet det rigtig, at undervisningsministeren bevarer adgang til at udpege 2 medlemmer samt til at udnævne rådets formand og næstformand.

Da generaldirektoratet for post- og telegrafvæsenet varetager oprettelsen og driften af radiofoni- og fjernsynsstationerne, finder man det endvidere ønskeligt fortsat at bevare et radio-teknisk kyndigt medlem af rådet som repræsentant for ministeren for offentlige arbejder.

Den særlige form for valg af de politiske repræsentanter i radiorådet, der i øvrigt er stemmende med praksis på en række andre områder, foreslås bevaret.

Den i den hidtidige bestemmelse indeholdte formulering er dog ændret, således at det udtrykkeligt siges, at der her er tale om en repræsentation for de i finansudvalget repræsenterede partier og ikke som efter den hidtil gældende bestemmelse »en repræsentation for rigsdagen«, idet denne sidste formulering kan give anledning til tvivl om bestemmelsens forenelighed med grundlovens § 2.

Det afgørende nye i ordningen er, at repræsentanterne for lytterne og fjernseerne skal udpeges af folketinget. Tanken om at lade disse repræsentanter vælge ved et direkte valg af alle

licensindehavere har som nævnt i de indledende bemærkninger måttet opgives under hensyn til vanskelighederne ved at etablere en forsvarlig og praktisk gennemførlig valgordning, og man er derfor standset ved den teoretisk næstbedste og i praksis eneste gennemførlige løsning, når karakteren af et folkevalgt radioråd ønskes bevaret: At lade folketinget, som repræsenterer hele befolkningen, være den vælgende myndighed.

Der foreslås tillagt de anerkendte lytter- og fjernseerorganisationer indstillingsret med hensyn til valg af de medlemmer, der skal repræsentere lytterne og fjernseerne, således at udvælgelsen af disse radiorådsmedlemmer i almindelighed sker blandt de af organisationerne indstillede.

Af praktiske grunde har man ment at måtte begrænse de indstillingsberettigede organisationers antal, således at kun organisationer eller sammenslutninger af sådanne med et medlems-tal på mindst 5.000 kommer i betragtning. Dette talmæssige krav har man dog ikke anset det for rimeligt at fastholde overfor religiøse og politiske mindretal, hvis lytter- og fjernseerorganisationer bør kunne anerkendes af ministeren uden opfyldelse af krav om bestemt medlems-tal.

Ministeren har i almindelighed givet anerkendelse på følgende vilkår:

1. at organisationen består af lyttere og (eller) fjernseere, der personligt og direkte erlægger fast kontingent til organisationen.
2. at der i forbindelse med det andragende, som vil være at indsende til ministeriet om anerkendelse i henhold til lovens bestemmelse, fremsendes en af organisationens bestyrelse på tro og love underskrevet erklæring om antallet af kontingentbetalende medlemmer i organisationen, bilagt oplysning om kontingentets størrelse.
3. at der i organisationens love er optaget bestemmelser om
  - a. at der som kontingentbetalende medlemmer kun kan optages lyttere og seere, der betaler den pligtige afgift til radiospredningsfonden eller er fritaget herfor,
  - b. at stemmeretten inden for foreningen kun kan udøves af den, der betaler denne afgift eller er fritaget for at betale afgift, og i statsradiofoniens kartotek er indført som licensbetalende lytter eller fjernseer, samt

- c. at kontingentbetalende medlemmer, der tillige er medlemmer af en anden anerkendt lytter- eller fjernseer-organisation, kun kan udøve stemmeretten gennem én af de foreninger, i hvilke de er medlemmer.

Radiorådets funktionsperiode foreslås som hidtil fastsat til 4 år fra en 1. april, idet man herved har forudsat, at der som hidtil ved ekstraordinær afgang inden for en løbende funktionsperiode kan finde nybeskikkelse sted for den resterende del af perioden, og at fornødent hensyn kan tages til ændringer med hensyn til partiernes repræsentation i folketingets finansudvalg.

Til § 5.

Bestemmelsen svarer til den gældende radiospredningslovs § 5 med en enkelt redaktionel ændring af stk. 4.

Til § 6.

Radiorådet udøver sin løbende indflydelse på og kontrol med den daglige virksomhed gennem et programudvalg og et forretningsudvalg, hvis nedsættelse hidtil har været hjemlet i den af undervisningsministeren udfærdigede forretningsorden.

Efter den hidtil gældende forretningsorden består forretningsudvalget af 4 medlemmer (formanden og næstformanden samt et af de af de politiske partier og et af de af lytterorganisationerne udpegede rådsmedlemmer). Programudvalget består af 8 af radiorådets medlemmer (formanden, den ene af de 2 af undervisningsministeren direkte udpegede medlemmer, 2 af de politiske partiers, 3 af lytterorganisationernes og 1 af pressens repræsentanter). Herudover har ministeren været bemyndiget til at tilforordne udvalget indtil 6 stemmeberettigede medlemmer »med særlig indsigt i kulturel og musikalsk henseende«. Endvidere udnævner ministeren i henhold til statsradiofonisens lønningsreglement og normativ 2 konsulenter for udvalget, en for kirkelige udsendelser og en for skoleudsendelser, der uden stemmeret deltager i udvalgets møder.

Reglerne om radiorådets repræsentation i de 2 udvalg finder man det fortsat naturligt at henknyde til fastlæggelse i forretningsordenen.

Da radiorådet har ansvaret for hele radiospredningsvirksomheden, jfr. § 5, finder man det derimod ikke rimeligt at opretholde den efter den hidtil gældende forretningsorden bestående mulighed for gennem en rent admini-

strativ udnævnelse af programudvalgsmedlemmer udenfor radiorådets medlemskreds at forrykke den i reglerne om radiorådets sammensætning fastlagte mandatfordeling.

På den anden side er det af afgørende betydning, at der fortsat sikres programudvalget den fornødne sagkyndige assistance til supplerung af den sagkundskab, der altid vil være til stede inden for medarbejderkredsen, og man foreslår derfor, at der til programudvalget knyttes konsulenter - uden stemmeret - med indsigt i kulturlivets forskellige områder. Med det foreslåede antal af 8 skulle der være mulighed for i samme omfang som hidtil at dække områder som kirke, skole, almindelig folkeoplysning, musik, dramatik og litteratur.

Da det er naturligt at *give* et nyvalgt radioråd lejlighed til at øve indflydelse på valget af konsulenter, foreslås det, at disses valgperiode løber fra en 1. maj.

Til § 7.

Bestemmelsen svarer til den hidtidige lovs § 4, stk. 2, med en tilføjelse om honorering af programudvalgets konsulenter.

Til § 8.

Bestemmelsen svarer til den gældende lovs § 6. I stk. 1 er »driftsleder« ændret til »generaldirektør«. Den ændrede formulering af stk. 2 rummer ingen realitetsændring.

Til § 9.

Bestemmelsen svarer til den gældende lovs

Til § 10.

Det foreslås som hidtil til orientering at optage radiospredningsfondens budget i finansloven, jfr. den gældende lovs § 8.

Til § 11.

Denne bestemmelse svarer til den i radiospredningslovens § 3 optagne. Den er foreslået flyttet til denne plads i loven for på ét sted at have samlet alle de bestemmelser, der har direkte relation til lytterne og seerne. Formuleringen er ændret blandt andet for klarere at fastslå, at der ikke kræves tilladelse til den efterhånden i stigende grad stedfindende registrering af udsendelserne til rent privat brug, idet den hidtidige formulering har kunnet give anledning til tvivl om, hvorvidt statsradiofonien havde hjemmel til at forbyde en sådan udnyttelse af udsendelserne.

De i den gældende lovbestemmelses stk. 4 og 5 indeholdte regler om henholdsvis overdragelse og fratagelse af licensbeviset er bortfaldet som værende uden praktisk betydning. De fornødne regler om det i stk. 4 omhandlede forhold vil kunne gives i bekendtgørelserne om radio- og fjernsynslicens, jfr. § 3, stk. 2 sammenholdt med § 5, stk. 4.

Til § 12.

En til denne bestemmelse svarende bestemmelse har hidtil været optaget i forskellige forbrugsafgiftslove, senest i § 27 i lov nr. 43 af 14. marts 1955 om forbrugsbegrænsende foranstaltninger.

I forhold til den gældende bestemmelse er anmeldelsespligten foreslået udvidet til at omfatte udleje, idet det navnlig for fjernsynsapparatomsætningen har vist sig, at den i vidt omfang gennemføres på lejebasis.

Den hidtidige anmeldelsesfrist - inden den 5. i den følgende måned - er foreslået forlænget, således at anmeldelse først skal ske inden den følgende måneds udgang.

Til § 13.

Bestemmelsen svarer for så vidt angår straf for undladelse af at erlægge skyldig radio- og fjernsynslicens til den gældende lovs § 9, idet dog det hidtidige bødemaksimum på 400 kr. og reglen om konfiskation af modtagerapparater

er udgået -- det sidste som værende uden praktisk betydning.

Overtrædelse af bestemmelsen i § 12 om radioforhandlernes anmeldelsespligt sanktioneres, som det også hidtil har været tilfældet i henhold til lov om forbrugsbegrænsende foranstaltninger, med bødestraf.

For effektivt at beskytte Danmarks Radio imod erhvervsmæssig udnyttelse af det rundkastede stof, hvilket efter fjernsynets tilkomst skønnes at ville kunne få større praktisk betydning, har man fundet det nødvendigt at indføre en straffebestemmelse for overtrædelse af bestemmelsen i § 11, stk. 2, ligesom man har fundet det nødvendigt at skabe mulighed for at straffe overtrædelse af de øvrige bestemmelser i denne paragraf, og man har for disse tilfældes vedkommende anset det for ønskeligt også at åbne mulighed for konfiskation af ulovligt benyttede modtagerapparater.

Til § 14.

Ikrafttrædelsesbestemmelsen er formuleret således, at de nye regler kan finde anvendelse ved udpegelsen af nyt radiatoråd fra den 1. april 1959. Det er ved nybeskikkelsen af radiatorådsmedlemmer pr. 1. april 1958 tilkendegivet de pågældende, at funktionstiden, under hensyn til den allerede på det pågældende tidspunkt under forberedelse værende lovrevision, måtte forventes at blive af kortere varighed end normalt.

BILAG

BILAG.

Bilag	1. Oversigt over deltagelsen i radiatorådsvalgene 1930-54.....	20
Bilag	2. Oversigt over oplysninger om lytter- og fjernseerorganisationernes virksomhed	21
	1. Arbejdernes Radio- og Fjernsynsforbund.....	22
	2. Danmarks katolske Radioklubbers Landsforbund.....	22
	3. Dansk Lytter- og Fjernseerforening.....	22
	4. Den jydsk Lytterforening.....	24
	5. Fjernseer-Forbundet.....	25
	6. Landsforeningen Kristelig Lytterforening.....	25
	7. Lytterforeningen Sydslesvig.....	27
	8. Odense Radio-Klub.....	27
Bilag	3. Den jydsk Lytterforenings forslag om direkte lyttervalg fra 1952.....	29
Bilag	4. Almindelig Dansk Lytterforenings forslag om direkte lyttervalg fra 1952 med bemærkninger.....	33
Bilag	5. Venstres og Det konservative Folkepartis lovforslag af november 1953 med bemærkninger.....	35
Bilag	6. Helge Madsens og Niels Andersens forslag til lov om radiospredning med bemærkninger.....	37
Bilag	7. Statsradiofoniens skrivelse af 15. december 1952 til Danske Lytteres Fællesforbund	41
Bilag	8. Oversigt over organisationen af nogle europæiske radiofonier.....	43
	1. Belgien.....	43
	2. England.....	43
	3. Finland.....	44
	4. Frankrig.....	45
	5. Holland.....	45
	6. Norge.....	48
	7. Schweiz.....	49
	8. Sverige.....	50
Bilag	9. Beretning af 27. september 1954 fra det til behandling af Venstres og Det konservative Folkepartis lovforslag nedsatte folketingsudvalg.....	51
Bilag	10. Skrivelse af 13. november 1957 fra Statsradiofoniens Personaleforening om forslag til ny radioordning.....	52
	Underbilag 1 til bilag 10. Forslag til lov om radio- og fjernsynsspredning	53
	Underbilag 2 til bilag 10. Forslag til forretningsorden for radiatorådet og radio-komitéerne.....	55
	Underbilag 3 til bilag 10. Forslag til instruks for radiochefen.....	57
	Underbilag 4 til bilag 10. Almindelige bemærkninger til forslagene.....	59
	Underbilag 5 til bilag 10. Skrivelse af 12. december 1957 fra Statsradiofoniens Personaleforening angående en mindretalsudtalelse om forslagene.....	62
	Underbilag 6 til bilag 10. Kritiske bemærkninger til forslagene fra et mindretal i personaleforeningen.....	63

Bilag 11.	Radiatorådets erklæring af 9. november 1956 angående fjernsynets organisation.	65
Bilag 12.	Radiatorådets skrivelse af 7. august 1958 angående oprettelse af fælles programafdelinger for radio og fjernsyn.	66
Bilag 13.	Oversigt over det danske fjernsyns hidtidige udvikling og fjernsynets organisation i England, Frankrig, Schweiz, Sverige og Norge.	68
Bilag 14.	Undervisningsministeriets skrivelse af 25. marts 1958 om radioforhandlernes anmeldelsespligt bilagt henvendelser af 20. september og 22. oktober 1957 fra Radiobranchens tekniske og kommercielle Sammenslutning.	71
Bilag 15.	Skrivelse af 27. januar 1956 fra Danske Kvinders Nationalråd og Dansk Kvinde-samfund.	75
Bilag 16.	Skrivelse af 2. maj 1956 fra Dansk Lytter- og Fjernseerforening.	76
Bilag 17.	Skrivelse af 28. september 1956 fra landsforeningen Kristelig Lytterforening.	77
Bilag 18.	Skrivelse af 19. marts 1957 fra Fjernseerforbundet.	78
Bilag 19.	Skrivelse af 23. maj 1957 fra formanden for Dansk Lytter- og Fjernseerforening.	79
Bilag 20.	Skrivelse af 9. oktober 1957 fra Dansk Skuespiller Forbund.	80
Bilag 21.	Skrivelse af 22. oktober 1957 fra Dansk Forfatterforening.	81
Bilag 22.	Skrivelse af oktober 1957 fra en kreds af professorer, kunstnere m. fl.	83
Bilag 23.	Skrivelse af 3. oktober 1957 fra Dansk Lytter- og Fjernseerforening.	85
Bilag 24.	Skrivelse af 13. november 1957 fra Dansk Revyforfatter- og Komponistforbund.	86
Bilag 25.	Skrivelse af 23. maj 1958 fra Fjernseerforbundet.	87
Bilag 26.	Svend Christensens bemærkninger til betænkningen af 11. maj 1957.	88
Bilag 27.	Ludvig Rasmussens bemærkninger til betænkningen af 16. juli 1957.	89
Bilag 28.	Victor Christensens bemærkninger til betænkningen af 30. september 1957.	90

OVERSIGT
over deltagelsen i radiorådsvalgene fra 1930-54.

Radioråds- valg*)	Antal medlemmer i de anerkendte lytterforeninger	Samlede lytterantal	Den procent- vise valg- deltagelse
1930	90.315	303.599	29,7
1934	191.156	532.993	35,8
1938	273.714	701.226	39,0
1950	333.988	1.209.113	27,6
1954	329.173	1.286.405	25,5

---

*) I 1942 og 1946 var der fredsvalg. Man opretholdt den bestående fordeling af lytterrepræsentantpladserne i radiorådet.

OVERSIGT

over oplysninger om anerkendte lytter- og fjernseerorganisationers virksomhed og organisatoriske opbygning.

(Oplysningerne er på udvalgets foranledning tilvejebragt af Danske Lytteres Fællesforbund).

Arbejdernes Radio- og Fjernsynsforbund.

(Stiftet den 1. august 1926).

1. Foreningens medlemstal fra 1938:

1938: 121.928	1947: 93.118
1939: 112.447	1948: 96.205
1940: 100.600	1949: 126.835
1941: 91.236	1950: 121.400
1942: 88.335	1951: 116.315
1943: 83.600	1952: 113.501
1944: 81.918	1953: 143.826
1945: 97.649	1954: 139.680
1946: 95.413	1955: 135.412
	1956: 142.918

Alle tal er pr. 31. december, undtagen 1956, der er pr. 1. april.

2. a) Foreningens organisatoriske opbygning:

Love vedlægges, omfattende forbunds- og kredslove.

Klublovene affattes i henhold til forbundslovene og skal godkendes af forbundet.

2. b) Efter hvilke regler og principper udpegelsen af kandidater til radiatorudsvalget finder sted:

Kandidater vælges på forbundets kongresser, der fra 1934 afholdes hvert fjerde år forud for radiatorudsvalgekampagnen.

Kandidatlisten omfatter almindeligvis 8-10 kandidater. I kongressen deltager i henhold til forbundslovene ca. 400 deltagere + gæster.

2. c) Foreningens virksomhed i almindelighed:

Forbundets virksomhed omfatter møder- og kursusvirksomhed. Der afholdes

hvert år 5 å 6 store landsdelskursus for tillidsmænd (week-end kursus). Også ugelange kursus afholdes med mellemrum - samtlige med radiospørgsmål som emne. Der afholdes ca. 800-1.000 møder landet rundt hvert år, heri indbefattet generalforsamlinger.

Under forbundet sorterer Arbejdernes Radio Hjælpefond, der siden 1931 har uddelt ca. 9.000 hjælpefundsapparater. Der foretages uddeling hvert år i december. Midler hertil fremskaffes gennem tilskud, medlemsbidrag, bortlodning etc.

Med års mellemrum udsendes rundspørgeskemaer vedrørende radioprogrammerne til samtlige medlemmer.

Under forbundet er opbygget:

- 1) Teknisk Landsudvalg,
  - 2) Landskvindeudvalg,
  - 3) Ungdomsudvalg og
  - 4) Fjernsynsgrupper,
- hver med sit særlige formål.

2. d) Foreningens økonomi:

1. De lokale afdelingers årskontingent ca.:

De lokale afdelinger fastsætter selv kontingentets størrelse, der varierer fra kr. 3,- til kr. 6,- pr. år.

2. Afdelingernes årskontingent til landsforbundet:

Der betales til forbundet af alle fuldtbetalende medlemmer kr. 1,44 pr. år pr.

medlem. Licensfritagne- og kontingentfrie medlemmer dog et mindre beløb, der fastsættes på kongresserne. Af forbundet udbetales 14 til kredsene.

3. Evt. regnskabsafslutning og revision m. v.:

Forbundets regnskab går fra 1. april til 31. marts. Det revideres af Arbejdernes Bogførings- og Revisionsinstitut A/S samt af to på kongressen valgte revisorer.

dato: 26/4 1956.

Danmarks katolske Radioklubbers Landsforbund.

Til 1952 en afdeling med tilslutning til Almindelig dansk Lytterforening, derefter anerkendt af undervisningsministeriet som selvstændig lytterforening.

1. *Foreningens medlemstal fra 1938:*

1938:	711	1947:	742
1939:	700	1948:	749
1940:	733	1949:	730
1941:	725	1950:	739
1942:	750	1951:	748
1943:	748	1952:	810
1944:	741	1953:	2.150
1945:	756	1954:	2.263
1946:	745	1955:	2.984

2. a) *Foreningens organisatoriske opbygning:*

Love anerkendt af ministeriet og optages kan klubber, der er i overensstemmelse med lovene. Til hovedforbundet betales 1 kr. årlig. Står tilsluttet den internationale radiounion Unda.

2. b) *Efter hvilke regler og principper udpegelsen af kandidater til radiatorådsvalget finder sted:*

På det årlige repræsentantskabsmøde ved almindelig afstemning.

2. c) *Foreningens virksomhed i almindelighed:*

Arbejder for oplysende foredrag, udsender meddelelse 4 gange årlig om radio-

foniens og det internationale radio- og fjernsynsarbejde, afholder et årlig repræsentantskabsmøde og er medlemmerne behjælpelig med ansøgninger med mere.

Bestyrelsen vælges på det årlige møde for 2 år og afgår skiftevis formanden og sekretæren de lige årstal, de 3 øvrige de ulige, kan genvælges.

2. d) *Foreningens økonomi:*

En formue på ca. 3.000 kr., som efter at de nødvendige udgifter er afholdt, anvendes til sociale formål.

1. De lokale afdelingers årskontingent ca:

1 kr. til hovedforbundet, lokal kontingentfri.

2. Afdelingernes årskontingent til landsforbundet:

1 kr.

3. Evt. regnskabsafslutning og revision m. v.:

Regnskabsåret april til 31. marts.

Revision to valgte revisorer.

dato 30/4 1956.

Dansk Lytter- og Fjernseerforening.

(De upolitiske danske radioklubber).

1. *Foreningens medlemstal fra 1938:*

1938:	31.449	1947:	
1939:		1948:	
1940:		1949:	
1941:		1950:	25.215
1942:		1951:	
1943:		1952:	
1944:		1953:	
1945:		1954:	23.791
1946:		1955:	

Sikre medlemstal haves kun for valgårene.

Det første år efter et valg går medlems-tallet skønmæssigt ned med 10-15 pct. Det andet år med 5-10 pct. Derefter er der ikke væsentlige udsving.

Kontingentet skal være indbetalt inden årsmødet (i 1956 den 29/4) for at have

adgang og stemmeret. Pr. denne dato var der berigtiget kontingent for ca. 16.400 medlemmer. Erfaringsmæssigt indgår der restancer for ca. 1.500 medlemmer. En del klubber opnår økonomisk støtte i form af fritagelse for et års kontingent. Disse klubber opgiver ikke medlemstallet for det pågældende år, og derfor nogen usikkerhed. Hovedbestyrelsen har formodning om, at en del klubber opgiver et mindre medlemstal end det virkelige for at spare kontingentet - bortset fra valgår, hvor naturligvis alle kommer med.

Den talmæssige nedgang fra 1950 til 1954 skyldes, at Katolsk Radioklub meldte sig ud af vor organisation for at spare kontingent. Deres medlemstal var 2.150. En del af nedgangen fra 1938 til 1950 skyldes, at Landbolytterforeningen bar sig ad på samme måde.

2. a) Foreningens organisatoriske opbygning:

Organisationens område er øerne øst for Lillebælt. Organisationen er opdelt i lokalgrupper, amtsforeninger og en hovedforening. København og Frederiksberg = et amt.

På det ordinære årlige repræsentantskabsmøde aflægges beretning om foreningens virksomhed og om radiorådets og statsradiofoniens forhold og arbejde. Programspørgsmål og andre ting vedrørende udsendelser drøftes.

Hver klub sender 2 repræsentanter for de første 500 medlemmer + 1 for hver påbegyndt yderligere 500 medlemmer. Disse vælges på de lokale klubbers generalforsamlinger.

Landsorganisationens formand vælges hvert år af disse repræsentanter. Ingen repræsentant har møde- og stemmeret, hvis ikke hans klub har betalt kontingent. På mødet vælges endvidere et hovedbestyrelsesmedlem for hvert amt efter indstilling fra et amtsmøde. Endvidere vælger repræsentantskabsmødet et ekstra medlem til hovedbestyrelsen ved frit valg samt revisorer, hvoraf den ene er faguddannet, samt repræsentanter til årsmødet i Danske Lytterers Fællesforbund. Disse sidste deltager også i Radiofoniens kulturmøde.

Amtsbestyrelsen består af samtlige lokale klubbers formænd i amtet. Amts-

mødet af samtlige lokale klubbers bestyrelsesmedlemmer. En klub kan ikke deltage i amtsmødet, hvis kontingent til amtsforeningen ikke er betalt.

2. b) *Ejler hvilke regler og principper udpegelsen af kandidater til radiorådsvalget finder sted:*

Efter at valgagitationen er afsluttet pr. 31/12, afholdes et ordinært repræsentantskabsmøde i februar måned. Medlemmerne bringer kandidater 4—6 i forslag, og der stemmes skriftligt om rækkefølgen for 3 kandidater. Hver repræsentant stemmer med sin klubs medlemstal. Er klubben repræsenteret ved flere repræsentanter f. eks. 5, stemmer de hver med $\frac{1}{5}$ af medlemstallet.

Betingelsen for stemmeret er, at klubben har betalt kontingent til hovedforeningen.

2. c) *Foreningens virksomhed i almindelighed.*

Hovedbestyrelsens virksomhed er dels af administrativ og dels af agitatorisk og oplysende karakter.

Referatet fra årsmødet udsendes in extenso til samtlige klubber. Et mere kortfattet offentliggøres i vort blad, der udsendes gratis til alle bestyrelsesmedlemmer samt til enkelte andre. Oplag ca. 600—700 eksemplarer. Eventuelle forslag eller saglig kritik fra årsmødet forebringes for rette vedkommende, medmindre organisationens medlem af radiorådet er i stand til at forklare forholdene på stedet på tilfredsstillende måde. Som regel taler en af radiofoniens embedsmænd på mødet med efterfølgende diskussion eller spørgetime.

Medlemsbladet udsendes fra 4-6 gange årligt. Der vedlægges diverse publikationer, herunder »Radiofoniens grotid« af organisationens næstformand C. Gerald, og et jubilæumsskrift af C. Gerald og A. Hønholt. Disse sidste 2 ønskes gerne tilbage.

Endvidere udsendes udførligt referat af hovedbestyrelsens møder til alle klubber.

Sekretariatet, der ledes af en lønnet forretningsfører, der tillige er sekretær for hovedbestyrelsen, formidler støjklager, lyttermeddelelser i radioen, besøg

med publikum på, arrangerer det årlige transmissionsmøde, står til rådighed for amtsformanden med udsendelse af dennes skriftlige meddelelse til klubber.

Amtsbestyrelsens opgave er dels at holde kontakten vedlige med amtets klubber og dels at afholde møde til indstilling af medlem + suppleant til hovedbestyrelsen. Undertiden er radiohjælpefondens virksomhed henlagt til amtsbestyrelsen f. eks. Bornholm.

De enkelte klubber afgiver ikke beretning til hovedforeningen om deres virksomhed. De allerfleste klubber har en vis form for service. Der vedlægges nogle eksemplarer af et medlemsblad, der udsendes periodevis af Københavnerklubben, et kort fra en byklub, Roskilde, og et fra en klub i en stationsby, der afleveres sammen med medlemskortet.

En del klubber har afholdt fjernsynsdemonstrationer. Enkelte klubber møder med embedsmænd fra radioen, men i sandhedens interesse uden større tilslutning. Derfor nøjes man som regel med organisationens medlem af radiatorådet til et lokalt møde eller et amtskredsmøde.

I det omfang, det er ønsket og muligt,

deltager organisationens formand i lokale generalforsamlinger og møder og orienterer om forholdene.

Flere klubber har udlånt radioapparater i et antal af 20-30 til gamle og syge. De fleste hjælper til med andragende om licensfritagelse for gamle.

De lokale klubber deltager med et antal medlemmer i radiofonisens weekendmøder. Klubberne vælger selv disse medlemmer.

2. d) Foreningens økonomi:

1. De lokale afdelingers årskontingent ca:

Ganske enkelte 1,00 kr. pr. medlem årlig. De fleste 2,00 kr. årlig og antagelig ca. $\frac{1}{4}$ 3-4 kr. årlig.

2. Afdelingernes årskontingent til landsforbundet:

50 øre pr. medlem årlig.

3. Evt. regnskabsafslutning og revision m. v.:

Regnskabsåret er kalenderåret.

Regnskabet revideres af 2 af årsmødet valgte revisorer, hvoraf den ene er faguddannet revisor.

dato 18/5 1956.

Den jyske Lytterforening.

1. Foreningens medlemstal fra 1938:

1938: 39.681	1947: 34.875
1939: 36.552	1948: 34.111
1940:	1949: 33.526
1941:	1950: 33.037
1942:	1951: 32.778
1943:	1952: 31.127
1944:	1953: 30.309
1945: 35.365	1954: 25.748
1946: 35.678	1955: 22.418

Der findes en række tal for krigsårene, men det er kun løse opgørelser, da man ikke havde kontakt med et flertal af organisationens underafdelinger.

2. a) Foreningens organisatoriske opbygning: Love vedlægges.

2. b) Efter hvilke regler og principper udpegelsen af kandidater til radiatorådsvalget finder sted.

Kandidaterne foreslås på et delegeretmøde, hvor de mødte delegerede gennem direkte afstemning udpeger den, man ønsker.

2. c) Foreningens virksomhed i almindelighed.

Foreningens blad vedlægges i nogle eksemplarer. Det udkommer 4 gange årligt til alle foreningens tillidsmænd. Hovedorganisationen har kun det samlende arbejde, navnlig det, der vender udad, lokalforeningerne, særlig de store byafdelinger, har en udstrakt hjælpefondsvirk-

somhed, teknisk hjælpetjeneste, møder og arrangementer for medlemmerne.

Desuden deltager foreningen naturligvis i de foranstaltninger, der arrangeres af statsradiofonien såvel landsdelsmøder som møder i København. Den agitatoriske side af foreningens virksomhed bestyres af de lokale foreningers bestyrelser i samarbejde med hovedforeningens forrettfører.

2. d) *Foreningens økonomi:*

1. De lokale afdelingers årskontingent ca.:

Fra 1-3 kr. årligt. Hovedorganisatio-

nen har ingen adgang til at diktere lokalafdelingerne deres kontingents størrelse

2. Afdelingernes årskontingent til landsforbundet:

Kun skal lokalafdelingerne betale 50 øre årligt pr. medlem til hovedorganisationen.

3. Evt. regnskabsafslutning og revision m.v.:

Regnskabet afsluttes af forretningsføreren og revideres af 2 generalforsamlingsvalgte revisorer.

dato: 12/5 1956.

Fjernseer Forbundet.

1. *Foreningens medlemstal fra 1938:*

1938:	1947:
1939:	1948:
1940:	1949:
1941:	1950:
1942:	1951:
1943:	1952:
1944:	1953:
1945:	1954:
1946:	1955: ca. 2.200

2. a) *Foreningens organisatoriske opbygning:*

Forbundets love vedlægges.

2. b) *Efter hvilke regler og principper udpegelsen af kandidater til radiatorad skal finde sted:*

2. c) *Foreningens virksomhed i almindelighed:*

Forbundet afholder i årets løb en række møder, der alle på en eller anden måde har tilknytning til fjernsynsproblemerne.

2. d) *Foreningens økonomi:*

Regnskab vedlægges.

1. De lokale afdelingers årskontingent ca.:

2. Afdelingernes årskontingent til landsforbundet:

3. Evt. regnskabsafslutning og revision m.v.:

dato 5/5 1956.

Landsforeningen Kristelig Lytterforening.

1. *Foreningens medlemstal fra 1938:*

Landsforeningen Kristelig Lytterforening stiftedes den 24. september 1926 med 300 medlemmer, der boede spredt over hele landet. I de nedenfor anførte år udgjorde medlemstallet:

*) 1938:	75.339	1947:	78.500
1939:	70.800	1948:	77.400
1940:	70.800	1949:	75.600
1941:	62.000	*) 1950:	116.832
*) 1942:	54.518	1951:	112.400

1943:	65.912	1952:	110.800
1944:	68.000	1953:	98.000
1945:	78.000	*) 1954:	122.394
*) 1946:	72.609	1955:	Ikke opgjort endnu

De med * mærkede årstal er årene med nyvalg til radiatorad. De opgivne tal er de godkendte efter statsradiofoniens kontrol. De i de mellemliggende år anførte medlemstal er tilnærmelsesvis, da der ikke foreligger materiale til en ab-

solut beregning. Årene 1940 til 1945 var foreningsarbejdet vanskeliggjort på grund af besættelsen. —

Landsforeningens medlemstal i årene fra starten i 1926 til 1938 var:

1926: 300	1932: 27.000
1927: 850	1933: 53.513
1928: 5.600	1934: 49.515
1929: 10.000	1935: 52.000
1930: 26.757	1936: 62.000
1931: 21.540	1937: 71.587

2. a) *Foreningens organisatoriske opbygning:*

Et eksemplar af lovene medfølger.

Landsforeningen er opbygget på 1) optagelse af medlemmer som *direkte tilmeldte*, — 2) medlemmer *organiserede i lokale afdelinger* (jfr. lovenes § 3 og 4).

- Der er f. t. 700 lokale afdelinger (jvf. fortegnelse i medfølgende lommekalender 1956 side 29 a flg.) -

De lokale afdelinger er organiserede i *storkredse* (jvf. lovenes § 8). Der er f. t. 33 storkredse (jvf. fortegnelsen i lommekalenderen side 29 a flg.) -

Af storkredsene udgår landsforeningens repræsentantskab (jvf. lovenes § 9). Repræsentantskabet består f. t. af 62 medlemmer, jvf. kalenderen side 12 a flg.).

Landsforeningens højeste myndighed er den årlige generalforsamling (jvf. lovenes § 10). Den afholdes hvert år i september måned og samler 300-400 delegerede fra hele landets afdelinger.

2. b) *Efter hvilke regler og principper udpegsen af kandidater til radiatoradvalget finder sted:*

Kandidaterne til radiatoradvalgene udpeges af repræsentantskabet på dettes årlige møde i året forud for radiatoradvalget. Repræsentantskabet i disse år indstiller en liste til den ordinære generalforsamling (jvf. lovenes § 9 og 10). — Der opstilles en kandidatliste, der indeholder 6 gange så mange kandidater, som man venter at få repræsentanter i det nye råd.

Generalforsamlingen kan foreslå yderligere kandidater til kandidatlisten.

Afgørelsen af, hvem der skal opstilles som kandidater, træffes på generalforsamlingen ved skriftlig afstemning. Kandidaterne opføres på den endelige liste efter stemmetallene.

2. c) *Foreningens virksomhed i almindelighed:*

Om landsforeningens virksomhed i almindelighed kan bl. a. oplyses:

Såvel landsforeningen som de lokale afdelinger afholder hvert år foruden den ordinære generalforsamling andre møder, hvor såvel organisationsmæssige som radiofoniske spørgsmål drøftes og belyses. Mange afdelinger afholder desuden sommermøder, udflugter m. v. for medlemmerne. Landsforeningen udsender hvert kvartal et medlemsblad »Lytterposten«, hvori både organisationsmæssige og radiofoniske spørgsmål behandles. Lytterposten trykkes hvert kvartal i ca. 40.000 eksemplarer. (Et par numre vedlægges). Herudover har en hel del af de større lokalafdelinger deres eget medlemsblad, hvor de forskellige problemer behandles. Udover medlemsbladene udsender såvel landsforeningen som de større lokalafdelinger særlige agitationstryksager.

De større lokale afdelinger har oprettet hjælpefond, hvorigennem der uddeles gratis radiomodtagere til lån for gamle og ubemidlede mennesker. — For de afdelinger, der ikke selv kan oprette eget hjælpefond, har landsforeningen oprettet et sådant, hvortil de mindre afdelinger kan sende ansøgninger om apparater.

Videre kan det nævnes, at landsforeningen i de sidste 10 år har udsendt en lommekalender, der foruden det almindelige almanakstof o. l. indeholder fortegnelse over radiatorådets og driftsledelsens medlemmer samt medlemmerne i radiofoniens forskellige udvalg - samt en fortegnelse over landsforeningens afdelinger, storkredse, repræsentantskab m. v. I en indledende artikel behandles aktuelle radiospørgsmål o. l. (Et eksemplar af kalenderen for 1956 vedlægges).

Sluttelig kan anføres, at landsforeningen i anledning af sit 25 års jubilæum i 1951 udsendte en jubilæumsbog. Et eksemplar af denne vedlægges, da der heri er givet en række oplysninger om foreningen, dens opbygning og dens virke gennem de forløbne år.

2. d) *Foreningens økonomi:*

Da der formentlig ikke ønskes en samlet oversigt over foreningens økonomi i alle de forløbne år, skal jeg indskrænke

mig til at meddele følgende om det principielle i forholdet:

1. De lokale afdelingers årskontingent ca.:

Regnskabsåret er kalenderåret.

De lokale afdelinger fastsætter selv deres årlige kontingent (jvf. lovenes § 6). Det varierer fra 1 til 3 kr. årlig. Det sidste beløb er almindeligt i de større afdelinger.

2. Afdelingernes årskontingent til landsforbundet:

Til landsforeningen afgiver de lokale afdelinger årlig 40 øre pr. medlem. Kontingentet skal være indbetalt til landsforeningen inden 15 januar i det år, der følger efter året, som kontingentet dækker. En del mindre afdelinger forsømmer denne rettidige indbetaling, og dette

er medvirkende til svingninger i landsforeningens medlemstal, således som det fremgår af medlemsfortegnelsen side 1 i denne redegørelse.

Langt de fleste afdelinger indbetaler dog kontingentet, når de bliver rykket for det af landsforeningens kasserer.

3. Evt. regnskabsafslutning og revision m. v.:

Årsregnskaberne afsluttes pr. 31. december. Derefter revideres det af to af generalforsamlingen valgte revisorer. Det reviderede årsregnskab fremlægges derefter for den ordinære generalforsamling.

Regnskabet for 1954, der er det sidst aflagte årsregnskab, balancerede med 116.932,92 kr. og sluttede med en kassebeholdning på 45.273,49 kr.

dato: 3/5 1956.

Lytterforeningen Sydslesvig.

1. Foreningens medlemstal fra 1938:

1938:	1947:
1939:	1948: ca. 7.000
1940:	1949: - 8.000
1941:	1950: - 10.000
1942:	1951: - 10.000
1943:	1952: - 10.000
1944:	1953: - 11.000
1945:	1954: - 11.000
1946:	1955: - 11.000

2. a) Foreningens organisatoriske opbygning:

2. b) Efter hvilke regler og principper udpegnelsen af kandidater til radoråd skal finde sted:

Listefællesskab med »De upolitiske Lytterforeninger«.

2. c) Foreningens virksomhed i almindelighed:

2. d) Foreningens økonomi:

1. De lokale afdelingers årskontingent ca.:

2. Afdelingernes årskontingent til landsforbundet:

Medlemsbidrag 1 kr. årlig.

3. Evt. regnskabsafslutning og revision m. v.:

Regnskabet revideres af statsaut. revisor Kruuse-Jensen og forelægges til godkendelse på repræsentantskabsmødet hvert år i april måned.

dato: 2/5 1956.

Odense Radio-klub.

1. Foreningens medlemstal fra 1938:

1938: 8.351	1947: 12.839
1939: 8.610	1948: 13.483
1940: 8.935	1949: 13.918
1941: 9.600	1950: 13.930
1942: 10.450	1951: 14.000
1943: 11.100	1952: 14.063

1944: 12.440	1953: 14.100
1945: 12.885	1954: 14.218
1946: 13.392	1955: 15.305

2. a) Foreningens organisatoriske opbygning:

Foreningens love vedlægges.

2. b) *Efter hvilke regler og principper udpe- gelsen af kandidater til radior åd sval get finder sted:*

Den jyske Lytterforening og Odense Radio-klub vælger ved et fællesmøde kan- didater til radiatorådet.

2. c) *Foreningens virksomhed i almindelighed:*

Bestyrelsen afholder møde 2. onsdag i hver måned, hvor forretningsføreren får sine direktiver. Foreningen har siden 1931 haft eget kontor, hvor medlemmer hen- vender sig angående tekniske spørgsmål samt lytterspørgsmål i al almindelighed.

Agitationsmateriale vedlægges.

2. d) *Foreningens økonomi:*

Årsregnskab for 1955 vedlægges.

1. De lokale afdelingers års- kontingent ca.:

Ingen.

2. Afdelingernes årskontin- gent til landsforbundet:

Ingen.

3. Evt. regnskabsafslutning og revision m. v.:

Se 2 d.

dato: 2/5 1956.

Den jyske Lytterforenings forslag om direkte lyttervalg m. v.

(fra 1952).

I lov nr. 282 af 8. maj 1946 om radiospredning § 4 foretages de fornødne ændringer med hensyn til valg af lytternes repræsentanter og så vidt muligt deres antal.

Herefter indføjes som nye §§ i loven:

§ 4 a:

Lytternes repræsentanter vælges ved direkte valg efter de i nærværende lov indeholdte regler.

Valgene finder sted i forbindelse med de ordinære valg til kommunalbestyrelserne, der foretages i marts måned umiddelbart før begyndelsen af den valgperiode, for hvilken valget gælder, første gang i marts 1954 for tiden 1/4 1954-31/3 1958.

Bemærkninger:

Principielt ønsker vi, at *hele* radiatorådet vælges af lytterne, men forslaget er formuleret således, at det også kan omfatte et mindre tal af rådet.

Kommunalvalgene sker regelmæssigt i marts hvert 4. år. Ved valg i forbindelse med disse valg opnås hemmelighed, ligesom postvæsenets medvirken ikke bliver nødvendig.

§ 4 b:

Valgret tilkommer enhver lytter, der har betalt radiolicens for det finansår, hvori valget finder sted, eller endeligt er fritaget herfor.

Valgbar er enhver, der er valgberettiget og desuden ved valgperiodens begyndelse har opnået den alder, der kræves for at have valgret til folketinget (rigsdagen).

Bemærkninger:

Lyttere, der har fået henstand, har ikke valgret, hvis de ikke, inden valget finder sted, har

betalt licens. Valgbarhed bør være betinget af en vis mindstealder.

§ 4 c:

Valgretten er knyttet til licensbetalingen eller licensfritagelsen, således at der tilkommer hver licens eller licensfritagelsesbevis een stemme, dog kan en indehaver af flere licenser kun afgive een stemme.

§ Ad:

Valget gennemføres ved det afgåede radiatoråds foranstaltning, og omkostningerne bæres af radiospredningsfonden.

§ 4 e:

Berettiget til at opstille kandidater er:

- a) de af undervisningsministeriet anerkendte lytterorganisationer.
- b) mindst 10.000 valgberettigede lyttere, der ved deres personlige underskrift tiltræder opstillingen.

Enhver opstillet kandidat skal ved sin underskrift have tiltrådt sin opstilling på den pågældende liste.

§ 4 f:

Kandidatlisterne, der højst må indeholde 2 navne flere, end der skal vælges, indleveres til radiatorådets formand senest den 1. februar i det år, hvori valget finder sted, med tydelig angivelse af til hvem henvendelser på listens vegne kan rettes.

Såfremt en kandidatliste indeholder mere end eet navn, skal kandidaterne være opført i den rækkefølge, hvori de ønskes valgt, medmindre personlig stemmeafgivning måtte ændre denne.

Radiatorådet gennemgår straks efter udløbet af fristen for kandidatlisters indlevering de indkomne lister, og kan erklære en liste for ugyldig.

dig eller stryge navne af listen, såfremt de i nærværende lov indeholdte bestemmelser ikke er opfyldt. Der skal gives vedkommende lejlighed til at rette begåede fejl ved kandidatlisters indlevering, herunder lejlighed til at indlevere en ny kandidatliste, dersom radiatorådet finder anledning til at stryge noget navn af listen.

Øvrigt kan indleverede kandidatlister ikke ændres eller tilbagekaldes.

Kandidatlister skal anmeldes med en liste-betegnelse på højst 3 ord, hvormed kandidat-listen vil være at betegne på stemmesedlerne.

Kandidatlister kan derhos anmelde at ville støtte hinanden (listeforbund). Listeforbund skal anmeldes overfor radiatorådets formand inden 1. marts.

Bemærkninger:

Listeforbund kan ikke anmeldes samtidig med listernes indlevering, da det jo endnu ikke vides med hvem evt. forbund kan indgås.

§ 4 g:

Er der ved udløbet af fristen for kandidatlisters indlevering kun anmeldt een kandidatliste, aflyser radiatorådet valget, og de på den pågældende liste først placerede kandidater erklæres for valgt til medlemmer af radiatorådet.

§ 4 h:

Snarest gørligt efter kandidatlisternes indlevering og godkendelse udsender statsradiofonien licensopkrævninger for det kommende finansår til samtlige stemmeberettigede lyttere. Mod denne opkrævnings forevisning udleveres i stemmelokalet en stemmeseddel for hver licensopkrævning.

For så vidt angår licensfrie lyttere, træffer undervisningsministeren de nærmere bestemmelser.

Den udfyldte sammenklæbde stemmeseddel nedlægges af de stemmeberettigede lyttere i dertil beregnede stemmekasser samtidig med afgivelsen af stemmeseddel til kommunevalget. De nærmere kontrolforanstaltninger m. v. fastsættes af undervisningsministeren.

Bemærkninger:

Også lyttere, der ikke har valget til kommunalbestyrelsen (f. eks. på grund af ung alder, skatterestance, eller som institutioner) kan på denne måde stemme.

Fordelen ved at stemme samtidig med kom-

munevalget er dels at aktivere lytternes afstemning, dels at sikre hemmeligheden.

§ 4 i:

Afstemningen foretages ved at mærke stemmesedlen med et kryds i feltet for den liste eller den kandidat, for hvilken vælgeren vil afgive sin stemme.

Der kan f. eks. af ægtepar sættes 2 kryds (men ikke flere) på hver stemmeseddel, — hvert kryds tæller da en halv stemme.

Bemærkninger:

Ægtefæller kan altså begge stemme. At stemmer deles af andre (f. eks. søskende, kontor-fæller o. lign.) kan ikke forhindres, men det gør heller ikke noget, at sådan deling sker.

§ 4 j:

Dagen efter stemmeafgivningen indsender den kommunale valgbestyrelse de afgivne stemmesedler i forseglede, anbefalede pakker til radiatorådet. Når alle kommunalvalg har fundet sted, og alle stemmesedler er modtaget af radiatorådet, foretager dette stemmeoptællingen.

Stemmeoptællingen foregår offentlig efter forudgående bekendtgørelse i Statstidende. - En stemmeseddel er ugyldig,

1. når det ikke med sikkerhed fremgår, hvilken kandidatliste vælgeren har villet give sin stemme,
2. når stemmesedlen ikke er en af de ved radiatorådets foranstaltning tilvejebragte, og
3. når der på stemmesedlen findes skrevet, tegnet eller på anden måde er anbragt noget, hvorved det findes forsætligt tilkendegivet, hvem den stemmende er, eller der overhovedet findes forsætligt af vælgeren at være givet stemmesedlen et særpræg.

§ 4 k:

Det optælles, hvor mange stemmer der ved afstemningen er afgivet for hver af de på stemmesedlerne opførte kandidatlister. - Derefter optælles det, hvor mange personlige stemmer hver af de på listen opstillede kandidater har opnået. - Radiorådet afgør herpå, om de tvivlsomme stemmesedler anses for gyldige eller ej.

§ 4 l:

Når optællingen af stemmesedlerne er afsluttet, bestemmes, hvor mange kandidater der skal vælges af hver kandidatliste. Har listeforbund

været anmeldt, sammenlægges stemmetallene for de kandidatlistor, imellem hvilke listeforbund er indgået. Det for hver kandidatliste eller listeforbund afgivne stemmetal deles med 1, 2, 3 o. s. v., indtil hvert stemmetal er delt med et så stort tal, som det antal mandater, der i det højeste kan ventes at tilfalde vedkommende kandidatliste eller listeforbund. Den største af de således fremkomne kvotienter giver den liste eller det listeforbund, den er tilfaldet, ret til medlem nr. 1, den næststørste kvotient giver den liste eller det listeforbund, den er tilfaldet, ret til medlem nr. 2, og således, indtil det antal medlemmer, der skal vælges, er fordelt imellem de forskellige kandidatlistor og listeforbund. Er kvotienterne lige store, gør lodtrækning udslaget; lodtrækningen foretages af radiorådets formand i de tilstedeværendes påsyn.

Det antal mandater, der er tilfaldet et listeforbund, deles imellem de kandidatlistor, hvoraf forbundet består ved benyttelse af samme fremgangsmåde.

§ 4 m:

Når det på den i § 41 omhandlede måde er opgjort, hvor mange medlemmer der skal vælges af hver kandidatliste, bestemmes det, hvilke af listens kandidater der skal erklæres for valgte.

Det optæles, hvor mange stemmer hver kandidat har fået (personlige stemmer), og hvor mange stemmer der iøvrigt er afgivet for listen (listestemmer).

Man udregner derefter det fordelingstal, der vil være at lægge til grund for hver kandidatliste ved kandidaternes udvælgelse af listen. Dette tal udfindes ved at dividere antallet af samtlige for kandidatlisten afgivne stemmer med et tal, der er een større end det antal medlemmer, der skal vælges for listen; det fremkomne forholdstal, forhøjet til det påfølgende hele tal, er fordelingstallet for den pågældende kandidatliste.

Særskilt for hver kandidatliste fordeles derpå listestemmerne til listens kandidater på følgende måde: til det antal personlige stemmer, som er opnået af den som nummer eet på kandidatlisten opførte kandidat, lægges et så stort antal af listestemmerne, at fordelingstallet nås; de listestemmer, der herefter bliver tilovers, lægges derpå til de personlige stemmer, som nr. 2 på kandidatlisten har opnået, indtil fordelings-tallet nås, og på tilsvarende måde forholdes for de øvrige kandidaters vedkommende i den ræk-

kefølge, hvori deres navne er opført på listen. Når på denne måde samtlige listestemmer er fordelt på listens kandidater, erklæres de kandidater, der har opnået fordelingstallet, eller som i personlige stemmer har et større antal stemmer end fordelingstallet, for valgte i den rækkefølge, hvori de er opført på listen. Opnås det ikke på denne måde at få valgt det hele antal kandidater, der skal vælges, erklæres i rækkefølge som opført på kandidatlisten så mange af listens øvrige kandidater for valgte, som der endnu skal vælges for listen. Skal der for en kandidatliste vælges flere medlemmer end det antal kandidater, der findes opført på listen, overføres det eller de overskydende mandater til den kandidatliste, med hvilken den udtømte liste har anmeldt listeforbund. Hvis den udtømte kandidatliste står i listeforbund med flere kandidatlistor, tilfalder mandatet den af disse listor, der er nærmest berettiget til at få mandat. Såfremt den udtømte kandidatliste ikke står i listeforbund med andre listor, overføres mandatet til den af de øvrige kandidatlistor, der har nærmest krav herpå.

Når valget er endeligt opgjort, tilfører radiorådets formand forhandlingsprotokollen nøjagtig oplysning om valgets gennemførelse, således at det angives, hvorledes stemmerne fordelte sig på de forskellige kandidatlistor, i hvilken nummerordning mandater tilfaldt disse, hvilket fordelingstal der blev lagt til grund for hver kandidatliste, hvor mange personlige stemmer der blev afgivet for kandidaterne, hvorledes listestemmerne fordeltes på kandidaterne, hvilke medlemmer der blev erklæret for valgte samt det medlemsnummer, der tilfaldt enhver af de valgte; navnene på de kandidater, der ikke opnåede valg, anføres ligeledes i forhandlingsprotokollen, der underskrives af hele radiorådet.

§ 4 o:

De på en kandidatliste opførte kandidater, der ikke erklæres for valgte, betragtes som stedfortrædere for de valgte af samme liste i den rækkefølge, i hvilken de er opførte på listen.

Radiorådet underretter de valgte om valget.

§ 4 q:

Den, der har noget at klage over i anledning af et stedfundet valg, må, for at hans klage kan

komme i betragtning, inden 8 dage efter radiatorådets opgørelse af valget, fremsende skriftlig indsigelse for undervisningsministeriet. Sådant indsigelse kan ikke blot rejses af kandidaterne, hvad enten de har opnået valg eller ej, og af enhver vælger, men også af radiatorådets enkelte medlemmer.

§ 4 f:

Enhver form for indsamling af licenskort og afgivelse af stemme for andre er forbudt.

Overtrædelse heraf straffes med bøde eller hæfte.

**Skitseforslag til valg af radioråd,
udarbejdet af formanden for Almindelig dansk Lytterforening M. Elmertoft**

(fra 1952).

Hele rådet vælges af lytterne ved direkte valg. Rådet konstituerer sig selv med formand og næstformand.

Stemmeretten er knyttet til licenskortet eller licensfritagelsesbeviset.

Dog har en lytter kun én stemme uanset antallet af licenskort. Disse deles i hovedlicenskort med stemmeseddel og tillægslicenskort uden stemmeseddel, og således at hver licensbetalende lytter får tilstillet et hovedlicenskort.

Licensfritagne lyttere får tilsendt en stemmeseddel. Hovedlicenskortene og tillægslicenskortene bør være af forskellig farve. På stemmesedlen anføres de opstillende organisationers navne med plads til personlig stemmeafgivning. De licensbetalende lyttere udfylder og tilklæber stemmesedlen, før denne sammen med licenskortet afleveres på posthuset eller til landpostbudet.

Licensen må være indbetalt inden den i loven fastsatte frist, og poststemplets dato er afgørende. Licensfritagne lyttere udfylder og indsender stemmesedlen i tilklæbet stand. Ved afsendelsen forevises licensfritagelsesbeviset, og såvel dette som stemmesedlen påføres stempel, dels som bevis for, at licensfritagelsesbeviset er forevist ved afsendelsen, og deis som garanti mod, at vedkommende stemmer en gang til, også stemmesedlen må indsendes inden den i loven fastsatte frist. Indsendelsen sker porto-frit.

Såfremt mand og hustru ønsker at afgive stemme, sætter de hver et kryds eller skriver hver et navn. Stemmeretten deles da med en halv til hver.

Ved ankomsten til licenskontoret samles licenskort og stemmesedler hver for sig, og stemmesedlerne frarives under kontrol; når stemme-fristen er udløbet, optælles samtlige afgivne stemmer ligeledes under kontrol.

På bagsiden af stemmesedlen anføres den officielle vejledning for afstemningen.

Alle licensbetalende lyttere har en stemme uanset alder; opstillingsberettigede er de nu eksisterende anerkendte organisationer samt nye organisationer, der måtte blive godkendt af ministeren. Betingelserne for godkendelse er de samme som for godkendelsen af et politisk parti ved opstilling af kandidater til folketingsvalg.

Stemmesedler med mere end 2 kryds eller 2 navne er ugyldige. Opføres der andre navne på stemmesedlen end de på de officielle opstillingslister anførte, er stemmesedlen ligeledes ugyldig. Det samme gælder, hvis stemmesedlen er gjort kendelig, således at det deraf fremgår, hvem der har stemt. Løse stemmesedler fra licensfritagne lyttere, der fremkommer uden særligt stempel, er ugyldige; det samme er tilfældet med stemmesedler og licenskort, der bærer en senere dato end den i loven fastsatte.

Statsradiofonien afholder omkostningerne ved valget.

Bemærkninger til forslaget.

Dette indskrænker sig til en omtale af de mere principielle bestemmelser og må således suppleres af ministeriets valgkasperter med de

bestemmelser, som tekniske hensyn nødvendiggør.

En del vil naturligvis blive afskåret fra at

stemme, nemlig de, der ikke betaler rettidigt. Da det formentlig kun er en lille del af disse, der har virkelig gyldig grund til at undlade at betale, og valgretten på andre områder er betinget af visse skattebetalinger, ses det ikke, at der er noget udemokratisk ved også i dette tilfælde at gøre stemmeretten betinget af, at en vis ydelse erlægges.

Der kan ikke rejses principielle indvendinger mod, at stemmeretten deles mellem mand og hustru. Såfremt man skulle sende stemmesedler til begge, måtte man have dokumentation for, at vedkommende virkelig er gift, og skulle man kræve en særlig aldersgrænse, ville dette også

kræve store kontrolforanstaltninger, der ville gøre ordningen temmelig upraktisk og alt for dyr. Stemmer mand og hustru på hver sin liste, hæver stemmerne hinanden, og det kan da være ligegyldigt, hvilken værdi de hver for sig har. Stemmer de på to personer på samme liste, er der intet urimeligt i, at stemmerne tæller som én hel stemme til listen fordelt på to kandidater.

Der må naturligvis indføres forbud mod kollektiv indsamling af licenskort eller stemmesedler, ligesom organiseret medhjælp til udfyldning af stemmesedlerne må forbydes.

Forslag til lov om ændring i lov om radiospredning.

(Fremsat den 17. november 1953 i folketinget af Harald Nielsen, Henry Christensen, Damsgaard, Erik Eriksen, Halfdan Henriksen, Jørgen Jørgensen (Ullerup), Ole Bjørn Kraft, Aksel Møller, Sønderup og Poul Sørensen).

§ 1.

§ 4 i lov nr. 185 af 30. marts 1946 foreslås ændret således:

Radorådet har under ansvar for undervisningsministeren ledelsen af statsradiofonien.

Radorådet består af følgende medlemmer:

- a. 8 valgt af de licensbetalende lyttere ved direkte valg efter forholdstalsvalgmetoden i overensstemmelse med de i lov nr. 000 fastsatte regler.
- b. En repræsentation for folketinget, sammensat således, at hver af de i folketingets finansudvalg repræsenterede partier vælger 1 medlem.
- c. 1 medlem udpeget af den danske presses telegramudvalg.
- d. 1 medlem udpeget af de anerkendte faglige journalistorganisationer.
- e. 1 medlem udpeget af undervisningsministeren.

Rådet konstituerer sig selv med formand, næstformand m. v. Formanden skal vælges blandt de lyttervalgte medlemmer. Samtlige valg og udnævnelser gælder for et tidsrum af 4 år.

Til rådet og til de af dette nedsatte udvalg

kan som sagkyndige ikke stemmeberettigede medlemmer knyttes fornøden teknisk og anden sagkyndig assistance, herunder konsulenter.

Rådets møder ledes af formanden. Afgørelser i rådet træffes ved almindelig stemmeflerhed. I tilfælde af stemmelighed er formandens stemme afgørende.

Meddelelse om de i radorådet og de af dette nedsatte programudvalg truffene afgørelser og stedfundne afstemninger skal efter hvert møde tilstilles offentligheden. Offentliggørelse kan dog undlades i det omfang, rådets medlemmer under hensyn til sagens karakter er enige herom.

Rådets medlemmer lønnes med honorarer, hvis størrelse fastsættes af undervisningsministeren. For deltagelse i råds- og udvalgsmøder samt for nødvendige rejsedage erholder de de sædvanlige diæter samt rejseudgifter, dækket efter regning.

Ændringer til § 5:

stk. 1 udgår af § 5.

stk. 6 formuleres således:

Rådet udfærdiger selv sin forretningsorden, der forelægges undervisningsministeren til godkendelse.

Bemærkninger til lovforslaget.

Den kolossale udvikling, radiospredningen har været underkastet i sin korte levetid, har forlængst afstedkommet et udbredt ønske hos et stort antal lyttere om en mere direkte adgang til medindflydelse på ledelsen af dansk radio.

Det må nu være lovgivningsmagtens opgave at tilvejebringe et rimeligt grundlag for en sådan udvikling.

Det er dette formål, der tilsigtes opnået med det stillede lovforslag.

ad § 1.

Det fastslås indledningsvis til denne paragraf, at det er radiorådet, som har ledelsen af statsradiofonien under ansvar for undervisningsministeren, hvilket svarer til den hidtidige ordning i forslaget.

Den principielle ændring, sammenlignet med hvad der hidtil har været gældende, er bestemmelsen om, at rådet bl. a. består af 8 medlemmer, direkte valgt af de licensbetalende lyttere.

Der foreslås endvidere den ordning, at den danske presses telegramudvalg og de af ministeren anerkendte faglige journalistorganisationer direkte vælger hvert 1 medlem. Sidstnævnte ordning er i overensstemmelse med hidtidig praksis.

Forslagsstillerne lægger særlig vægt på, at rådets sammensætning fremtidig bliver således, at de lyttervalgte repræsentanter normalt udgør radiorådets flertal. Forslagsstillerne har ikke fundet det hensigtsmæssigt at indføje de tekniske regler om lyttervalgene i nærværende lovforslag. Disse regler bør naturligvis fastsættes i en særlig lov. Forslagsstillerne vil finde det rimeligt, om et lovforslag vedrørende enkelthederne i reglerne om valg udarbejdes af et folketingsudvalg, formentlig det samme, hvortil nærværende lovforslag tænkes henvist, og med den fornødne tekniske bistand fra centraladministrationen.

Forslagsstillerne tænker sig dog følgende retningslinier lagt til grund for en lyttervalglov:

Valget bør foregå på grundlag af lister, opstillede i en nærmere fastsat tid forud for valget. Adgang til opstilling af lister bør tilkomme særlige i dette øjemed oprettede foreninger, når de har mindst 5.000 medlemmer, ligesom også lyttervalgte medlemmer af radiorådet må have adgang til at lade sig opstille til genvalg, hvis de ikke på anden måde opstilles. Der bør være adgang til listeforbund mellem flere opstillede lister.

Valget bør foregå på grundlag af almindeligt forholdstalsvalg. Hver licensbetalende lytter bør have 1 stemme. Hvis en lytter betaler licens for mere end eet radioapparat, bør han ikke af den

grund have mere end én stemme. De lyttere, der af sociale grunde fritages for at betale licens, bør ikke miste deres stemmeret.

Der har i diskussionen om valg til radiorådet været givet udtryk for ønske om, at hvor flere — f. eks. en familie — var sammen om et radioapparat, måtte hvert enkelt have én stemme. Forslagsstillerne har overvejet dette ønske, men finder det ikke teknisk muligt at tilvejebringe en rimelig valgordning, der imødekommer det anførte ønske.

Det er forslagsstillerne håb, at fælles overvejelser måtte kunne føre til en tilfredsstillende teknisk løsning af valgproblemet. Udfra hensynet til at give de lyttervalgte den dominerende indflydelse i radiorådet har forslagsstillerne foreslået, at de lyttervalgte udgør 8 af radiorådets 15 medlemmer. Medlemstallet i radiorådet kan dog eventuelt blive større, hvis der bliver mere end 4 i finansudvalget repræsenterede partier.

I konsekvens af ovennævnte synspunkter om lytterindflydelsen er det foreslået, at formanden skal vælges blandt de lyttervalgte radiorådsmedlemmer. Da formandens stemme ved stemmelighed er gjort udslaggivende, er lytternes indflydelse derved yderligere sikret.

Forslagsstillerne finder, at det må være rimeligt, at eventuel radiotekniskkyndig assistance og anden teknisk assistance tiltræder rådet uden stemmeret.

Under hensyn til statsradiofoniens stigende samfundsmæssige betydning har offentligheden såvel et stort ønske som et berettiget krav om kendskab til de forhandlinger og afgørelser, der er bestemmende for de programmer, der udsendes i radioen.

Dette kunne i virkeligheden begrunde et forslag om fuld offentlighed i radiorådets forhandlinger, hvilket dog måtte formodes at vanskeliggøre rådets arbejde i betydelig grad.

Forslagsstillerne mener, at det stillede forslag om offentliggørelse af trufne afgørelser og stedfundne afstemninger kan imødekomme de flestes ønsker.

Helge Madsens og Niels Andersens ændringsforslag til det af radiolovsudvalget stillede forslag til lov om radiospredning.

(Fremsat på udvalgets møde den 14. november 1957).

§ 1.

Stk. 1. Danmarks Radio er en selvstændig institution, der har eneret på offentlig radiospredning, omfattende såvel radiofoni som fjernsyn.

Stk. 2. Danmarks Radio ledes af radiatorådet.

Stk. 3. Radiorådet fastsætter de almindelige principper, der skal gælde for Danmarks Radios virksomhed, og skal påse, at udsendelserne er af alsidig, kulturel og oplysende art.

§ 2.

Stk. 1. De til Danmarks Radios virksomhed fornødne midler tilvejebringes udelukkende gennem årlige afgifter for benyttelse af radio- og fjernsynsmottagere.

Stk. 2. Afgifterne fastsættes af radiatorådet.

Stk. 3. Afgifterne skal have en sådan størrelse, at der derved bliver dækning for alle Danmarks Radios udgifter.

Stk. 4. Afgifterne samles i en fond, der benævnes radiospredningsfonden, og som vil være at anvende udelukkende til radiospredningens formål.

Stk. 5. Radiospredningsfonden er undergivet radiatorådets bestyrelse.

§ 3.

Stk. 1. Radiorådet vælges direkte af licensbetalerne.

Stk. 2. Radiorådet består af en repræsentant for hver påbegyndt 100.000 lyttere eller fjernseere.

Stk. 3. Valget gælder for 4 år.

Stk. 4a. I de år, hvor der finder valg sted, opgøres pr. 31. marts antallet af lyttere og fjernseere.

Derefter offentliggøres, hvor mange radiatorådsmedlemmer hver af de to grupper vælger.

Stk. 4b. Valgret

Enhver licens, som er betalt inden 15. maj, giver ret til 1 stemme.

Stk. 4c. Kandidaterne

Opstillingen skal ske inden den 1. april i det kalenderår, hvor valget skal finde sted.

Hver kandidat skal være anbefalet af mindst 100 stillere, som har betalt licens for det indværende driftsår.

Kandidatanmeldelsen indsendes til licenskontoret. Inden 5. april kan godkendte kandidater til licenskontoret anmelde kandidatforbund. Sådanne anmeldelser skal være underskrevet af samtlige de kandidater, som kandidatforbundet omfatter.

Stk. 4d. Umiddelbart efter 5. april offentliggør licenskontoret samtlige godkendte kandidaters navn og de anmeldte kandidatforbund.

Stk. 4e. Valget.

Afstemningen foretages på en dertil indrettet, lukket talon, delt i 2 afsnit. Talonen skal være sammenhængende med licenskortet og indsendes sammen med indbetalingskortet.

På talonen opføres navnet på den kandidat, som ønskes valgt.

Stk. 4f. Opgørelsen.

Umiddelbart efter 15. maj opgøres valget under kontrol af et udvalg på 3 personer valgt af radiatorådet. Er begge afsnit af talonen udfyldt, tæller hvert afsnit $1/2$ stemme.

Radiolicenserne og fjernsynslicenserne opgøres hver for sig.

Stemmetallene for hver kandidat eller kandidatforbund opgøres.

Hvert af disse stemmetal divideres med 1 - 3 - 5 - 7 o.s.v.

Den største kvotient giver ret til det første mandat, den næststørste kvotient giver ret til

andet mandat og således fortsættes, indtil alle mandater er fordelt.

Derefter fordeles de på kandidatforbund faldne mandater på samme måde mellem de kandidater, som har deltaget i kandidatforbund. *Stk. 4g.* Inden udgangen af maj måned hvert år offentliggøres navnene på radiorådsmedlemmerne.

Stk. 4b. Det valgte råd tiltræder den 1. juni i det år, hvor valget har fundet sted.

§ 4.

Stk. 1. Radiorådet vælger selv sin formand og næstformand.

Stk. 2. Radiorådet fastlægger selv sin forretningsorden.

Stk. 1. Radiorådet udarbejder og offentliggør et budget for det kommende driftsår over anvendelsen af de midler, der kan antages at stå til rådighed.

Stk. 2. I driftsåret må overskridelser af budgettets samlede sum ikke finde sted.

Stk. 3. Regnskab for Danmarks Radio, som revideres af statsautoriserede revisorer, offentliggøres.

Der udarbejdes og offentliggøres månedlige oversigter over Danmarks Radios økonomi.

§ 6.

Stk. 1. Danmarks Radios daglige drift ledes bortset fra den i § 7 omhandlede tekniske virksomhed af en af radiorådet ansat direktør.

Stk. 2. Radiorådet fastsætter i et normativ regler for antagelse af og lønvilkår for den fornødne medhjælp.

Stk. 3. Radiorådet nedsætter de nødvendige udvalg og udfærdiger instrukser for disse.

De under Danmarks Radio hørende stationers oprettelse og deres tekniske drift ledes af generaldirektoratet for post- og telegrafvæsenet. Generaldirektoratet erholder samtlige de med dette arbejde forbundne omkostninger, derunder også udgifter til forrentning og amortisation af de i anlæggene bundne kapitaler, dækket af radiospredningsfonden efter regler, der fastsættes efter forhandling mellem radiorådet og generaldirektoratet.

§ 8.

Stk. 1. Den, der ved erlæggelse af den i § 3 nævnte afgift, har erholdt tilladelse til at benytte et radio- eller fjernsynsmottagerapparat,

har derved kun erholdt ret til ved hjælp af samme at modtage radiospredningsstof. Andre radiomeddelelser må ikke modtages, og skulle dette ske uforvarende, må de modtagne meddelelser ikke meddeles videre eller udnyttes erhvervsmæssigt.

Stk. 2. Direkte eller indirekte erhvervsmæssig udnyttelse af det af Danmarks Radio rundkastede stof må ikke finde sted uden forud indhentet tilladelse fra samme.

Stk. 3. Tilladelsen til at benytte et radio- eller fjernsynsmottagerapparat er personlig og kan ikke overdrages til andre uden Danmarks Radios samtykke.

Stk. 4. Overtrædelser af nærværende betingelser vil, selv om de ikke medfører yderligere strafferetligt eller civilretligt ansvar, medføre, at tilladelsen bortfalder.

§ 9.

Det påhviler virksomheder, der afsætter radio- og fjernsynsmottagere af enhver art til forbrugere, at give Danmarks Radio oplysninger om navn, stilling og adresse på enhver køber, låner eller lejer af sådanne apparater. Samme pligt påhviler auktionsholdere og auktionsledere.

Meddelelse om de i en måned stedfundne køb, udlån eller udlejninger skal afgives inden den 5. i den påfølgende måned.

§ 10.

Den, der efter nærværende lovs ikrafttræden er i besiddelse af et mottageranlæg uden at erlægge den herfor fastsatte afgift, idømmes en radiospredningsfonden tilfaldende bøde fra 40 kr. til 400 kr., for så vidt det pågældende forhold ikke efter sin beskaffenhed tillige måtte medføre højere straf, samt under skærpene omstændigheder konfiskation af de ulovligt anbragte og benyttede apparater.

Sager herom behandles som politisager.

§ 11.

Med nærværende lovs ikrafttræden bortfalder lov nr. 76 af 21. marts 1930 som ændret ved lov nr. 185 af 30. marts 1946, samt § 27 i lov nr. 43 af 14. marts 1955 om forbrugsbegrænsende foranstaltninger som ændret ved lov nr. 180 af 23. juni 1956 og lov nr. 161 af 14. juni 1957.

De i nærværende lov indeholdte bestemmelser om valg af radioråd finder første gang anvendelse for perioden 1. juni 1958 til 31. maj 1962.

Bemærkninger til ændringsforslag

til det af radiolovsudvalget stillede forslag til lov om radiospredning.

1. Indledende bemærkninger.

Ændringsforslaget går ud på for det første: Afskaffelse af administrationens indflydelse på radioen. Derfor er alle henvisninger til de forskellige ministerier taget ud af forslaget. Dog fastholdes forbindelsen med generaldirektoratet med hensyn til oprettelse og den tekniske drift af stationerne.

For det andet foreslår vi direkte valg til radiatorådet af både lyttere og fjernseere.

For det tredje giver vi dette valgte radiatoråd betydelige beføjelser. Dette sker under henvisning til den brede tilslutning i lytterbefolkningen, som et sådant radiatoråd vil have på grund af den valgmetode, som vi foreslår.

Med hensyn til de enkelte §§ bemærkes:

ad § 1.

Her understreges, at Danmarks Radio er en selvstændig institution, og vi har indsat eneret på *offentlige* radiospredninger. Der tænkes her på forholdet privat radiospredning, sådan som det finder sted i taxa eller politiet.

Endvidere har vi som stk. 3 indsat de almindelige principper, som radioen skal ledes efter, idet vi mener det rigtigt, at en sådan formålsparagraf står langt fremme i lovforslaget.

ad § 2.

I stk. 1, som handler om de til driften fornødne midler, har vi understreget, at de tilvejebringes *udelukkende* gennem særlige afgifter. Dette betyder, at en kommerciel udnyttelse af radioen efter en sådan lov vil være udelukket.

I stk. 2, har vi foreslået, at afgiftens størrelse fastsættes af radiatorådet. Heroverfor er fra juristside indvendt, at disse afgifter må betragtes som en form for skat på løsoere, og at deres fastsættelse derfor må falde ind under folketingets evt. finansudvalgets område, således at der skulle blive tale om, at de fastsættes af finansudvalget *efter indstilling af radiatorådet*. Når vi i stk. 5 understreger, at radiospredningsfonden er undergivet radiatorådets bestyrelse, er det for yderligere at fastslå, at pengene kun kan bruges til radiospredningsopgaver.

ad § 3.

Bestemmelsen handler om valget.

Vi foreslår, at både fjernseere og lyttere repræsenteres; begge i forhold til det antal licen-

ser, som findes den 31. marts. Tiden fra 31. marts til 15. maj må være tilstrækkelig til de tekniske arrangementer og derfor foreslår vi, at enhver, som har betalt sin licens inden 15. maj, kan deltage i valget. Hver licens giver vi 1 stemme, uanset om licensen er en almindelig radiolicens, en familielicens eller en fjernsynslicens.

Kandidatopstillingen.

Vi foreslår, at hver enkelt kandidat skal være anbefalet af mindst 100 stillere. Dette tal kan der naturligvis forhandles om, men det må ikke være så lille, at enhver kan lade sig opstille, og det må heller ikke være for højt. Enhver folkelig bevægelse må have mulighed for at stille op. Ved det foreslåede tal på 100, kan kristelige foreninger, ungdomsforeninger, højskolefolk, sportsfolk, musikinteresserede eller andre bevægelser få mulighed for at stille op til radiovalget. I radiatorådet vil de få den vægt, som deres tilslutning blandt lytterne og fjernseerne berettiger dem til.

Under hensyn til, at der kan blive opstillet mange kandidater, og at en del stemmer således eventuelt ville gå til spilde, åbner vi mulighed for kandidaterne til at indgå kandidatforbund. Disse kandidaters stemmer vil så blive talt sammen ved opgørelsen. Her er mulighed for organisationerne til at lade deres opstillede kandidater indgå sådanne forbund. Med hensyn til afstemningen, så foregår den på talonen, som indrettes til at kunne lukkes; derved bliver afstemningen nøjagtig så hemmelig, som lytteren eller fjernseeren ønsker, den skal være.

Talonen kan jo indrettes med flere afdelinger, således at flere af familiemedlemmerne kan deltage i afstemningen, men det enkelte navn kommer så kun til at veje med en brøkdel stemme, således at den samlede talon tæller 1 stemme.

Licensfritagne lyttere bør have tilsendt særlige stemmesedler.

Indehavere af flere licenser får flere stemmer, men dette forhold må anses for at være af liden vægt under hensyn til det store antal stemmer, som det iøvrigt drejer sig om.

Opgørelsen foreslår vi skal ske under kontrol af et udvalg valgt af radiatorådet.

Dette udvalgs opgave bliver at overvåge

- 1) stemmesedlernes indkomst,
- 2) at stemmesedlerne fraklippes,

- 3) at de anbringes under betryggende former, indtil opgørelsen finder sted den 15. maj.
- 4) overvåge opgørelsen.

Denne opgørelse kan foretages på licenskontoret, eller man kan henlægge den til Revisions- og Forvaltningsinstituttet eller en anden anset institution. Selve opgørelsen af, hvem der er valgt, skal efter forslaget foregå i henhold til folketingsvalglovens bestemmelser om tillægsmandaterne. Mandaterne, som er faldet på et kandidatforbund, fordeles mellem deltagerne på tilsvarende måde.

Det nye radioråd tiltræder 1. juni efter forslaget.

Hertil kan indvendes, at radiorådet således træder til i et driftsår. Det er dog almindeligt, at man kan holde valg til folketinget på ethvert tidspunkt, at ministerierne kan skifte til ethvert tidspunkt, således at der ikke skulle kunne rettes berettigede indvendinger mod dette forhold her.

ad § 4.

I § 4 hævdes radiorådets suverænitet ved, at det selv vælger formand og næstformand og fastsætter sin forretningsorden.

ad § 5.

§ 5 indfører kontrol med radiorådet. Denne kontrol foreslår vi henlagt til offentligheden. Såvel budget som regnskab og månedlige oversigter over økonomien skal offentliggøres.

Den skærpede bestemmelse i stk. 2 om, at den samlede sum på budgettet ikke må overskrides, må anses for nødvendig, når Danmarks Radio skal være selvstændig.

ad § 6.

Med denne § understreges atter radiorådets suverænitet.

ad § 7.

Her fastlægges forholdet til generaldirektoratet for post og telegrafvæsen. Også her er henvisninger til godkendelse fra undervisningsministeren udeladt.

ad § 10.

Her er henvisningen til undervisningsministeren sløjft.

ad § 11.

Her er konsulenterne strøget af lovforslaget og tidsfristen ændret.

STATSRADIOFONIEN.
Sekretariatet.

København, den 15. december 1952.

Til Danske Lytteres Fællesforbund.

Med skrivelse af 7. maj 1952 fremsendte fællesforbundet to af Den jydsk Lytterforening respektive Alm. dansk Lytterforening udarbejdede, foreløbige forslag til valg af radiatoråd med anmodning om radiatorådets medvirken til en undersøgelse af omkostningerne ved og de tekniske muligheder for forslagernes gennemførelse.

I anledning heraf har man gennem undervisningsministeriet modtaget følgende udtalelse fra indenrigsministeriet af 31. oktober 1952 vedrørende det af Den jydsk Lytterforening udarbejdede forslag:

»I skrivelse af 3. juli 1952 (j. nr. R. 1670) har undervisningsministeriet anmodet indenrigsministeriet om en udtalelse om et af den jydsk Lytterforening udarbejdede forslag til et direkte valg af radiatorådets medlemmer, hvorefter valget af lytternes repræsentanter i radiatorådet skal finde sted i forbindelse med de ordinære valg til kommunalbestyrelserne, således at lytterne ved forevisning på afstemningsstedet af dokumentation for indbetaling af radioafgift får udleveret en særlig stemmeseddel til radiatorådsvalget.

I denne anledning skal man meddele, at indenrigsministeriet for sit vedkommende må nære nogen betænkelighed ved en løsning, hvorefter et almindeligt valg af medlemmer til radiatorådet finder sted i forbindelse med de ordinære valg til kommunalbestyrelserne.

Ministeriet skal herved særlig bemærke - uden iøvrigt at komme ind på forslagets enkeltheder - at der i forvejen i størstedelen af landets kommuner foretages valg til såvel kommunalbestyrelser i primærkommunerne som til amtsrådene samtidig, og at afholdelse af yderligere et valg i forbindelse hermed vil stille sådanne krav til det tekniske apparat m. v., at disse krav vanskeligt vil kunne opfyldes på forsvarlig måde. Det vil således under hensyn til

den betydning, man må tillægge gennemførelsen af de kommunale valg, formentlig være nødvendigt at opstille et særligt teknisk apparat med henblik på radiatorådsvalget, så meget mere som valgets gennemførelse vil blive vanskeliggjort af den omstændighed, at den del af befolkningen, som er berettiget til at afgive stemme ved de kommunale valg, ikke vil være identisk med den del, som vil kunne deltage i almindelige valg af medlemmer til radiatorådet.

Det tilføjes, at indenrigsministeriet ikke er i stand til på indeværende tidspunkt med blot nogen sikkerhed at udtale sig om størrelsen af de med et almindeligt radiatorådsvalg forbundne udgifter, hvorved dog bemærkes, at udgifterne som følge af de særlige krav, der må stilles til sikring af de kommunale valgs uforstyrrede gennemførelse næppe vil blive ubetydelige«.

Vedrørende skitseforslaget fra Alm. dansk Lytterforening skal man for sit vedkommende anføre:

1. I forslaget udtales, at en lytter kun har én stemme, uanset antallet af licenskort.

Det vil, efter at det er blevet såre almindeligt, at den enkelte lytter har mere end eet apparat, ikke længere være gørligt at kontrollere, hvorvidt der kun bliver afgivet én stemme for den pågældende, dels fordi et særdeles stort antal lyttere har en modtager indregistreret under den ordinære bopæl, og en anden under sommerhusadressen, der måske endda henhører under en ganske anden politikreds, dels fordi usædvanligt mange næringsdrivende o. lign. har radiomodtager i den private lejlighed respektive forretningen eller værkstedet og så fremdeles, ofte endog med det ene apparat indregistreret under navn og adresse på bopælen, det andet under forretningens navn og adresse (engelsk beklædningsmagasin,

restaurant City og frisørsalonen Cleo o.s.v.).

Der er blot i disse tilfælde tale om mange tusinde lyttere.

2. Således som det forhåndenværende adressografanlæg er indrettet, vil det være ugørligt at gennemføre tanken om, at den lytter, der har betalt for flere apparater, kun tilstilles et hovedlicenskort og derefter for overskydende betalte afgifter tillægslicenskort, allerede af den grund, at der under kortenes adressering i maskinen ikke levnes personalet mulighed for at konstatere navnet på adressaterne.
3. Generaldirektoratet for post- og telegrafvæsenets 3. ekspeditionskontor har i sin tid udtalt og påny bekræftet, at det, ligesom udtalt til indenrigsministeriets forslag til valg, vil være uforeneligt med en forsvarlig gennemførelse af postforretningerne at pålægge indleveringspersonalet at kontrollere, at licensfritagelsesbevisets navn og adresse er synonym med adressen på stemmesedlen for derefter dels at skulle forsyne begge dele med et datostempel, dels foranledige at stemmesedlen tilklæbes.
4. Det vil være ugørligt med hensyn til forslaget om mand og hustru stemmeafgivning at kontrollere, hvorvidt de pågældende virkelige er gift.
5. Selv om stemmesedlens udsendelse, når denne, som efter forslaget er en integrerende del af indbetalingskortet, ikke vil medføre en væsentlig merudgift, bliver dette jo langt fra tilfældet, når den som særlig brevfor-sendelse skal indsendes til Statsradiofonien. De skønsmæssige udgifter herved og omkostningerne ved valget iøvrigt er anført nedenfor.
6. Da der formentlig bliver tale om ret mange

kandidatlistor, som udover at være anført på stemmesedlen også må offentliggøres i radio og dagspresse, har man spurgt statens annonce- og reklamebureau, hvor meget en bekendtgørelse herom i samtlige landets dagblade skønsmæssigt vil kunne beløbe sig til, og det er herefter oplyst, at en sådan bekendtgørelse på f. eks. 10 cm indrykket én gang vil beløbe sig til ca. 4.000 kr.

7. Udgifterne ville, hvis forslaget overhovedet var gennemførligt, andrage:

Merudgift ved fremstilling og trykning af stemmeseddel som en særlig fløj af licenskortet anslås af postvæsenet til 2 øre

1.000.000 licenskort å 2 øre	20.000 kr.
Portoudgift ved stemmesedlens returnering til radiohuset (skønsmæssigt anslået antal)	
250.000 å 20 øre	50.000 kr.
600.000 å 30 øre	180.000 kr.
Portoudgift for stemmesedlens udsendelse og returnering for licensfritagne lyttere:	
Udsendelse:	
90.000 å 12 øre	10.800 kr.
Returnering:	
40.000 å 20 øre	8.000 kr.
30.000 å 30 øre	9.000 kr.
Merudgift ved adresseringen	12.000 kr.
Stemmetælling i indenrigsministeriet, statistiske departement	10.000 kr.
Annoncering af kandidatlistor i samtlige landets dagblade (40 kr. pr. 100 mm)	20.000 kr.
Generalomkostninger	10.000 kr.
	329.800 kr.

Man skal herefter tillade sig at anmode fællesforbundet om lejlighedsvis at ville fremkomme med de bemærkninger, hvortil spørgsmålet herefter måtte give anledning.

sign. F. E. Jensen

OVERSIGT

over organisationen af en række europæiske radiofonier.

Belgien.

Institut National Beige de Radiodiffusion (I.N.R.) er en ved lov oprettet selvstændig offentlig institution.

7. Styrelsen.

Institutionens øverste programmæssige, administrative og økonomiske ledelse er et *styrelsesråd*.

Indtil 1945 bestod dette af trafikministeren (formand), dennes faste repræsentant, der kun har stemmeret under ministerens forfald, og 9 medlemmer, hvoraf 3 valgte af kongen, 3 af senatet og 3 af repræsentanternes hus. Medlemskab af styrelsesrådet var uforeneligt med medlemskab af parlamentet.

I 1945 forøgedes medlemsantallet fra 9 til 16, der med tiden alle skal udnævnes af kongen. (Parlamentets 2 kamre har i øjeblikket endnu hver 2 repræsentanter). Blandt styrelsesrådets 16 medlemmer skal altid findes I.N.R.'s 3 generaldirektører (for henholdsvis den franske, den flamske og den tekniske afdeling).

Til forberedelse af sagerne nedsætter styrelsesrådet af sin midte en *permanent komité*, hvis formand er styrelsesrådets vicepræsident (f. t. departementschefen i undervisningsministeriet) og som iøvrigt består af trafikministerens faste repræsentant, de 3 generaldirektører og yderligere 2 medlemmer af styrelsesrådet.

I.N.R.'s regnskaber er underkastet kontrol af en komité på 4 medlemmer, udpeget af hovedrevisoratet.

Udover disse organer kan regeringen nedsætte et eller flere konsultative råd, dels til behandling af et bestemt spørgsmål, dels til behandling af regionale eller lokale spørgsmål. Medlemmerne af disse råd udpeges af trafikministeren efter forslag fra styrelsesrådet.

Sådanne råd er hidtil kun nedsat for de regionale sendere, hvoraf der findes 4 fransksprogede og 4 flamsksprogede.

Styrelsesrådet er som ovenfor bemærket I.N.R.'s øverste ledelse i alle spørgsmål, men trafikministeren har dog veto-ret overfor beslutninger, som han mener er i strid med gældende ret eller offentlige interesser, og budgettet skal godkendes af ministeren.

//. *Virksomhedsområde.*

I.N.R. varetager både lydradio- og fjernsynsudsendelser og driver selv sendestationerne.

///. *Økonomi.*

- I.N.R.'s virksomhed finansieres gennem
- 90 pct. af lydradiolicens (140 frs. årlig pr. apparat, opkræves af staten).
  - En vis procentdel af statsafgifterne på radio-rør og andet radioteknisk udstyr.
  - Indtægter af publikationer, gaver etc.
  - Optagelse af lån ved udstedelse af obligationer.

Fjernsynsvirksomheden finansieres direkte af statskassen.

Kommercielle udsendelser er forbudt.

England.

British Broadcasting Corporation (BBC) er en offentlig institution, oprettet ved kgl. koncession.

/. *Styrelsen.*

- BBC's *øverste ledelse* er lagt i hænderne på en bestyrelse (The Governors) på 9 medlemmer, der udnævnes af dronningen efter premierministerens indstilling for 4 år ad gangen. 3 af bestyrelsens medlemmer skal

repræsentere henholdsvis Skotland, Wales og Nordirland.

Bestyrelsen mødes hver 14. dag.

- b. Den *daglige ledelse* ligger hos generaldirektøren og 6 direktører (Home Sound Broadcasting, Overseas Services, the spoken Word, Television Broadcasting, the Technical Services og Administration), der udnævnes af bestyrelsen.
- c. Som øverste rådgivende instans nedsætter »The Governors« et råd (*General Advisory Council*) på 30-40 medlemmer, der inden for meget vide rammer skal beskæftige sig med BBC's almindelige virksomhed og retningslinier.
- d. for hvert af områderne Skotland og Wales er nedsat nationale råd på 8 medlemmer under forsæde af styrelsesmedlemmet fra vedkommende område, og endvidere er der nedsat en række regionale råd og rådgivende udvalg. Disse råd kontrollerer programpolitikken og programmernes indhold indenfor deres område og virker som vejledere for hovedledelsen i lokale spørgsmål.

II. Virksomhedsområde.

BBC's virksomhed omfatter såvel programproduktion som programdistribution og såvel lydradio som fjernsyn; men medens BBC tidligere har haft eneret, er den sidste koncession (1952) givet uden eneret, og der er senere givet koncession til et kommercielt fjernsynsselskab.

777. Økonomi.

BBC's virksomhed opretholdes ved licensindtægter, der opkræves af postvæsenet mod en 15 pct. afgift, samt ved statstilskud for så vidt angår den oversøiske tjeneste, og ved indtægter fra »Radio Times«.

Finland.

Oy. *Yleisradio AB (Finlands Rundradio)* er et aktieselskab, hvori den finske stat altid skal eje mindst 90 pct. af aktiekapitalen.

Selskabets virksomhed hviler på en med trafikministeriet indgået 4-årig kontrakt.

I. Styrelsen.

- a. *Generalforsamlingens* beføjelser er stærkt begrænsede (godkendelse af beretning og regnskab, beslutning om overskuddets anvendelse

og dividendens udbetaling, honorarfastsættelse for forvaltningsrådet, valg af revisorer).

- b. Den øverste ledelse ligger hos *forvaltningsrådet*, der vælges af rigsdagen for 3 år. Forvaltningsrådet skal bestå af mindst 12 medlemmer. Antallet bestemmes af statsrådet og er for tiden på 21, hvoraf 8 er medlemmer af rigsdagen, medens 13 er valgt udenfor dennes medlemskreds. Til medlemmer af forvaltningsrådet skal vælges borgere med kendskab til kunst, folkeoplysning, næringsliv og det økonomiske liv, og som repræsenterer forskellige samfunds- og sproggrupper. En repræsentant for ministeriet har ret til at overvære møderne.

Forvaltningsrådet træffer bestemmelse om

1. Ansættelse og afskedigelse af generaldirektøren, direktører og overkapelmestere, fastsætter disses lønnings- og arbejdsvilkår samt vælger stedfortrædere for generaldirektøren.
  2. Direktionens forretningsorden.
  3. Vælger medlemmer af direktionen og fastsætter dennes aflønning.
  4. Fastsætter efter indstilling fra direktionen almindelige bestemmelser for personalets lønnings og arbejdsvilkår.
  5. Træffer bestemmelse om tegningsret.
  6. Træffer beslutninger om udvidelse eller indskrænkninger af virksomheden, anlæg af radiostationer, indkøb af fast ejendom samt køb og salg af aktier i andre selskaber.
  7. Fastsætter budgettet.
  8. Behandler årsberetning og revisorers bemærkninger.
  9. Indkalder til generalforsamling.
  10. Overvåger den almindelige programvirksomhed.
  11. Fører tilsyn med, at generalforsamlingens beslutninger gennemføres, og at virksomheden drives i overensstemmelse med lov, vedtægter og forvaltningsrådets egne beslutninger.
- c. Forvaltningsrådet kan nedsætte *programråd* og fastsætte forretningsordenen for disse. Der er i henhold hertil nedsat et finsk og et svensk programråd på henholdsvis 11 og 7 medlemmer, valgt for 3 år.

Programrådene holder møde hver fjerde uge og har til opgave at drøfte og godkende programforslag for de kommende 4 uger og

vurdere det siden sidste møde udsendte program.

Programrådets beslutninger kan indankes for direktionen.

- d. *Direktionen*, der er selskabets styrelse, består af generaldirektøren, hans stedfortræder, de 2 programdirektører og den tekniske direktør samt 2 af forvaltningsrådet valgte medlemmer. Ministeriets repræsentant har ret til at overvære møderne. Generaldirektøren og de 4 direktører danner et forretningsudvalg, der forbereder sagerne og træffer afgørelse i mindre betydningsfulde spørgsmål.

//. *Virksomhedsområde.*

Selskabets virksomhed omfatter både programproduktion og drift af sendere og den af trafikministeriet givne enretsbevilling omfatter også fjernsyn, som nu er under forberedelse.

///. *Økonomi.*

Virksomheden finansieres gennem licensindtægter - 900 mk. - der opkræves af staten, men helt stilles til rundradioens rådighed efter fradrag af opkrævningsudgifterne og en årlig afgift på højst 500.000 mk. til andre formål.

Forretnings- og anden reklame i radio er forbudt*).

Frankrig.

Radiodiffusion Television Francaise (R.T.F.) er en statsinstitution under informationsministeriet.

/i. *Styrelsen.*

- a. R.T.F.'s øverste ledelse er henlagt under et *råd (Conseil Supérieur)* bestående af en præsident og 4 medlemmer, udnævnt ved forordning (décrét).

Dette råd fastlægger de store retningslinier i finansielle og administrative spørgsmål.

- b. Ansvarlig for den daglige ledelse er en generaldirektør (*administrateur général*), der ligeledes udnævnes ved »décrét«.
- c. som rådgivende i programspørgsmål er nedsat, dels et *programråd* på 17 medlemmer, dels 5 *specialkomitéer* med hver 12 medlemmer for henholdsvis musik, dramatik, videnskab, underholdningsudsendelser og fjernsyn.

Retningslinierne for de kunstneriske, lit-

*) Efter nærværende redegørelses udarbejdelse har den finske rundradio påbegyndt ordinær fjernsynsvirksomhed, delvis finansieret gennem reklameindtægter.

terære, videnskabelige og underholdningsmæssige programmer og disses indbyrdes afbalancering i programplanen skal altid forelægges programrådet, medens specialkomitéerne virker rådgivende ved udformningen af de enkelte programmer, specielt er det fastslået, at intet kunstnerisk program må sættes på, før det har været behandlet i vedkommende specialkomité, medmindre generaldirektøren i det enkelte tilfælde har truffet anden bestemmelse.

- d. Parallelt med de til behandling af programmernes indhold nedsatte organer findes et særligt organ til bedømmelse og udvælgelse af de i programmerne medvirkende kunstnere. Dette organ »*Les Jurys d'audition*« består dels af programmerarbejdere, dels af folk valgt ude fra. Ingen kan medvirke i en kunstnerisk udsendelse uden at være godkendt af juryen. En godkendt kandidat får derefter 2 prøveudsendelser, og findes disse tilfredsstillende, gives der endelig *godkendelse*.

Om udpegelsen af medlemmer til programråd og specialkomitéer er det fastsat, at disse skal vælges blandt nationens mest repræsentative repræsentanter for kunst, musik, videnskab og litteratur.

//. *Virksomhedsområde.*

R.T.F.'s virksomhed omfatter både programproduktion og programdistribution og både lydradio og fjernsyn.

///. *Financiering.*

R.T.F.'s virksomhed finansieres gennem radiolicens (1.500 frc. årlig) og fjernsynslicens (4.500 frc. årlig) med tilskud fra staten for udlandsudsendelserne og udsendelser til den franske union.

Holland.

Den hollandske radiofoni er opbygget på en ganske særegen måde, med en lytterforeningsindflydelse, der ikke kendes andre steder.

Idet iøvrigt henvises til den omstående, mere udførlige, af gesandskabet i Haag udarbejdede redegørelse, skal her blot gives nogle hovedtræk af ordningen.

1. Radiofonistationerne ejes af et særligt aktieselskab, af hvis kapital 60 pct. ejes af staten og 40 pct. af lytterforeningerne.

Aktieselskabet ledes af et råd, hvori både stat og lytterforeninger er repræsenteret.

Stationsbygning og drift varetages på aktieselskabets vegne af telegrafstyrelsen.

2. Programvirksomheden varetages af lytterforeningerne.

Sendetidens fordeling mellem lytterforeningerne er fastsat af staten.

Lytterforeningerne ejer gennem en fællesorganisation studier med udstyr og finansierer deres programvirksomhed ved hjælp af medlemsbidrag og licensindtægter.

Licensen opkræves af telegrafstyrelsen.

3. Staten fører tilsyn med radiospredningen gennem en særlig regeringskommissarius for radiospredning.

Undervisningsministeriet har nedsat et rådgivende radioråd på 10 medlemmer og et programråd på 10 medlemmer, hvoraf 5 lytterrepræsentanter. Endelig findes der en 6-mandskommission, der koordinerer programmerne.

4. Kommercielle udsendelser er forbudt.
5. Fjernsynet er under udvikling og søges organiseret efter tilsvarende principper som lydradioen, dog således, at finansieringen skal ske over statskassen, men dog med licensbetaling.

Kgl. dansk gesandtskab.

Haag, 20. juli 1955.

A. RADIOSPREDNINGEN.

1. Radiospredningen sorterer under undervisningsministeren. På grund af de religiøse forhold i Nederlandene (ca. 39 pct. katolikker, 45 pct. protestanter af forskellige retninger og ca. 16 pct., som enten tilhører andre eller ikke tilhører noget trossamfund), der også gør deres indflydelse gældende i det politiske, sociale og kulturelle liv i Holland, har den hollandske stat i sin tid ved en lov af 9. maj 1930 foretrukket et privatøkonomisk system under statens tilsyn for radiospredningen.

Statens lovgivning på dette område er nærmest en rammelovgivning, hvori der er plads både for statens og *det* private livs initiativ, idet dog staten på forskellig måde har forbeholdt sig alle nødvendige rettigheder under særlige forhold.

Herved har det været muligt i praksis at løse mange specielle radiospredningsproblemer med religiøs og politisk baggrund ved underhåndsforhandlinger mellem regeringen og samarbejdsudvalget for lytterforenin-

gerne (Omroepvereniging = radiospredningsforeninger).

2. Til forståelse af den nugældende opbygning af den hollandske radiospredningstjeneste må først nævnes, at selve radiospredningen foretages af de private lytterforeninger under statens tilsyn. Også den finansielle administration ligger hovedsagelig i lytterforeningernes hænder.
3. De hollandske sendestationer er byggede af ministriet for transport og vandbygning's afdeling »Staatsbedrijf der Posterijen, Telegrafie en Telefonie« (i forkortelse kaldet P.T.T.), hvis underafdeling »Radio og Television« har ledelsen af de tekniske planer og konstruktioner.

Radiosenderne ejes imidlertid af et særligt aktieselskab, A/S Nozema (N.V. Nederlandsche Omroep Zender Maatschappij); af dette selskabs aktiekapital ejer staten 60 pct., medens de anerkendte lytterforeninger tilsammen ejer 40 pct.

A/S Nozema's bestyrelse består af et råd, hvori ikke alene statens repræsentanter, men også repræsentanter for de anerkendte lytterforeninger har sæde; lytterforeningerne har til varetagelse af deres interesser i A/S Nozema oprettet den af staten godkendte institution »Stichting Nederlandsche Radio Unie«. Den tekniske tjeneste på sendestationerne, disses udbygning samt vedligeholdelsen af senderne og antennenettet foretages af P.T.T.'s afdeling for »Radio og Television«, som herfor fra A/S Nozema modtager fastlagte godtgørelser. På den anden side lejer A/S Nozema mod fastlagt godtgørelse senderne ud til de samarbejdende lytterforeninger, som også i denne henseende er repræsenteret af ovennævnte »Stichting Nederlandsche Radio Unie«.

4. Udsendelsestudierne, disses materiel og inventar ejes af »Stichting Nederlandsche Radio Unie«. Administrationen heraf foretages af »Radio Unie« sammen med »Federatie voor Omroepvereniging«, der er lytterforeningernes organ for det indbyrdes samarbejde.
5. Der findes for tiden følgende statsanerkendte lytterforeninger:
  1. Algemene Vereniging Radio Omroep (A.V.R.O.).
  2. Katholieke Radio Omroep (K.R.O.).
  3. Vereniging van Arbeiders Radio Amateurs (V.A.R.A.).

4. Vrijzinnig Protestantse Radio Omroep (*V.P.R.O.*).
5. Nederlandsche Christelijke Radio-Vereniging (*N.C.R.V.*).
6. Interkerkelijk Overleg in Radio-Angelegenheden (*I.K.O.R.*), som er en privat radioorganisation for kirkernes »oecumenische raad«.
7. Radio Stichting »*Nederland Wereld Omroep*« for udlandet og Hollands oversøiske områder.

Som allerede nævnt består der et nært samarbejde mellem disse foreninger; samarbejdet udadtil — og særlig med regeringen — varetages af »Stichting Nederlandsche Radio Unie«, og samarbejdet indadtil af »Federatie voor Omroepvereniging«.

Af disse lytterforeninger er de fire førstnævnte de betydeligste; de har hver et medlemsantal på omkring 350.000. Antallet af registrerede radiomodtagerapparater var pr. 1. januar 1955 ca. 1.960.000 (Hollands indbyggerantal pr. 1. januar 1955 var 10.680.023), medens der desuden var ca. 508.380 abonnenter, som var tilsluttet de lokale transmissionsstationer. (Herfor er intet radioapparat, men kun en højttaler nødvendig).

Disse lytterforeningers indtægter stammer fra:

- a. Medlemsbidragene, som varierer fra fl. 10.— for almindelige medlemmer, til fl. 1.— for passive medlemmer.
- b. Afgiften pr. radiomodtager, som beløber sig til fl. 12.— pr. år pr. radioapparat, samt
- c. Udgivelse af ugentlige radioblade, der tilsendes de almindelige medlemmer gratis, men som også kan købes i den frie handel. Disse radioblade har store indtægter fra annoncer og andre reklamer. Derimod er anvendelse af radiospredningen til kommerciel reklame ikke tilladt i Holland.

Radioafgifterne indkasseres ifølge gammel overenskomst mod fastlagt godtgørelse af P.T.T., som også registrerer, hvem der er i besiddelse af radiomodtagerapparater.

En særstilling blandt radiospredningsforeningerne indtager den under 7. nævnte »Radio Nederland Wereld Omroep«, som er en privat, af staten godkendt institution for kortbølgeudsendelser til udlandet og Ne-

derlandenes oversøiske områder (»Hollands stemme i æteren«).

Denne institution udgiver i modsætning til de andre lytterforeninger en årsberetning; i flere henseender indtager denne institution, således som også fremgår af årsberetningerne, en særstilling. Den støttes finansielt fra privat side og i teknisk henseende endvidere af A/S Nozema og de andre lytterforeninger, samt, hvis nødvendigt, direkte af staten.

6. Sendetiderne for de forskellige lytterforeninger er fastlagt af staten.

Staten har desuden i sin tid oprettet et rådgivende radiatoråd på 10 medlemmer, som vælges af undervisningsministeriet, og hvis formål er at give staten oplysninger og råd med hensyn til alle spørgsmål vedrørende radiospredningen. Der er endvidere udnævnt en regeringskommissarius for radiospredningen; hans opgave er at føre tilsyn med radiospredningen og udøve statens finansielle kontrol samt kontrollen med udførelsen af de af regeringen vedtagne beslutninger.

Endvidere har staten indstiftet et programråd på 10 af undervisningsministeriet valgte medlemmer for den indenlandske radiospredning; lytterforeningerne har 5 rådgivende medlemmer i dette råd og har desuden nedsat en kommission på 6 medlemmer til koordinering af de indenlandske radioprogrammer.

Stichting »Radio Nederland Wereld Omroep« har et særligt, af staten godkendt programråd på 12 medlemmer, som fastlægger programmet for denne institutions udsendelser til udlandet og de hollandske oversøiske områder.

B. FJERNSYNSVÆSENET.

1. Televisionen i Holland er endnu i sin vorden, og der er indtil nu ikke truffet nogen definitiv ordning i administrativ henseende, selv om de tekniske planer og udkast til lovgivningen for den fremtidige administrative ordning foreligger.
2. Den foreløbige administrative ordning for televisionsudsendelserne er i hovedtrækkene analog med den ordning, der gælder for radiospredningen, og er tilknyttet denne. Den hollandske regering har ved forordning af 29. september 1951 oprettet et rådgivende televisionsråd på 10 medlemmer, som vælges af undervisningsministeriet.

Televisionsrådets opgave er at bistå rege-

ringen med oplysninger og forslag med hensyn til alle spørgsmål vedrørende televisionen og den administrative ordning af transmissionsudsendelserne.

Ved samme forordning blev det fastsat, at der i Holland med hensyn til transmissionsudsendelser skulle begyndes med en forsøgsperiode på 2 år, og den 3. oktober 1951 gav den hollandske regering på nærmere betingelser de samarbejdende, hollandske radiolytterforeninger, som herfor stiftede den af regeringen godkendte institution »Nederlandsche Televisie-Stichting«, eneretten til transmissionsudsendelser under statens kontrol.

Programmerne bliver sammensat af lytterforeningerne, henholdsvis »Nederlandsche Televisie-Stichting«, og skal godkendes af undervisningsministeriet.

Sendetiden blev fastlagt af regeringen og bestod i begyndelsen kun af to ugentlige aftenprogrammer, hver på 2½ time, men ventes i løbet af 1955 at blive udvidet til 12 timer om ugen. Angående programmerne for transmissionsudsendelserne henvises til radiolytterbladene.

3. A/S Nozema, henholdsvis regeringen, ejer transmissionsenderne og lejer dem ud til »Nederlandsche Televisie-Stichting«, som er ejer af transmissionsstudierne, disses materiel og inventar samt de transportable installationer for transmissionsoptagelser og -udsendelser.

Omkostningerne i prøveårene blev betalt dels af radiolytterforeningerne via »Televisie-Stichting«, dels af staten via P.T.T.'s afdeling »Radio og Television«.

Det er dog hensigten, at staten i fremtiden skal overtage omkostningerne, og at der pr. transmissionsmodtagerapparat skal svares en årlig afgift på fl. 30.-.

Antallet af transmissionsmodtagerapparater i Holland anslås for tiden til at være ca. 20.000, men stiger jævnt. Den forholdsvis største del af modtagerapparaterne findes i de hollandske områder, som grænser til Tyskland og Belgien, da de tyske udsendelser fra Langenberg og Köln og de belgiske udsendelser fra Bryssel og Antwerpen modtages godt i disse områder.

4. Da resultatet af de to prøveår for den hollandske television viste sig at være tilfredsstillende, er det nu hensigten at indføre en definitiv ordning af televisionen.

De tekniske planer for en central transmissionsender i Holik med 4 transmissions-

stationer i forskellige dele af Holland (provinserne Limburg, Dverijssel, Groningen-Friesland og Zeeland) er godkendt af regeringen, og P.T.T.'s afdeling »Radio og Television« er i gang med at bygge disse sendere.

Resultaterne fra de to prøveår er offentliggjort af undervisningsministeriet i et memorandum af 27. november 1953. Dette memorandum blev forelagt det hollandske andetkammer og blev efterfulgt af et nyt memorandum af 13. oktober 1954, hvori der er optaget udkast til den fremtidige transmissionsordning. Dette memorandum har været til behandling i andetkammeret, således at det definitive lovforslag for television og dens administration nu kan ventes forelagt. Resultatet af behandlingen i andetkammeret må af ventes, idet der i øjeblikket ikke er noget udpræget flertal i kammeret for en bestemt plan eller ordning.

Norge.

Norsk Rikskringkasting er en ved lov oprettet selvstændig statsinstitution.

1. Styrelsen.

Rikskringkastingen ledes af

- a. *styrelsen* på 5 medlemmer, hvoraf mindst et skal være teknisk kyndig. Styrelsens formand, næstformand og øvrige medlemmer udnævnes af kongen for 4 år ad gangen.

Styrelsen skal ifølge den af kongen udfærdigede instruks behandle sager som budget, regnskab, lønninger og ansættelser, anlæg af stationer, vigtige kontrakter, internationale radiospørgsmål af principiel karakter.

Styrelsen har derimod ingen kompetence i programspørgsmål.

- b. *Kringkastingschefen*, der udnævnes af kongen, har under ansvar overfor styret, den daglige ledelse af Kringkastingen, og han har alene ansvaret for programvirksomheden.
- c. *Kringkastingsrådet*, der består af 15 medlemmer, hvoraf kongen udnævner de 11, og 4 vælges af Stortinget, er et rådgivende organ, der betragtes som talerør for den norske lyttermening.

Rådet holder kun møde 2 gange årligt og skal i første række beskæftige sig med hovedlinierne i programvirksomheden.

Indenfor kringkastingsrådet vælger kongen et programudvalg på 7-8 medlemmer,

som holder møde en gang månedligt. Ved disse møder drøftes såvel den forløbne måneds programmer som den kommende måneds programplaner; men også programudvalgets virksomhed er rent rådgivende.

Udover dette centrale programudvalg, der har sæde i Oslo, er der til lokalafdelingerne i provinsen knyttet lokale rådgivende programudvalg, udnævnt af kirke- og undervisningsdepartementet.

II. Virksomhedsområde.

Rigskringkastingen har efter loven eneret på oprettelse og drift af stationer og anlæg til udsendelse af mundtlige meddelelser, musik, billeder og lignende. Den tekniske side af virksomheden, bortset fra den programtekniske side, varetages af telegrafvæsenet.

Fjernsynet ligger således indenfor Rigskringkastingens område, men nogen principafgørelse er - efter en forsøgsvirksomhed siden 1953 - endnu ikke truffet *).

III. Økonomi.

Rigskringkastingens virksomhed finansieres gennem licensindtægter — 20 kr. årlig — samt stempelafgift på modtagere og radiomateriel og autorisationsafgift fra radioforhandlere.

Schweiz.

Den schweiziske radiofoni Societé Suisse de Radiodiffusion (S.S.R.) er en sammenslutning af 9 mindre radioselskaber, organiseret i aktieselskabsformen.

1. Styrelsen.

a. S.S.R.'s øverste myndighed er generalforsamlingen i hvilken deltager:

6 delegerede fra hvert af de 9 selskaber,
4 delegerede fra hver af de 4 programkommissioner.

Medlemmer af »Zentralvorstand«.

Generalforsamlingen træffer beslutning angående budget, årsberetning, revisionsbemærkninger, valg af revisorer, principielle spørgsmål vedrørende udbygning, programmer og forvaltning af selskabet.

b. »Zentralvorstand« er S.S.R.'s øverste forvaltningsorgan og består af 17 medlemmer, hvoraf præsidenten og 7 medlemmer vælges af forbundsrådet, de øvrige 9 af de 9 medlemselskaber.

*) Efter nærværende redegørelses udarbejdelse er der i 1957 truffet beslutning om indførelse af en ordinær fjernsynstjeneste fra 1960.

»Zentralvorstand« repræsenterer S.S.R. udadtil, meddeler prokura, udnævner generaldirektøren, hvis valg skal godkendes af forbundsrådet, samt den administrerende direktør og chefen for kortbølgetjenesten, forbereder sager til generalforsamlingen, fordeler licensindtægter mellem medlemselskaberne, udfærdiger reglementer, slutter aftaler vedrørende fællesanliggender, godkender sendeplaner og fastsætter retningslinier vedrørende ansættelsesforhold.

c. *Generaldirektøren* er overfor »Zentralvorstand« ansvarlig for den samlede forvaltning af selskabet, herunder også for programtjenesten.

Generaldirektøren har den øverste ledelse af og tilsyn med programmerne, selskabets forvaltning, gennemførelse af »Zentralvorstand«s beslutninger og forholdet til offentlige myndigheder og internationale organer.

Det er udtrykkeligt fastslået, at han kan give de til de enkelte medlemselskaber knyttede studiedirektører anvisninger med hensyn til tilrettelæggelse og koordinering af programmer, særlig, forsåvidt angår udsendelser af politisk eller erhvervmæssig karakter eller af international betydning.

d. Programvirksomheden hviler iøvrigt på *enkeltelskaberne, der hver har en studiodirektør*, hvis udnævnelse skal godkendes af »Zentralvorstand«, og som under generaldirektørens overtilsyn forestår programtjenesten.

Studiodirektørerne danner under generaldirektørens forsæde en direktørkonferenz, der drøfter almindelige retningslinier for programmerne og koordineringen af disse.

e. For hvert af de 3 sprogområder (tysk, fransk, italiensk) er der nedsat en *programkommission*, bestående af henholdsvis 24, 12 og 8 medlemmer. Den ene halvdel af hver kommissiois medlemmer vælges af forbundsrådet, den anden halvdel af medlemselskaberne indenfor det pågældende sprogområde.

Generaldirektøren er formand for alle programkommissioner.

Programkommissionernes opgave er at varetage de forskellige befolkningskredses interesser og forebringe deres ønsker, at drøfte udsendelserne og almindelige retningslinier for programtjenesten og efter behov orientere »Zentralvorstand« og ledelsen af medlemselskaberne om deres beslutninger og forslag.

II. Virksomhedsområde.

S.S.R. varetager programproduktionen, herunder indretning og drift af studier.

Virksomheden omfatter såvel lydradio som fjernsyn, hvilket sidste dog hviler på en særlig koncession. Fjernsynet ledes af en særlig fjernsynschef ligestillet med den administrerende direktør og kortbølgechefen, og der er under fjernsynet oprettet en særlig programkommission.

Oprettelsen og driften af sendere varetages af post- og telegrafvæsenet.

III. Økonomi.

Økonomien hviler på licensindtægter (26 sfrc. for lydradio og 60 sfrc. for fjernsyn).

Opkrævningen foretages af post- og telegrafvæsenet, der for tiden beholder 30 %, medens S.S.R. får 70 %.

Fordelingen mellem de enkelte medlemselskaber foretages af »Zentralvorstand«, efter at fællesudgifterne (generaldirektøren, forfatterretsafgifter, skoleradio, nyhedstjeneste m. v.) forlods er dækket.

Sverige.

Radiotjänst *) er organiseret som et aktieselskab med en aktiekapital på 540.000 kr., hvoraf pressen ejer ca. $\frac{2}{3}$ og radioindustrien $\frac{1}{3}$.

Selskabets virksomhed hviler på en overenskomst med Kungl. Majt:

I. Styrelsen.

Radiotjänst's styrelse består af en formand og 6 medlemmer; formanden og de 3 medlemmer udnævnes af Kungl. Majt.; medens de øvrige 3 medlemmer vælges på selskabets ordinære ge-

*) Efter nærværende redegørelses udarbejdelse er navnet ændret til »Sveriges Radio«, aktiekapitalen er udvidet og kredsen af aktionærer udvidet med forskellige organisationer. En ordinær fjernsynsvirksomhed er påbegyndt.

neralforsamling. Medlemmerne skal repræsentere kulturelle, samfundsmæssige interesser samt administrativ, økonomisk og teknisk sagkundskab.

Revisionen udøves af 3 revisorer, hvoraf 2 vælges af Kungl. Majt: og den tredje af generalforsamlingen.

Styrelsen vælger en *administrerende direktør*.

Programvirksomheden er underkastet tilsyn af et af Kungl. Majt: nedsat radionævn på 24 medlemmer. Dette nævn skal fortrinsvis behandle de almindelige retningslinier, efter hvilke programvirksomheden planlægges og drives. Nævnet skal ikke befatte sig med det løbende arbejde med programmernes tilrettelæggelse og sammensætning.

Nævnet, der kun holder møde 2 gange årlig, men dog følger programmerne gennem et mindre arbejdsudvalg, afgiver årlig beretning til Kungl. Majt: og kan også herunder gøre de henstillinger til Kungl. Majt., som undersøgelserne måtte give anledning til.

II. Virksomhedsområde.

Radiotjänst's virksomhed omfatter alene programproduktionen og den hermed forbundne teknik, medens programdistributionen varetages af telestyrelsen.

Programvirksomheden omfatter såvel lydradio som fjernsynsvirksomhed. (Det sidste dog hidtil på forsøgsbasis).

III. Økonomi.

Radiotjänst's virksomhed opretholdes gennem licensindtægter.

Licensen, der udgør 15 kr. årlig for lydradio og 75 kr. årlig (fordelt med 25 kr. i 3 af årets 4 kvartaler) for fjernsyn, opkræves af telestyrelsen. Radiotjänst's andel i licensindtægten bestemmes på de årlige budgetter, der skal godkendes af Kungl. Majt.

Beretning fra udvalget angående forslag til lov om ændring i lov om radiospredning.

Udvalget har holdt 6 møder og herunder haft samråd med undervisningsministeren samt modtaget deputationer og henvendelser fra en række lytterorganisationer.

På foranledning af forslagsstillerne (Venstre og Det konservative Folkepartis medlemmer af udvalget) blev en skitse til valgordning for direkte lyttervalg, omfattende alle licensbetalende lyttere, udarbejdet og forelagt udvalget. Under forhandlingerne om dette forslag viste der sig imidlertid usikkerhed overfor bl. a. de økonomiske konsekvenser og den praktiske gennemførelse af direkte lyttervalg. Man optog derfor til drøftelse den af hr. Oluf Steen fremsatte tanke om for fremtiden at lade lytterrepræsentanterne i radiatorådet udpege af folketinget. Tanken om (forkeatingsvalgte repræsentanter til) radiatorådet vandt almindelig tilslutning, selvom der var divergerende meninger om enkeltheder, og blev drøftet i et samråd med undervisnings-

ministeren, der i tilslutning til udvalgets ønske meddelte, at han ville undersøge mulighederne for fremsættelse af et forslag i den ønskede retning, idet han gjorde opmærksom på, at også eventuelle nærmere bestemmelser vedrørende fjernsynets organisation burde indgå i overvejelserne.

Udvalget ønsker at give udtryk for erkendelse af den indsats, som er gjort fra lytterorganisationernes side, og håber, at de fortsat kan bidrage til at bevare kontakten mellem statsradiofonien og lytterne. Efter at Venstres og Det konservative Folkepartis medlemmer af udvalget havde gjort opmærksom på, at forudsætningen for, at de frafaldt deres forslag, var, at et forslag efter de nævnte retningslinier blev fremsat, sluttede udvalget sit arbejde.

P. U. V.
sign. *Erik Eriksen*,
formand.

BILAG 10

STATSRADIOFONIENS PERSONALEFORENING

København V, den 13/11 1957.

Til formanden for radiolovsudvalget
departementschef frk. A. Vøhtz,
Undervisningsministeriet,
København K.

Med henvisning til Statsradiofoniens personaleforenings skrivelse til radiolovsudvalget af 8/10 1957 og den siden da stedfundne debat skal personaleforeningen hermed tillade sig til udvalget at fremsende:

1. Forslag til lov om Radio- og Fjernsyns-spredning (bilag 1).
2. Forslag til Forretningsorden for Radiorådet og Radiokomiteerne (bilag 2).
3. Skitse-mæssigt forslag til Instruks for Radiochefen (bilag 3).
4. Almindelige bemærkninger til ovennævnte forslag (bilag 4).

Ovennævnte forslag er udarbejdet for helt klart at give udtryk for medarbejdernes standpunkt til en kommende radioordning og er tilvejet bragt på grundlag af foreningens skrivelse

af 8/10 1957 samt på grundlag af den debat, der er foregået siden.

Det er personaleforeningens hensigt - på baggrund af udtalelser af radiatorådets formand om samarbejdsudvalg m. m. - at søge en række almindelige personale- og arbejdsspørgsmål løst ved interne forhandlinger med Statsradiofoniens daglige ledelse.

Personaleforeningen skal endnu engang indtrængende anmode om, at foreningen repræsenteres i radiolovsudvalget, subsidiært at der gives foreningens forhandlingsudvalg adgang til egentlige drøftelser med radiolovsudvalget.

Ærbødigst

Statsradiofoniens Personaleforening,
sign. *Jørgen Winckelmann*.

Forslag til lov om radio- og fjernsynsspredning.

v x •

Uændret - dog ændres »Statens Radiospredning« til »Statens radio- og fjernsynsspredning« og »Statsradiofonien« til »Danmarks Radio«.

§ 2.

Uændret — dog ændres »Rigsdagens Finansudvalg« til »Folketingets Finansudvalg« og »Statsradiofonien« til »Danmarks Radio«.

q 3 •

Uændret - dog ændres »Statsradiofonien« til »Danmarks Radio«.

§ 4.

Undervisningsministeren nedsætter et radio- råd.

Af dettes medlemmer udnævnes 16 af ministeren, som herudover desuden direkte udnævner rådets formand. Radorådet udnævner selv blandt sine medlemmer næstformanden.

Af de i stk. 2 nævnte 16 medlemmer udnævnes

1 efter indstilling af Danmarks tekniske Højskole, hvis repræsentant tillige skal være radio- teknisk kyndig,

1 efter indstilling af Universiteterne,

1 efter indstilling af Den kongelige Veterinær- og Landbohøjskole,

1 efter indstilling af Folkekirken,

1 efter indstilling af Musikkonservatoriet,

1 efter indstilling af Musikrådet,

1 efter indstilling af Statens pædagogiske Institut,

1 efter indstilling af Industrirådet,

1 efter indstilling af Arbejderbevægelsens Erhvervsråd,

1 efter indstilling af Landbo- og Husmandsforeningerne,

1 efter indstilling af Handelsorganisationerne,

1 efter indstilling af De statsunderstøttede oplysningsorganisationer,

1 efter indstilling af Dansk Ungdoms Fællesråd,

1 efter indstilling af Danske Kvinders Nationalråd,

1 efter indstilling af Danske Dramatikeres Forbund og

1 efter indstilling af Dansk Forfatterforening.

For Landbo- og Husmandsforeningernes repræsentation og for Handelsorganisationernes repræsentation gælder, at funktionstiden er 2 år, således at fortolke, at i 2 år er Landboforeningerne og Grosserer-Societetet repræsenteret, i den følgende 2 års periode er Husmandsforeningerne og detailhandelens organisationer repræsenteret, dog således, at repræsentanterne for dej på ethvert tidspunkt ikke repræsenterede organisationer er suppleanter og deltager i rådets møder, men uden stemmeret. For de statsstøttede oplysningsorganisationers repræsentanter er funktionstiden tilsvarende 1 år på skift, og repræsentanterne for de til enhver tid ikke repræsenterede organisationer er suppleanter og deltager i møderne uden stemmeret.

Endvidere tiltrædes rådet af en repræsentation for Folketinget, sammensat således at hvert af de i Folketingets Finansudvalg repræsenterede partier vælger 1 medlem.

Samtlige udnævnelser, med de i stk. 4 nævnte undtagelser, gælder for et tidsrum af 4 år. Halvdelen af rådets medlemmer afgår efter hver 4 års periode og kan ikke genudnævnes, før en ny 4 års periode er forløbet.

Rådets medlemmer og de i stk. 4 nævnte suppleanter lønnes med honorarer, hvis størrelse fastsættes af undervisningsministeren. For deltagelse i rådmøder samt for nødvendige rejseudgifter erholder de de sædvanlige diæter samt rejseudgifter dækket efter regning.

§ 5.

Radorådet står i sin virksomhed til ansvar overfor undervisningsministeren.

Programmernes tilrettelægning, sammensætning og gennemførelse og ansvaret herfor på-

hvilker radiochefen, men radiatorådet skal i princippet godkende den af programledelsen halvårligt udarbejdede repertoireplan, for hvilken - som for radio og fjernsyn iøvrigt - skal gælde, at udsendelserne skal være af alsidig, kulturel og oplysende art.

Ved tilrettelægnings af radio- og fjernsynsprogrammerne skal hensyn tages til de forskellige behov og interesser, uden at programmernes karakter af landsprogrammer brydes.

Radiospedningsfonden, jfr. § 2, er undergivet radiatorådets bestyrelse.

Efter radiatorådets indstilling træffer undervisningsministeren bestemmelse om formen for opkrævningen af de i henhold til § 2 fastsatte afgifter samt om kasse- og regnskabsvæsen for Danmarks Radio.

Radiochefen og økonomichefen udarbejder et budget for det kommende finansår over de midler, der kan antages at stå til rådighed. Budgettet godkendes af radiatorådet og forelægges ministeren til approbation. I driftsåret må overskridelse af budgettets samlede sum ikke finde sted uden ministerens samtykke.

Undervisningsministeren udfærdiger den for rådet fornødne forretningsorden.

§ 6.

Danmarks Radio ledes af en af undervisningsministeren efter indstilling af radiatorådet ansat radiochef.

Danmarks Radios administrative og økonomiske drift ledes, bortset fra den i § 9 omhandlede tekniske virksomhed, af en af undervisningsministeren efter indstilling af radiatorådet ansat økonomichef.

Afdelingscheferne udnævnes af undervisningsministeren efter indstilling af radiatorådet.

Efter radiochefens og økonomichefens indstilling og radiatorådets godkendelse fastsætter ministeren i et normativ regler for antagelse af og lønningvilkår for medarbejdere ved Danmarks radio.

Undervisningsministeren nedsætter 4 konsultative radiokomiteer for Danmarks Radio.

Der nedsættes

1 radiokomite for Nordjylland, regnet nordfor en linje Aarhus-Silkeborg-Herning-Ringkøbing,

1 radiokomite for Sydjylland, regnet sydfor en linje Aarhus-Silkeborg-Herning-Ringkøbing,

1 radiokomite for Fyn med omliggende øer og

1 radiokomite for Sjælland, Lolland-Falster og Bornholm.

Ministeren udnævner medlemmerne til radiokomiteerne indenfor hvert af disse områder efter følgende retningslinier:

2 repræsentanter for erhvervene,

4 repræsentanter for kulturlivet og

2 folketingsmedlemmer, valgt blandt de folketingsmedlemmer, der i Folketinget repræsenterer kredse indenfor den pågældende radiokomites område og repræsenterende partier, der iflg. § 4 har ret til at udpege medlemmer til radiatorådet.

Folketingsmedlemmer udnævnes til medlemmer af radiokomiteerne for en periode af 2 år, og intet parti kan, før efter yderligere 2 år, påny være repræsenteret i radiokomiteen for det pågældende område. Selv om folketingskredse griber ind i de to radiokomiteers lokalområder, kan folketingsmedlemmer i sådanne kredse kun have sæde i een radiokomite.

Samtlige udnævnelser til radiokomiteerne, med de i stk. 4 nævnte undtagelser, gælder for et tidsrum af 4 år. Halvdelen af medlemmerne afgår efter hver 4 års periode og kan ikke genudnævnes, før en ny 4 års periode er forløbet.

Intet medlem af radiatorådet eller suppleant dertil kan udnævnes til samtidig at være medlem af en radiokomite.

Radiokomiteerne vælger selv deres formænd og næstformænd.

Radiokomiteerne skal være konsultative organer for radiatorådet og for Danmarks Radios programledelse med hensyn til spørgsmål, der vedrører deres eget område.

Radiochefen og afdelingscheferne kan søge radiokomiteernes bistand ved gennemførelse af programmerne efter de retningslinier, der er fastsat i § 5.

Radiokomiteerne kan stille forslag til programledelsen, men afgørelsen om programpunkters gennemførelse efter de almindelige af radiatorådet godkendte retningslinier og ansvaret herfor påhviler radiochefen.

Radiokomiteernes medlemmer lønnes med honorarer, hvis størrelse fastsættes af undervisningsministeren. For deltagelse i komitemøder samt for nødvendige rejsedage erhverber de de sædvanlige diæter samt rejseudgifter dækket efter regning.

§§ 7-8-9-10 og 11 ændres til henholdsvis

§§ 9-10-11-12 og 13.

Forslag til forretningsorden for rådiordet og radiokomiteerne.

§ 1.

Radiordet er nedsat i henhold til lov om radio- og fjernsynsspredning og sorterer under undervisningsministeren. Henvendelser fra rådet til andre ministerier, herunder også til generaldirektoratet for post- og telegrafvæsenet - bortset fra driftsspørgsmål — sker gennem undervisningsministeriet.

Rådet står i sin virksomhed til ansvar overfor undervisningsministeren.

Programmernes tilrettelægning, sammensætning og gennemførelse og ansvaret herfor påhviler radiochefen, men radiordet skal i princippet godkende den af programledelsen halvårligt udarbejdede repertoireplan, for hvilken gælder de i lovens § 5 fastsatte retningslinier.

Radiochefen har den daglige ledelse af Danmarks Radio.

Økonomichefen har den daglige ledelse af administrationen og den økonomiske drift af Danmarks Radio, for programafdelingernes vedkommende dog i samråd med radiochefen.

Rådet har bestyrelsen af radiospredningsfonden i overensstemmelse med det af ministeren godkendte budget.

Det fremsætter indstilling til ministeren om formen for opkrævningen af de i henhold til lovens § 2 fastsatte afgifter, og det fremsætter ligeledes (inden udgangen af hvert års november måned) indstilling til ministeren angående størrelsen af disse.

Medens rådet forhandler med generaldirektoratet for post- og telegrafvæsenet om samarbejdet med Danmarks Radio og om radiofonistationernes drift, udkræves der ministerens samtykke til oprettelse af nye stationer eller lignende. Endvidere forhandler rådet med generaldirektoratet for post- og telegrafvæsenet om de regler, hvorefter post- og telegrafvæsenets udgifter såvel til oprettelse af stationer som til driften af disse refunderes dette af Danmarks Radio, hvilke reg-

ler vil være at forelægge ministeren til godkendelse.

§ 2.

Rådet skal hvert år inden 1. juli efter forud at have modtaget et fra generaldirektoratet for post- og telegrafvæsenet udarbejdet budget vedrørende radiofonistationernes drift forelægge ministeren et foreløbigt, af radiochefen og økonomichefen udarbejdet detaljeret budget for det kommende driftsår over anvendelsen af de midler, der kan antages at stå til rådighed for Danmarks Radio.

Budgettet skal være ledsaget af lister over samtlige lønninger og honorarer, som udbetales af Danmarks Radio samt iøvrigt ledsaget af fornødne specifikationer og forklarende bemærkninger til de enkelte konti.

3., 4., 5. og 6. stk. uændrede fra forretningsorden iflg. undervisningsministeriets bekendtgørelse af 30. september 1950 - dog at »Statsradiofonien» ændres til »Danmarks Radio«.

§3.

Radiordet holder møde den første tirsdag i hver måned.

Rådets møder er offentlige, at fortolke derhen, at radiochefen, økonomichefen og afdelingscheferne deltager, og møderne kan overværes af programmedarbejdere ved Danmarks Radio, af en repræsentant for Danmarks Radios Personaleforening og af pressens repræsentanter.

Rådet kan dog bestemme, at møderne skal være lukkede, når personale spørgsmål behandles, mens drøftelser af uoverensstemmelser mellem programtjenesten og radiordet skal være tilgængelige for pressens repræsentanter, programmedarbejderne og personaleforeningens repræsentant.

Der påhviler med hensyn til rådets lukkede møder medlemmerne tavshedspligt efter samme regler, som gælder for statens tjenestemænd i

henhold til lov nr. 301 af 6. juni 1946 § 3. Dog kan rådet træffe beslutning om, hvorvidt og i bekræftende fald i hvilken form der skal gives offentligheden meddelelse om resultatet af drøftelser under lukkede møder.

Rådet udarbejder årlige beretninger om sin virksomhed. Disse beretninger tilstilles ministeren og er derefter offentligt tilgængelige.

4.

Uændret.

§ 5.

1., 2. og 3. stk. uændrede.

4., 5., 6. og 7. stk. udgår.

Når et medlem af radiatorådet meddeler radiatorådets formand . . . (resten af 8. stk. uændret).

9. og 10. stk. uændrede.

§ 6.

Undervisningsministeren ansætter efter indstilling af radiatorådet en radiochef for Danmarks Radio, jfr. lovens § 6, stk. I.

Efter rådets indstilling ansætter ministeren i henhold til § 6, stk. 2 og 3 i lov om radio- og fjernsynsspredning en økonomichef og afdelingschefer.

Størrelsen af det iøvrigt for besørgelsen af Danmarks Radios drift nødvendige faste personale samt dettes ansættelses- og lønningsvilkår bestemmes gennem et af radiochefen og økonomichefen udarbejdet, af radiatorådet godkendt og af ministeren udfærdiget normativ og lønningsreglement, i hvilket ændringer ikke må ske uden med samtykke af ministeren.

De 4 radiokomiteer, som undervisningsministeren nedsætter i henhold til lovens § 7, skal være konsultative organer for Danmarks Radios programledelse.

Radiochefen og afdelingscheferne kan søge radiokomiteernes bistand ved gennemførelsen af programmerne efter de retningslinier, der er fastsat i lovens § 5.

Radiokomiteerne kan stille forslag til programledelsen og kan udtale sig om den halvårige repertoireplan, men afgørelsen om programpunkters gennemførelse efter de alminde-

lige af radiatorådet godkendte retningslinier og ansvaret herfor påhviler radiochefen.

Radiokomiteerne afholder møder een gang hvert kvartal.

Komiteernes formænd bestemmer tid og sted for komiteernes møder. Efter begæring af 5 medlemmer er en formand pligtig at indkalde sin komite til møde.

Komiteernes beslutninger træffes ved simpel stemmeflerhed. I tilfælde af stemmelighed gør formandens stemme udslaget.

I radiokomiteernes møder deltager radiochefen, økonomichefen, afdelingscheferne og de programmedarbejdere, der måtte findes fornødent.

Radiatorådet kan af radiochefen forlange nødvendige oplysninger til brug for sin virksomhed og indkalde udtalelser fra radiokomiteerne.

Programmerne må i almindelighed omfatte enhver art af underholdende og belærende stof, jfr. lovens § 5, samt gudstjenester. Derimod må de ikke omfatte annoncering under nogen form. Staten er dog berettiget til at radiosprede sine egne bekendtgørelser, når disse tillige på sædvanlig vis tilflyder pressen. Ejheller må programmerne omfatte spredning af nyhedsstof, børsfetteretninger, prisnoteringer eller lignende, medmindre der med den danske presses telegramudvalg er truffet en overenskomst om udsendelse af sådanne meddelelser.

Skulle der mellem radiatorådet og telegramudvalget opstå tvivl om, hvad der falder ind under pressemeddelelser, vil afgørelsen i sidste instans være at træffe af undervisningsministeren.

Radiokomiteernes medlemmer lønnes med honorarer, hvis størrelse fastsættes af undervisningsministeren. For deltagelse i komitemøder samt for nødvendige rejsedage erholder de de sædvanlige diæter samt rejseudgifter efter regning.

Een gang årligt afholder radiatoråd, radiochef og økonomichef orienterende møde med radiokomiteerne. Programmedarbejderne deltager i disse møder og i drøftelserne, og møderne er tilgængelige for pressens repræsentanter.

Forslag til instruks for radiochefen

I.

Radiochefen har den øverste ledelse af Danmarks Radio, jfr. § 6 stk. 1 i lov om radio- og fjernsynsspredning.

Radiochefen har i samarbejde med afdelingscheferne for programafdelingerne den øverste ledelse af programtjenesten og har ansvaret for, at programmerne gennemføres i overensstemmelse med de i lovens § 5 fastsatte retningslinier og efter den af radiorådet i princippet godkendte repertoireplan.

Direkte under radiochefen, på linie med de øvrige afdelinger, sorterer redaktionsafdelingen, hvis opgave det er at koordinere programmerne, placere programpunkterne fra de forskellige afdelinger i programplanerne og iøvrigt formidle samarbejdet mellem de forskellige afdelinger. Disse er:

- Redaktionsafdeling
- Administrationsafdeling
- Presseafdeling
- Musikafdeling
- Underholdningsafdeling
- Dramatisk-litterær afdeling
- Afdeling for foredrag og andre kulturelle udsendelser
- Reportageafdeling
- Kortbølgeafdeling
- Fjernsynsafdeling og
- Teknisk afdeling.

Radiochefen modtager fra hver programafdeling forslag til halvårslige repertoireplaner for de pågældende afdelingers områder og samarbejder disse til en samlet repertoireplan for Danmarks Radio.

Den endelige udformning af repertoireplanen sker gennem en forhandling mellem samtlige afdelingschefer for programafdelingerne og radiochefen.

Afdelingerne har, indenfor de rammer, lov

om radio- og fjernsynsspredning og instruks for afdelingschefer iøvrigt fastsætter, afgørelsen af løbende programspørgsmål indenfor deres respektive afdelinger.

Uoverensstemmelser mellem afdelingschefer og redaktionsafdelingen om placering af programpunkter og uoverensstemmelser mellem afdelingschefer og programmedarbejdere kan indankes til radiochefen til afgørelse.

Uoverensstemmelser mellem afdelingschefer og radiochefen kan af begge parter indankes til afgørelse af radiorådet, som kan forelægge ministeren de pågældende sager til endelig afgørelse, jfr. § 5 stk. 2 i forretningsordenen for radiorådet.

II.

Radiochefen, økonomichefen, afdelingscheferne og de programmedarbejdere, der måtte findes fornødent, deltager i radiokomiteernes møder, jfr. forretningsordenen for radiorådet, § 7 stk. 7.

Radiochefen, økonomichefen og afdelingscheferne deltager i radiorådets møder den første tirsdag i hver måned, jfr. forretningsordenen § 3.

Radiochefen fremskaffer på forlangende de for radiorådets virksomhed nødvendige oplysninger, jfr. forretningsordenens § 7 stk. 8.

III.

Radiochefen afholder mindst en gang ugentlig, og iøvrigt når han finder det nødvendigt for arbejdets gennemførelse, møde med afdelingscheferne til gensidig orientering.

Spørgsmål, der berører flere afdelingers områder, koordinering af programmer og disses placering i programplanerne behandles i redaktionsafdelingen, der på lige fod med de øvrige afdelinger repræsenterer radiochefens myndighed på disse områder.

Afdelingscheferne træffer iøvrigt hver inden for deres afdelinger bestemmelse om programmernes gennemførelse og arbejdets fordeling i overensstemmelse med den for afdelingen udfærdigede instruks, idet der skal gives programmedarbejderne den størst mulige frihed til udformning af egne programmer, dog under hensyn til de i lovens § 5 fastsatte retningslinier.

Radiochefen kan stille forslag til programmernes gennemførelse inden for de enkelte afdelingers område og iøvrigt forlange de for sit arbejdes gennemførelse nødvendige oplysninger af afdelingscheferne.

IV.

Radiochefen og afdelingscheferne kan søge radiokomiteernes bistand ved udarbejdelse af repertoireplanen for så vidt programpunkterne vedrører komiteernes landsdelsområder.

Afdelingscheferne kan søge radiokomiteernes bistand ved gennemførelse af programmerne inden for deres afdelingers områder.

V.

Redaktionsafdelingen afholder på radiochefens vegne møde med programredaktionen mindst en gang ugentlig til koordinering af de enkelte programpunkter og deres placering i programplanerne.

Almindelige bemærkninger til forslag til lov om radio- og fjernsynsspredning med tilhørende forslag til forretningsorden for radiorådet og radiokomiteerne og skitse-mæssigt

forslag til instruks for radiochefen.

Det forslag til lov om radio- og fjernsynsspredning, som Statsradiofonis Personaleforening har ladet udarbejde og hermed forelægger med tilslutning fra Statsradiofonis programmedarbejdere, omfatter både radio og fjernsyn, idet man er af den overbevisning, at forslagens principper må være gældende for begge sider af den nuværende Statsradiofonis virksomhed.

Dette betyder imidlertid ikke, at man mener med det foreliggende forslag at have løst fjernsynets specielle problemer, ej heller principper eller enkeltheder i forholdet radio/fjernsyn.

Allerede længe har problemerne presset sig på med hensyn til fjernsynets personaleforhold, stofområder, arbejdets og ansvarets fordeling, forholdet til lydradioen og radiomedarbejdernes stilling til den udvikling, man er inde i. Disse problemer er så mangesidige og alvorlige, at man ikke kan tøve længere med at tage dem op til overvejelse og løsning.

Statsradiofonis Personaleforening og programmedarbejderne mener, at principperne i det her foreliggende lovforslag i fremtiden må være gældende for både radio og fjernsyn, men foreslår, at der omgående nedsættes en hurtigt arbejdende, sagkyndig kommission med den opgave at stille forslag om fjernsynets indre organisation og forholdet til lydradioen.

Da det, når det her foreliggende forslag til lov om radio- og fjernsynsspredning danner grundlaget, udelukkende vil komme til at dreje sig om den indre organisation og personaleforhold, foreslår man, at der til kommissionen også udpeges medlemmer blandt de programmedarbejdere i radio og fjernsyn og de teknikere, der fra deres daglige arbejde har problemerne på nærmeste hold og derfor ved, hvad der kræves for at løse dem.

Forslagets formål.

Det foreliggende forslag til lov om radio- og fjernsynsspredning tilsigter at sikre en levende, underholdende, oplysende, aktuel og demokratisk radio, hvor alle berettigede kulturelle, erhvervsmæssige, faglige og landsdelsinteresser tilgodeses, og hvor ytringsfriheden og medarbejdernes handlefrihed under ansvar sikres - det ansvar og den handlefrihed, som et demokratisk samfund altid har pålagt og sikret sine embedsmænd.

Samtidig - og ikke mindst - sikrer forslaget Folketingets og dermed hele folkets berettigede interesser. Folketinget stilles helt frit i sin kontrol med og kritik af Danmarks Radios udsendelser og forhold iøvrigt, og de enkelte medlemmer af Folketinget får i forhold til radioen den mulighed for fri og personlig stillingtagen, som den nugældende ordning afskærer Folketingets medlemmer fra.

Forslaget tilsigter endvidere i højere grad end hidtil at gøre Danmarks Radio til hele landets radio, idet de foreslåede radiokomiteer vil fremme muligheden for saglig, kunstnerisk og aktuel inspiration fra de enkelte landsdele.

Ad § 4.

For at sikre størst mulig faglig, kunstnerisk, folkeoplysende og politisk inspiration har det været nødvendigt at foreslå en udvidelse af antallet af radiorådsmedlemmer.

Den alsidighed, de foreslåede indstillingsberettigede institutioner og organisationer dækker, sikres yderligere ved den foreslåede begrænsning af funktionstiden til 4 år og yderligere derved, at repræsentationen for visse organisationer går på skift i perioder på henholdsvis 2 og 1 år. Den foreslåede repræsentation

dækker helt, hvad den nugældende lov om radiospredning i § 5 bestemmer om alsidighed, kultur og oplysning, hvilken formålsparagraf da også er bevaret i det foreliggende forslag.

Lytterorganisationernes repræsentation bortfalder med det foreliggende forslag.

Ved at lade radiatorådet afholde møder en gang månedlig under den form, der foreslås, jfr. forslag til forretningsorden for radiatorådet § 3, drages dettes sagkyndige repræsentanter ind i en frugtbar drøftelse til gavn for program tjenestens hele arbejde.

Det kræves, at Danmarks tekniske Højskoles repræsentant tillige skal være radioteknisk kyndig. Derved sikres i Danmarks Radios samarbejde med post- og telegrafvæsenet en sagkyndig, uvildig instans, som begge parter i samarbejdet kan appellere til i tilfælde af uoverensstemmelser.

Ad §§ 5 og 6.

Radiatorådets sammensætning og funktion efter forslaget sikrer både, at programmedarbejderne kan handle frit, og at de handler under ansvar.

Når det foreliggende forslag indeholder bestemmelser om en radiochef som øverste chef for radio og fjernsyn, er begrundelsen herfor flersidig.

Man anser det for nødvendigt med en radiochef som øverste leder af både radio og fjernsyn under hensyn **til**, at fjernsynets stofområde er ligeså mangesidet som radioens, og at de to områder af den nuværende Statsradiofonis virksomhed også i fremtiden bør have fælles øverste chef. Man mener, at det programmæssige er så afgjort hovedområdet, at den øverste chef ikke bør være underlagt den økonomiske administration udover de forpligtelser, der følger af radiatoråds og ministers godkendelse af budgettet, og at alene radiatorådets godkendelse i princippet af de halvårslige repertoireplaner bør være retningsgivende for programarbejdet.

I forholdet til afdelingschefer og programmedarbejdere bliver ændringen af den nugældende lov altså udelukkende den, at den øverste chefpøst i fremtiden besættes ud fra programmæssige synspunkter i stedet for ud fra administrative og økonomiske synspunkter. Til varetagelse af økonomi og administration, med undtagelse af afdelingernes direkte programudgifter, foreslås oprettet en stilling som økonomichef.

Men hertil kommer, at der til varetagelse af

programlægning, koordinering af samarbejdet afdelingerne imellem og placering af programpunkterne bør oprettes en afdeling direkte under radiochefen, altså sidestillet med de nuværende afdelinger, jfr. forslag til instruks for radiochefen. Under denne afdeling vil det være naturligt at henlægge de af Statsradiofonis Personaleforening foreslåede regelmæssige lytterundersøgelser.

Chefen for denne redaktionsafdeling sideordnetes afdelingscheferne således, at hans myndighedsområde under medvirken af programredaktionen omfatter afgørelser af rent koordinerende art, programpunkternes placering o. 1. Hvad det programmæssige angår, bør denne afdelingschef være radiochefens stedfortræder.

Det forudsættes selvfølgelig, at den nuværende direktør i de kommende 4-5 år fortsætter som radiochef, altså stadig som øverste chef for radio og fjernsyn, idet direktøren hidtil har udøvet også en radiochefs funktioner.

Ad §§ 7 og 8.

Med forslagens oprettelse af 4 radiokomiteer tilsigter man at sikre saglig og rigelig hensyntagen til interesser og behov fra alle egne af landet. Der er ved forslagens sammensætning af de enkelte radiokomiteer sigtet på en rimelig repræsentation for de enkelte landsdeles erhvervmæssige, kulturelle og politiske interesser.

Forslaget tilsigter, ligesom for radiatorådets vedkommende, ved sin begrænsning af medlemmernes funktionstid til 4 år, en stadig fornyelse og levendegørelse af radiokomiteernes konsultative medarbejde.

Ved radiokomiteernes friere sammensætning rent lokalt tilsikres endvidere en supplering af den sagkundskab og alsidighed, som man har haft for øje ved sammensætning af radiatorådet. Bestemmelsen om, at ingen samtidig kan være medlem af radiatorådet og en lokal radiokomite virker i samme retning.

De kvartårslige radiokomite-møder og det årlige møde mellem samtlige de i forslaget nævnte instanser tilsigter en frugtbar udveksling af synspunkter, som man har savnet under den nugældende ordning.

Ved udarbejdelsen af forslag til lov om radio- og fjernsynsspredning, forslag til forretningsorden for radiatorådet og radiokomiteerne og det skitse-mæssige forslag til instruks for radiochefen har man kunnet bygge på erfaringer, som Statsradiofonis programmedarbejdere og per-

sonaleforeningens repræsentanter iøvrigt har indhøstet gennem 20—30 år.

Fra flere sider er det blevet stærkt understreget, at en radioordning, der i sine principper blev til for ca. 30 år siden, naturligt må trænge til en fornyelse.

Denne fornyelse indeholder det foreliggende

forslag, men samtidig bevarer det traditionerne fra den nugældende ordning og sikrer på erfaringernes grund den alsidighed og den handlingsfrihed, uden hvilke bestanddele radio og fjernsyn aldrig kan blive et naturligt led i dansk kulturliv, demokrati og folkestyre.

UNDERBILAG 5 TIL BILAG 10

STATSRADIOFONIENS PERSONALEFORENING
Radiohuset, Rosenørns alle 22.

København V, den 12. december 1957.

Til radiolovsudvalget.

Med henvisning til udvalgets skrivelse af 6/12 d. a. skal Personaleforeningen hermed meddele at ikke alle foreningens medlemmer står bag de indsendte forslag.

Et mindretal på tre medlemmer, der ikke ønsker at give møde for udvalget, har ønsket vedlagte »Kritiske bemærkninger« afleveret til ud-

valget. Et andet mindretal, bestående af 10 medlemmer, som heller ikke ønsker at give møde, har i en skrivelse til Personaleforeningen meddelt at de af forskellige grunde ønsker at tage afstand fra de fremsendte forslag.

p. f. v.

Jørgen Winckelmann.

**Kritiske bemærkninger til Personaleforeningens forslag til radiolov m. v.,
fremsat af et mindretal.**

Radiolovsudvalget fik i sit møde den 14. november 1957 fra Statsradiofoniens Personaleforening tilstillet et forslag til lov om radio- og fjernsynsspredning med tilhørende forslag til forretningsorden for radiatoråd og radiokomiteer samt forslag til instruks for en radiochef.

I de »almindelige bemærkninger«, som ledagede forslagene, blev der henvist til, at disse kunne forelægges »med tilslutning fra Statsradiofoniens programmedarbejdere«. Et mindretal (3 af medarbejdermødets deltagere) tog imidlertid afstand fra Personaleforeningens forslag ved at stemme imod - og ønsker at motivere dette standpunkt ved følgende bemærkninger:

1. Vedrørende den foreslåede sammensætning af radiatorådet:

Man finder den særdeles massive anvendelse af repræsentationsprincippet betænkelig. Det er vel ubestrideligt, at repræsentanter for de nævnte institutioner og organisationer hver for sig kan tilføre rådet en faglig indsigt — men i visse tilfælde kan enkelte repræsentanter måske også medføre en tilsvarende bastant indflydelse på behandlingen af stofområder beslægtet med deres interessesfære. Det er ikke umiddelbart indlysende, at alle de nævnte repræsentanter vil kunne tilføre radiatorådet andet og mere end den omtalte faglige indsigt. »Den farlige radio«, som ofte er efterlyst i den løbende radiodebat, stimuleres næppe ved, at man gør radiatorådet til et lille »organisations- og institutionsting«. Derimod er det af største betydning, om radiatorådets medlemmer kan udøve deres virksomhed på basis af den bredest mulige berøringsflade med det kulturelle, folkelige og politiske liv.

2. Vedrørende funktionsperioden for radiatorådets medlemmer.

Personaleforeningen har åbenbart villet fremhæve betydningen af, at der til stadighed fore-

går en vis fornyelse af radiatorådet. Selv om dette synspunkt kan være særdeles rimeligt, er dog forslagets bestemmelser, der begrænser medlemmernes funktionsperiode til 4 år, alt for kategoriske. Man kunne med lige så stor ret pege på, at en kontinuitet i radiatorådets (og medlemmernes) arbejde er af væsentlig betydning. Den fornødne indsigt i principper og hovedlinier for Statsradiofoniens virksomhed kan næppe erhverves af nye medlemmer, før de i en ret lang periode har fulgt rådets arbejde. Det ville ikke være rimeligt, om sådanne medlemmer absolut skulle udskiftes kort efter, at de havde opnået fuld effektivitet.

3. Vedrørende afskaffelsen af programudvalget.

Gennem radio og fjernsyn spredes en alsidig kulturel og politisk orientering, der når ud til hver eneste husstand i landet. Derfor er det urealistisk at sammenligne Statsradiofonien med Det kgl. Teater (begrænset berøringsflade) eller et bladhus (hvis chef kan hævde en fastlagt linie for politisk-kulturel orientering, kan regne med støtte fra et politisk parti og de tilsvarende interessegrupper - og kun beherske een af nuancerne i den orientering, der formidles gennem den samlede presse). Det vil være rimeligt at bevare et repræsentativt organ, der holder sig løbende orienteret om og har indflydelse på, hvorledes Statsradiofoniens vidtrækkende monopol forvaltes. I Personaleforeningens forslag indskrænkes radiatorådets indseende med monopolets forvaltning til, at det i princippet skal »godkende den af programledelsen halvårligt udarbejdede repertoireplan« - samt at rådet naturligvis kan kritisere programledelsens dispositioner, efter at disse er gennemført. Det må betænkes, at hvis radio og fjernsyn skal have rigelig plads til aktuelt stof, kan repertoireplanerne kun dække en begrænset del af sendetiden. Rådets indflydelse bliver derfor i realiteten dels begrænset, dels indi-

rette. Fra mindretallets side må man derfor foreslå programudvalget opretholdt — også under henvisning til nedenstående argumentation.

4. *Vedrørende for slaget s radiochef og de ham tillagte beføjelser.*

Den af ministeren udnævnte radiochef vil ifølge Personaleforeningens lovforslag få overordentlig indflydelse på radiomonopolets forvaltning. Hans ansvar for programmernes indhold og komposition kan naturligvis medføre, at han også i vid udstrækning vil gøre sin personlige indflydelse gældende på disse områder — uden at der findes et programvalg som kontravægt. Denne situation kan eventuelt blive yderst betænkelig for medarbejdernes arbejdsvilkår - under en forsigtig radiochef vil den efterspurgte »farlige radio« let kunne udøve, og under en kategorisk radiochef kan hans udøvelse af sin myndighed udarte til en uheldig form for énmandsvælde. Afdelingschefernes adgang til at appellere til radiatorådet vil næppe kunne bremse en sådan udvikling — udnyttes den for ofte, vil samarbejdets klima hurtigt blive ugunstigt. For medarbejdere og afdelingschefer vil det derimod være hensigtsmæssigt, at programforslag fremlægges til afgørelse i et programudvalg, hvor forskellige synspunkter er repræsenteret.

5. *Vedrørende den foreslåede redaktionsafdeling.*

Det er indlysende, at et effektivt samarbejde mellem afdelingerne og en koordination af de enkelte afdelingers bestræbelser - især i forbindelse med programlægningen — altid vil være påkrævet. Principielt finder man det mest tiltalende, om denne koordination kan foregå på basis af et samarbejde mellem jævnbyrdige afdelinger. Den nuværende programredaktion er baseret på et sådant loyalt samarbejde - med direktøren som øverste instans. Hvis det skønnes, at koordinationen under den nuværende ordning ikke er tilstrækkelig, skulle det vel være muligt at effektivisere afdelingernes samarbejde - uden at oprette en helt ny afdeling med en chef, hvis beføjelser reducerer direktørens og afdelingschefernes nuværende myndighedsområder og sætter ham i stand til at dirigere i stedet for at formidle samarbejdet. Det betænkelige ved denne nydannelse er desuden, at chefen for redaktionsafdelingen ikke

får til opgave at forvalte et skabende programarbejde indenfor et afgrænset stofområde - men alene henvises til gennem de ham tildelte beføjelser at redigere og koordinere resultatet af de øvrige afdelingers arbejde.

6. *Vedrørende radiokomiteerne.*

Det er en tvivlsom ære, man viser befolkningen i provinsen - at foreslå nedsættelsen af 4 radiokomiteer bestående af landsdelenes fremtrædende repræsentanter, der mødes regelmæssigt, kan stille forslag, kan udtale sig om repertoireplaner, kan yde bistand (om det begæres), men aldrig får mulighed for at træffe en eneste beslutning. Det er tvivlsomt, om organer med så spæde beføjelser vil være livskraftige. Det vil endvidere være vanskeligt for de enkelte provinskomiteer at vurdere deres egne programforslag set fra helhedens synsvinkel. Megen (berettiget) skuffelse og irritation vil afstedkommes, hvis forslag og planer, der målt med den lokale målestok er rigtige, muligvis ikke kan gennemføres, fordi de alligevel ikke havde bud til hele befolkningen — eller fordi radioledelsen alligevel fandt en anden og bedre løsning på sagen. — Det vil efter mindretallets mening være mere rimeligt at lade repræsentanter fra provinsen blive ordinære medlemmer af radiatorådet og programudvalget - med dertil svarende indflydelse, ansvar og indblik i Statsradiofoniens hele virksomhed (som hidtil).

I sit radioforedrag om »Programmedarbejderne og radioordningen« slog Karl Bjamhof fast, »at vi står fuldstændig enige i ønsket om en folkestyret radio, d. v. s. at der stadig skal eksistere et radiatoråd«. Også mindretallet er tilhænger af »en folkestyret radio« - men som det vil fremgå af ovenstående bemærkninger, er man fundamentalt uenig med flertallet om, at det af Personaleforeningen fremsatte forslag skulle frembyde en hensigtsmæssig løsning *baseret på dette princip*.

Det vil være rimeligt at gennemføre en ajourføring og rationalisering af samarbejdet mellem afdelingscheferne og radiatorådets programudvalg - og i denne forbindelse ønsker mindretallet at tilslutte sig det forslag til en revision, der er udarbejdet af direktøren og afdelingscheferne.

Der kan være grund til at bemærke, at begrebet »den farlige radio« i sin tid er opstået og blev befæstet under den gældende radioordning, der nu så stærkt forkættes i Personaleforeningens forslag og de dertil hørende redegørelser. Det vil være værdifuldt at bevare og udvikle de positive sider af begrebet »den farlige radio« - men dette kan efter vor opfattelse bedst ske under en radioordning, der revideres på basis af princippet »den folkestyrede radio«.

RADIORÅDET

København, den 9. november 1956.

Radorådet har i sit den 6. d. m. afholdte møde drøftet spørgsmålet om fjernsynets fremtidige placering indenfor statsradiofonien og har eenstemmigt vedtaget at *give* udtryk for ønsket om, at fjernsynet kommer til at indgå som et ordinært led i statsradiofoniens samlede virksomhed, således at radiorådet og de af dette nedsatte udvalg får samme kompetence med hensyn til fjernsynsspørgsmål, som efter den gældende radiospredningslov er tillagt disse organer i forhold til lydradioen.

Radorådet har endvidere på sit nævnte møde drøftet spørgsmålet om, hvorvidt ansvaret for fjernsynsprogrammerne skulle henlægges under lydradioens programafdelingschefer eller som hidtil forblive samlet under en særlig

fjernsynschef, og har herom vedtaget at udtale, at der ikke i øjeblikket med den korte sendetid vil være grundlag for en ændring af den gældende ordning, hvorefter ansvaret for fjernsynsudsendingerne alene hviler på fjernsynschefen, men at man herved forudsætter den størst mulige udbygning af samarbejdet mellem denne og lydradioens forskellige programafdelinger, og at spørgsmålet i det hele må tages op til fornyet overvejelse, når en udvidelse af den nuværende sendetid og dermed omfanget af fjernsynsarbejdet i det hele måtte blive aktuel.

P. R. V.

sign. *Peder Nørgaard*

Radiolovsudvalget,
Undervisningsministeriet.

BILAG 12

RADIORÅDET

Radiohuset,
Rosenørnsallé 22.

København V., den 7. august 1958.

Man skal herved meddele, at radiatorådet i sit møde den 5. d. m. har tiltrådt følgende forslag til nyordning af fjernsynsorganisationen:

1. »Direktøren udnævnes til generaldirektør.

Hans beføjelser i økonomisk-administrativ henseende forbliver uændrede og hans forhold til radiatoråd, programudvalg og forretningsudvalg ligeledes.

Hans beføjelser med hensyn til programændringer (instruksens § 5) delegeres til programdirektørerne, jfr. nedenfor pkt. 2. i det omfang sådanne ændringer ikke kræver forelæggelse for programudvalget eller mellem 2 møder for radiatorådets formand.

2. Der oprettes 2 stillinger som programdirektører, een for radio og een for fjernsyn. Programdirektørerne er hver indenfor sit område ansvarlige for programmernes komposition, herunder arten af de enkelte programindslag og tidspunktet for disses placering i programmerne, ligesom de foretager de mellem 2 programudvalgsmøder fornødne ændringer i programmerne, der ikke kræver forelæggelse for programudvalg eller rådsformand (jfr. pkt. 1.).

Til bestridelse af disse hverv gives der de pågældende den fornødne medhjælp.

Direkte under fjernsynsprogramdirektøren henlægges endvidere de for fjernsynsproduktionen nødvendige særlige tjenester, der ikke henhører under teknisk afdeling, samt film og samarbejdet med udenlandsk fjernsyn.

3. Programarbejdet såvel for radio som for fjernsyn forberedes, tilrettelægges og gennemføres af 4 programafdelinger:
  - a. Oplysnings- og aktualitetsafdelingen.
  - b. Dramatisk-litterær afdeling.
  - c. Underholdningsafdelingen.
  - d. Musikafdelingen.

Det under foredragsafdelingen og reportageafdelingen hidtil henhørende stofområde henlægges under oplysnings- og aktualitetsafdelingen, medens de øvrige afdelingers stofmæssige område forbliver i princippet uændret.

Når udsendelsen af et givet program punkt er vedtaget af programudvalget eller vedkommende programdirektør, har programafdelingscheferne, der fremtidig foreslås betegnet som »programcheferne«, som hidtil det fulde kunstneriske og kulturelle ansvar overfor radiatoråd og programudvalg. Økonomisk administrative spørgsmål kan af programcheferne direkte forelægges for generaldirektøren, henholdsvis de under denne direkte sorterende afdelinger, jfr. nedenfor pkt. 5.

4. Det nuværende til fjernsynsafdelingen knyttede personale fordeles efter arbejdsområde og interesser mellem de 4 programafdelinger og den direkte under fjernsynschefen sorterende særlige fjernsynstjeneste. Blandt medarbejderne i de 4 programafdelinger udpeges en souschef for programchefen i fjernsynsspørgsmål.
5. Sekretariat, administrationsafdeling, teknisk afdeling og presse- og kortbølgeafdeling sorterer fortsat direkte under generaldirektøren og varetager som hidtil fælles for radio og fjernsyn de juridisk, økonomisk, teknisk og presse- og udlandsmæssigt administrative opgaver.

Nyordningen medfører i forholdet til radiospredningsloven kun at ordet »Driftsleder« i § 6 stk. 1 ændres til Generaldirektør.

Nyordningen medfører umiddelbart følgende normeringsmæssige ændringer:

- a. Direktøren ændres til generaldirektør og optrykkes fra 29. til 30. lønklasse.
- b. Der oprettes 2 programdirektørstillinger i 29. lønklasse, samtidig nedlægges 2 afdelingschefstillinger i 28. lønklasse (fjernsynschefen og reportagechefen).
- c. Der oprettes 3 programredaktørstillinger i 26. lønklasse for fjernsynsarbejdet i hen-

holdsvis oplysnings- og aktualitetsafdelingen, dramatisk-litterær afdeling og underholdningsafdelingen. Den hidtidige programredaktørstilling i fjernsynet forudsættes henlagt til den særlige fjernsynstjeneste.«

P. R. V.

sign. *Peder Nørgaard*

Radiolovsudvalget,
c/o Undervisningsministeriet,
Frederiksholms Kanal 21, K.

Det danske fjernsyns hidtidige udvikling og organisationen af fjernsynstjenesten i England, Frankrig, Schweiz, Sverige og Norge.

/ . Det danske fjernsyns udvikling.

Efter at statsradiofonien i årene efter den sidste verdenskrig havde gennemført en række eksperimentelle undersøgelser af mulighederne for udsendelse af fjernsyn, bl. a. ved en serie udsendelser på radioudstillingen i Forum 1950, påbegyndtes fra oktober 1951 regelmæssige prøveudsendelser beregnet for offentligheden fra radiohuset.

Det økonomiske grundlag for gennemførelsen af fjernsynets prøveudsendelser tilvejebragtes ved, at der med undervisningsministerens og finansudvalgenes tilslutning af radiospredningsfondens midler ydedes et lån på ca. 500.000 kr. i det første prøveår og ca. 800.000 kr. i det andet prøveår, hvorhos radioindustrien foruden at stille fjernsynsmåle- og senderapparat til en værdi af ca. 100.000 kr. gratis til disposition ydede et driftstilskud på 15.000 kr. Endvidere indførtes der allerede fra oktober 1951 en årlig licens på 50 kr. for benyttelsen af en fjernsynsmodtager, hvilke indtægter udelukkende kom fjernsynsudsendingerne til gode.

En direkte hjemmel, for at statsradiofonien beskæftiger sig med fjernsyn, findes ikke i den gældende radiospredningslov, men er tilvejebragt i lov nr. 188 af 12 april 1949 om telekommunikation m. m. ved radio, hvis § 1, stk. 2 bestemmer: »Idet radiospredning, omfattende såvel radiofoni som fjernsyn, henhører under de i lov nr. 185 af 30. marts 1946 § 1 fastsatte bestemmelser, vil foranstaltninger ved hertil sigtende anlæg være at træffe efter aftale med undervisningsministeren«. Her fastslås det i overensstemmelse med international praksis, at radiospredning omfatter både lyd- og fjernsynsudsendinger, og at statsradiofonien, der i henhold til radiospredningsloven varetager statens radiospredning, er berettiget til at inddrage en fjernsynstjeneste under sit virksomhedsområde.

Da prøveudsendelserne forløb tilfredsstillende, stillede radiatorådet forslag om, at der ved udgangen af det andet prøveår skulle etableres en egentlig fjernsynstjeneste. Der var udarbejdet nøjagtige planer for udbygningen af fjernsynet ved oprettelse af nye, stærkere fjernsynsendere. Den hidtidige svage sender i radiohuset havde kun dækket det indre af København. Der var endvidere udarbejdet en finansieringsplan, hvorefter de nødvendige midler til fjernsynets opbygning og drift i de første år skulle skaffes gennem lån fra radiospredningsfonden, i hvilken fond overskuddet ved radiofonivirksomheden opsamles. Radiolicensen skulle forhøjes fra 15 kr. til 20 kr. årlig, således at der af de samlede årlige licensindtægter skulle henlægges 15 pct. til bygning af FM-stationer og til udlån til fjernsynet. Når indtægterne af fjernsynslicensen, der fortsat skulle være 50 kr. årlig, var blevet tilstrækkelig store til at dække udgifterne ved fjernsynsvirksomheden, skulle lånet fra radiospredningsfonden tilbagebetales. Fjernsynsstationerne skulle i overensstemmelse med bestemmelserne i radiospredningslovens § 1 bygges af ministeriet for offentlige arbejder (generaldirektoratet for post- og telegrafvæsenet), og de dertil fornødne beløb bevilges på de årlige finanslove. Statskassens udlæg skulle på sædvanlig måde afdrages og forrentes af statsradiofonien.

I marts måned 1954 godkendte undervisningsministeren med tilslutning fra folketingets finansudvalg, at der indførtes en permanent fjernsynstjeneste i Danmark efter disse retningslinier.

Til varetagelse af fjernsynsvirksomheden oprettedes en selvstændig fjernsynsafdeling jævnsides med statsradiofoniens øvrige afdelinger, d. v. s. underlagt radiatorådet og direktøren for statsradiofonien. Fjernsynet har sit selvstændige budget, hvori fjernsynsafgift erner indgår som

indtægt og samtlige udgifter ved fjernsynsvirksomheden, herunder afdrag og forrentning af stationer samt forrentning af lånet fra radiospredningsfonden, på udgiftssiden. Underskudet dækkes ved lån fra radiospredningsfonden.

//. *Organisationen af fjernsynstjenesten i England, Frankrig, Schweiz, Sverige og Norge.*

Udvalgets sekretariat har på grundlag af de foreliggende oplysninger om radioinstitutionernes opbygning i nogle vesteuropæiske lande specielt foretaget en undersøgelse af fjernsynets organisatoriske opbygning i de lande, hvor en egentlig fjernsynstjeneste er etableret.

Idet man iøvrigt om radioinstitutionernes organisation henviser til den som bilag 8 optagne oversigt, skal man om fjernsynets organisation bemærke følgende:

England:

Fjernsynet udgør en selvstændig afdeling inden for B.B.C. og betragtes som en særlig udsendelsesform ligestillet med Home Sound Broadcasting, Overseas Services og The spoken Word.

I spidsen for fjernsynet står en direktør, der ligesom direktørerne for ovennævnte 3 udsendelsesformer under generaldirektørens ledelse er ansvarlige for B.B.C.'s virksomhed. En særlig administrationsafdeling og en særlig teknisk afdeling, hver ledet af en direktør, er fælles for alle udsendelsesformerne.

Direktøren for fjernsynet har en meget selvstændig stilling og kan i betydeligt omfang tilrettelægge afdelingens arbejde på egen hånd.

Direkte under sig har direktøren

- 1) *en vicedirektør*, der bl. a. varetager administrationsspørgsmål,
- 2) *en programkontrollør*, som er ansvarlig for produktionen af fjernsynsprogrammerne, og
- 3) *en overingeniør*, som er ansvarlig for den tekniske side af udsendelserne.

Fjernsynet er delt op i 7 programafdelinger (dramatik, let underholdning, reportage, foredrag, børneprogrammer, film og musik).

Disse afdelinger arbejder parallelt og i samråd med tilsvarende afdelinger i lydradioen.

Radio og fjernsyn har fælles økonomi, og televisionsvirksomheden finansieres af licensindtægter fra begge områder, idet fjernsynslicensindtægterne ikke har kunnet dække driftsudgifterne hidtil.

Frankrig:

Fjernsynet udgør en afdeling af Radiodiffusion Television Francaise (R.T.F.) og er således organisatorisk sideordnet med radiofonien inden for denne statsinstitution.

Fjernsynsvirksomheden finansieres af R.T.F.'s almindelige budget. Radio og fjernsyn har altså fælles økonomi. Der er nedsat en specialkomité, der virker rådgivende ved udformningen af fjernsynsprogrammerne. Programproduktionen er delt op i underafdelinger, omtrent svarende til den engelske opdeling.

Schweiz:

Den schweiziske radioinstitution (Société Suisse de Radiodiffusion) virksomhedsområde omfatter både lydradio og fjernsyn (for fjernsynets vedkommende har hjemmelen dog hidtil været af midlertidig karakter).

Fjernsynet udgør en særlig afdeling, der ledes af en fjernsynschef, som sorterer direkte under generaldirektøren. Der er oprettet en særlig programkommission vedrørende fjernsynet.

Sverige:

En egentlig fjernsynstjeneste er indført ved rigsdagsbeslutning af 24. maj 1956. Sveriges Radio får eneret på programproduktionen, der skal finansieres gennem licensafgifter, d. v. s. ingen kommercielle udsendelser. Under opbygningsperioden regnes der dog med betydelige bidrag fra staten.

Programproduktionen skal varetages af radio-tjenst, programdistributionen og licensopkrævning af televerket, altså parallelt med det for radiofoni-tjenesten gældende.

Organisatorisk tænker man sig en samordning af radiofoni og fjernsyn inden for A/B Sveriges Radio, hvis aktiekapital og styrelse udvides, idet man ønsker flere interesser repræsenteret i virksomheden end de nuværende: pressen og radioindustrien. Bl. a. foreninger og forbund inden for grupperne: Filmsproducenterne, industri, landbrug, undervisning.

Virksomheden deles i 2 sideordnede programområder: radiofoni og television, således at der under radiochefen, der er administrerende direktør, skal være en radioprogramdirektør, en TV-programdirektør, en teknisk direktør og en direktør for administrationen. Administrationsafdelingen og teknisk afdeling skal være fælles for radio og fjernsyn.

Fjernsynets programplanlægning varetages af et programkollegium, bestående af programdirektør, planeringschef og produktionslederne (3) samt en driftsinspektør og administrationsinspektør.

Et samarbejde mellem dette programkollegium og radioens tilsvarende kollegium forudsættes og skal foregå mellem programdirektørerne eller gennem chefskollegiet.

Radio- og fjernsynsbudgetterne skal holdes adskilt under fjernsynets udbygning. Der skal ikke anvendes radiolicensmidler til fjernsynets virksomhed. De fornødne midler bevilges af statskassen tilligemed indkomsten af fjernsynslicenser efter regeringens nærmere bestemmelse.

Norge:

Beslutning om indførelse af fjernsyn er fattet i forsommeren 1957, således at en fuldt udbygget virksomhed påregnes optaget fra 1960. Også i Norge henlægges fjernsynsvirksomheden under den bestående radioorganisation, Norsk Rikskringkasting, organiseret som en afdeling ligestillet med de øvrige programafdelinger.

Finansieringen sker ved licensmidler og i opbygningstiden over Kringkastingens fornyelsesfond.

Undersøgelsen viser således, at radiofonivirksomheden og fjernsynstjenesten koordineres i praktisk talt alle lande, idet der i tilknytning til de bestående radioinstitutioner opbygges en fælles organisationsform.

UNDERVISNINGSMINISTERIET
Frederiksholms Kanal 21, K. Tlf. MI 5282.

København, den 25. marts 1958.

2. dept. 2. kt. J. nr. R 2307.

Undervisningsministeriet har under dags dato tilskrevet radiobranchens tekniske og kommercielle sammenslutning således:

»I skrivelser af 20. september og 22. oktober 1957 har sammenslutningen under anførelse af en række ulemper ved udførelsen af den radioforhandlerne i henhold til § 27 i lov nr. 43 af 14. marts 1955 om forbrugsbegrænsende foranstaltninger påhvilende pligt til at give statsradiofonien oplysninger om navn, stilling og adresse på købere af radio- og fjernsynsmodtagere anmodet undervisningsministeriet om at foranledige den nævnte lovbestemmelse ophævet.

Samtidig har sammenslutningen henstillet, at ministeriet foranlediger, at tiltale frafaldes i 3 sager, hvorved der er rejst tiltale mod 3 århusianske radioforhandlere for overtrædelse af den pågældende lovbestemmelse, idet det til støtte for at meddele tiltalefrafald bl. a. gøres gældende, at mange radioforhandlere har haft den opfattelse, at den omhandlede anmeldelsespligt var bortfaldet.

I anledning heraf skal man meddele, at radiorådet i en i sagens anledning herfra indhentet erklæring bl. a. har oplyst, at statsradiofonien i adskillige tilfælde såvel skriftligt som telefonisk har henledt radioforhandlerne opmærksomhed på anmeldelsespligten, at der primo januar 1955 gennem toldvæsenet på bekostning af statsradiofonien til samtlige anmeldte forhandlere af radio- og fjernsynsmodtagere er udsendt påmindelse om den gældende lovgivning vedrørende anmeldelse til statsradiofonien om apparatsalg, samt at radioforhandlerne anmeldelsespligt har været nøje præciseret i en række radioudsendelser om »plankeværkslytter«-problemet i begyndelsen af 1957. Radiorådet henleder i denne forbindelse opmærksomheden

på, at ordningen i sin tid indførtes med tilslutning fra sammenslutningens side.

De af statsradiofonien med politiets bistand gennemførte almindelige undersøgelser til konstatering af, om der i en bestemt politikreds finder indehavere af radio- og fjernsynsmodtager, som ikke betaler licens, har vist sig at være en særdeles effektiv kontrolforanstaltning. Disse undersøgelser er imidlertid nu under afvikling, og med disses ophør vil efter radiorådets opfattelse den eneste mulighed for at få kendskab til apparatindehavere, som ikke af egen drift bringer deres afgiftsforhold til statsradiofonien i orden, være radioforhandlerne anmeldelser til statsradiofoniens licenskontor.

På denne baggrund har radiorådet så indtrængende som muligt anbefalet, at radioforhandlerne anmeldelsespligt opretholdes.

Undervisningsministeriet kan tilslutte sig de af radiorådet fremførte synspunkter, og man skal yderligere fremhæve, at anmeldelsespligten må antages at have en overordentlig stor betydning for registreringen af fjernseere og nogen betydning også for lytteres vedkommende, samt at hele ordningen må ses under den synsvinkel, at anmeldelsespligten er indført alene for at sikre overholdelsen af den lyttere og fjernseere ved radiospredningsloven pålagte pligt til at betale afgift til statsradiofonien for benyttelse af modtagerapparater.

Ministeriet må således være af den opfattelse, at radioforhandlerne anmeldelsespligt bør opretholdes, men man har dog fundet anledning til at forelægge sammenslutningens henvendelse for radiolovsudvalget til nærmere overvejelse.

For så vidt angår spørgsmålet om at frafalde tiltale i politisagerne mod de 3 århusianske radioforhandlere bemærkes, at ministeriet har

bragt i erfaring, at de pågældende sager nu er afgjort med henholdsvis en bøde og 2 advarsler, hvorfor spørgsmålet om tiltalefrafald bortfalder«.

Hvilket herved meddeles radiolovsudvalget, idet man skal anmode udvalget om på grundlag af Rateksas henvendelser af 20. september og

22. oktober 1957, hvoraf afskrifter vedlægges, at tage spørgsmålet om radioforhandlernes anmeldelsespligt op til overvejelse.

P. M. B.

E. B.

sign. *T. b. Gimsing.*

Radiolovsudvalget.

RADIOBRANCHENS TEKNISKE OG KOMMERCIELLE SAMMENSLUTNING RATEKSA

Puggårdsgade 2 - København V. Byen 7733.

20. september 1957.

Herr undervisningsminister Jørgen Jørgensen.
Undervisningsministeriet,
Frederiksholms Kanal 21,
København K.

Vedr. radiohandlernes pligt til anmeldelse af salg af radio og TV-materiel.

Ved lov af 31.12.1951 og 30.5.1952 blev der i lov nr. 437 af 19.11.1950 vedrørende omsætningsafgift af forskellige varer (lov om forbrugsbegrænsende foranstaltninger) pålagt radiohandlernes pligt til at give Den danske Statsradiofoni oplysninger om navn, stilling og adresse på købere af radio- og TV-modtagere.

Fra vor organisations side har vi tidligere efter opfordring fra statsradiofonien støttet en bestemmelse af denne art, såfremt den ad lovgivningens vej blev pålagt alle detaljhandlere i radiobranchen. En lovbestemmelse herom ville imidlertid - efter vor opfattelse - rettelig høre hjemme i radiospredningsloven.

Efter lovens vedtagelse har vor organisation på forskellig vis samarbejdet med statsradiofonien om den praktiske håndhævelse af loven. Af forskellige årsager - hvoraf vel navnlig ændringen af omsætningsafgiften fra detalj- til engrosleddet i 1955 - har mange radiohandlere haft den opfattelse, at pligten til at anmelde var bortfaldet.

På sin side har statsradiofonien for at statuere, at loven stadig er i kraft, i forsommeren 1957 ladet optage politirapport hos tre århusianske radiohandlere, mod hvem der nu er rejst politisager, der er berammede til behandling d. 3. oktober.

Radiohandlernes landsorganisation — RATEKSA -, der gennem sin talstærke medlemskreds repræsenterer cirka 95 pct. af den samlede detalj omsætning inden for radiobranchen, er ikke enig i, at den valgte fremgangsmåde til bedre kontakt om dette spørgsmål mellem statsradiofonien og branchen er den rigtige, og vi skal derfor ved nærværende anmode den højtærede minister om en personlig drøftelse af hele spørgsmålet.

Vi skal samtidig anmode om, at de rejste sager stilles i bero, indtil denne drøftelse har fundet sted, idet vi føler os overbeviste om, at vi vil være i stand til at fremføre en række synspunkter, der vil vise det urimelige i, at tre hæderlige og respektable forretningsfolk indstævnes, som sket er.

Til slut skal vi høfligst anmode om, at dag og tid for det ønskede møde må blive meddelt vort kontor.

I ærbødighed

sign. *Rud. Marcussen,*
formand.

/Geo Cortsen.

RADIOBRANCHENS TEKNISKE OG KOMMERCIELLE SAMMENSLUTNING
RATEKSA

Puggårdsgade 2, København V. Byen 7733.

22. oktober 1957.

Herr undervisningsminister Jørgen Jørgensen,
Undervisningsministeriet,
Frederiksholms Kanal 21,
København K.

Vedr. lov om radiohandlernes pligt til at anmelde salg af radio og TV.

Idet vi takker den højtærede minister for venlig modtagelse d. 10. oktober, fremsendes her vor redegørelse og vore synspunkter i ovennævnte sag (jfr. venligst vor skrivelse af 20. september d. å.).

Indledningsvis må vi give udtryk for den opfattelse, at ordningens sammenbrud er så nær ved at være total, at de i Aarhus verserende politisager med 3 af vore medlemmer må anses at kunne være valgt ved lodtrækning, hvilket i sig selv må give anledning til at overveje, om opretholdelse af nævnte lov i dens nuværende form er betimelig.

Loven har i de seks år, den har eksisteret, afsløret en del alvorlige svagheder, såvel principielle som specielle, og hertil kommer, at radiofonien, hvis interesser loven jo alene tager sigte på at varetage, næppe har ydet sagen nødvendig støtte.

En yderligere forringelse af vilkårene for den i forvejen tvivlsomme lov skete, da omsætningsafgiften i 1955 flyttedes til engrosledet. Indtil da førte radiohandlerne salgslister, der hver måned indsendtes til toldvæsenet, og blev fristen ikke overholdt, fulgte der en venlig påmindelse. Det var forholdsvis let samtidig at ekspedere listerne til radiofonien. Med detaljbeskatningens ophør faldt radiohandlernes salgslister bort, og pligten overfor radiofonien stod nu alene. Dette forhold er meget afgørende.

En forretningsdrivende har mange daglige opgaver at varetage, og de for forretningens trivsel mindst vigtige må ofte lægges til side til ekspedition »ved lejlighed«. Indsendelse af navne og adresser på radio- og TV-købere til radiofonien er givetvis betragtet som noget, der kan vente; ikke mindst fordi radiofonien ikke

som toldvæsenet lader høre fra sig. Radiohandleren hører intet fra radiofonien om sine anmeldelser, ingen bekræftelser, ingen bemærkninger, ingen forespørgsler, når indsendelsen blev glemt, ja, selv vedlagte forespørgsler forblev ubesvarede. Det var faktisk nærliggende for radiohandleren at antage, at hans rapporter ingen større betydning havde.

Da pressen senere kunne meddele, at oplysninger til radiofonien gik videre til skattevæsenet, opstod der yderligere uvilje mod arbejdet.

Det må betvivles, at resultatet i bestræbelserne på at ramme plankeværkslytterne ved omtalte lov står i rimeligt forhold til arbejde og gener. Hovedparten af radiokøb gøres af folk med god samvittighed i licensspørgsmål, og plankeværkslytterne har muligheder nok for at unddrage sig den fælde, som loven skal være — især nu da overraskelsesmomentet ikke eksisterer.

Til eksempel kan nævnes:

1. Handel mellem private kontrolleres ikke.
2. Fællesindkøb, handel gennem »forbindelser« o. a. kan heller ikke kontrolleres.
3. Radiohandleren kan ikke aftvinge en kunde navn og adresse eller kontrollere rigtigheden af det opgivne.

Netop plankeværkslytterne må interessere sig for disse muligheder.

Det synes iøvrigt nærliggende at løse licensspørgsmålet ad direkte vej, hvilket ikke kan være særlig vanskeligt ved lyttertællinger - evt. i forbindelse med folketællinger - eller simpelthen forespørgsel på skatteschemaet - en naturlig konsekvens af samarbejdet med skattevæsenet !

Ud fra den betragtning, at praktisk taget alle er radiolyttere, er en forenkling mulig. Effektive lyttetimer måles slet ikke ved at gå ud fra, at den, der har flere modtagere i huset +

en i bilen, hører mere end den, der kun har én modtager. Det omvendte kan udmærket være tilfældet.

Foruden de anførte betragtninger må nævnes en principiel: statsvirksomheder bør ikke uden tvingende grunde ved lov kunne overdrage sine arbejds- og omkostningsgivende opgaver til enkelte samfundsgrupper.

Under de givne omstændigheder mener vi det berettiget at anmode den højtærede undervisningsminister om at foranledige at:

1. Politisagerne i Aarhus trækkes tilbage, og at
2. Radiofonien og RATEKSA forhandler om en midlertidig løsning af spørgsmålet indtil
3. Loven ophæves.

I ærbødighed

sign. *Rud. Marcussen*,
formand.

/ Geo Cortsen

DANSKE KVINDERS NATIONALRÅD

Til
udvalget vedrørende revision af radiospred-
ningsloven,
undervisningsministeriet.

Danske Kvinders Nationalråd og Dansk Kvindesamfund tillader sig overfor det ærede udvalg at fremsætte anmodning om, at der ved en revision af radiospredningsloven, herunder fjernsynets fremtidige organisation, skaffes lov-hjemmel for, at vore organisationer direkte repræsenteres i det eller de råd, der fremtidig skal lede såvel radio som fjernsyn.

Vi peger i denne forbindelse på, at den bestående ordning, hvorefter stemmeretten i lytterorganisationerne er afhængig af licenskortet, der for ægtefæller i reglen lyder på mandens navn, er urimelig overfor et stort antal kvindelige lyttere, der ikke får indflydelse på valget af lytterrepræsentanter i radiatorådet. I dette er der som bekendt ikke fra lytterorganisationernes side valgt nogen kvindelig lytterrepræsentant.

Da kun en ringe del af lytterne er medlemmer af lytterforeningerne, må det anses for rimeligt, at 2 så store organisationer som

D.K.N. og D.K., der repræsenterer en meget stor del af landets voksne kvinder, får direkte adgang til at udpege repræsentanter til radiatorådet og et eventuelt fjernsynsråd.

Da vi anser det for betydningsfuldt, at kvinder i højere grad end tilfældet er i dag, får indflydelse på radioens og fjernsynets ledelse, håber vi, at det ærede udvalg vil imødekomme vor anmodning.

København, den 27. januar 1956.

Danske Kvinders Nationalråd

sign. *Else Merete Ross*
formand.

Dansk Kvindesamfund

Hanne Budtz
formand.

BILAG 16

DANSK LYTTER- OG FJERNSEERFORENING

Formanden.

Roskilde, den 2. maj 1956.

Udvalget til afgivelse af forslag om en revision af lov nr. 76 af 21. marts 1930 om radio-spredning,
formanden, departementschef frøken Agnete Vøhtz,
undervisningsministeriet,
Frederiksholms Kanal 21,
København K.

Hermed tillader jeg mig at fremsende en resolution vedtaget på Dansk Lytter- og Fjernseerforenings årsmøde i København den 29. april d. å., idet resolutionens første afsnit tilige er en henvendelse til udvalget.

P. f. v.
sign. *Elmertoft*
formand.

DANSK LYTTER- OG FJERNSEERFORENING

Dansk Lytter- og Fjernseerforening, de upolitiske danske radioklubbers repræsentantskabsmøde i København den 29. april 1956 udtaler forventning om, at det af undervisningsministeren nedsatte udvalg til afgivelse af indstilling om den fremtidige ordning af radio og fjernsyn i Danmark under sit arbejde med denne sag, med støtte af radiorådet, vil lægge afgørende vægt på at nå frem til en ordning, der under demokratiske former sikrer lytternes og fjernseernes ret til fortsat at være medbestemmende i ledelsen af disse institutioner.

Vi takker statsradiofonien for den hurtige udbygning af fjernsynet og iøvrigt for bestræbelserne for at forbedre aflytningsforholdene i de fjerneste egne af landet.

Vi anerkender ligeledes bestræbelserne for

at give provinsens kulturliv større plads i udsendelserne. Så snart de tekniske muligheder herfor foreligger, bør fjernsynet ligeledes søge at bringe egnet stof fra provinsen.

Beklageligvis har det endnu ikke været muligt at afskaffe eller formindske omsætnings-skatten på radio og fjernsyn. Vi opfordrer radiorådet til fortsat at have opmærksomheden henvendt på mulighederne heraf.

På baggrund af de indhøstede erfaringer under typograf strejken opfordrer vi radiorådet til i samarbejde med pressens radioavis at søge gennemført en ordning, der under tilsvarende forhold i nødtørftigt omfang sikrer en alsidig og saglig orientering af befolkningen.

29/4 1956

sign. *Elmerloft*

LANDSFORENINGEN
KRISTELIG LYTTERFORENING

p.t. Ålborg, den 28. september 1956.

Udvalget til revision af radioloven,
undervisningsministeriet,
Frederiksholms Kanal,
København.

300 delegerede, repræsenterende Landsforeningen Kristelig Lytterforenings 122.000 medlemmer, samlede i »Kilden« i Ålborg, til årets ordinære generalforsamling, ønsker over for det høje folketings politiske partier og over for det til revision af radioloven nedsatte udvalg at udtale ønsket og håbet om, at Kristelig Lytterforening ved den forestående nyordning af radiofonien ikke bliver stillet ringere end landets øvrige af undervisningsministeriet anerkendte lytter- og seerorganisationer.

Dernæst udtaler vi vor tilslutning til de af de øvrige lytter- og seerorganisationer fremsatte ønsker om, at afgifterne på radio- og fjernsynsmodtagere må blive nedsat eller om muligt helt bortfalde; og vor tilslutning til de udtalte ønsker om, at planerne om udgivelse af statsradiofoniens eget ugentlige programblad snarest muligt må blive gennemførte.

P. L. V.

sign. *Ludv. Rasmussen*

Landsforeningen Fjernseer Forbundet står med sine afdelinger over hele landet som den eneste forening, der udelukkende repræsenterer fjernseere og fjernseernes interesser. Eftersom man trods vor indtrængende henvendelse derom ikke har ønsket os repræsenteret i det nedsatte udvalg til undersøgelsen af radioens og fjernsynets forfatningsmæssige fremtid, har det ikke været muligt for os at følge udvalgsarbejdet. Fremsatte udtalelser og rygter lader imidlertid formode, at man arbejder med muligheder, der efter vor opfattelse ikke vil kunne holde over for den fremtid, der må forventes. Der kan ikke være tvivl om, at fjernsynet i løbet af de kommende år vil udvikle sig med eksplosiv fart, og det er vor anskuelse, at fjernsynet både hvad angår institutionelt omfang, budget og licensbetalere vil komme til at vokse fra radioen. Alle tegn fra udlandet tyder herpå, hvis udviklingen ikke kunstigt undertrykkes.

Under disse udsigter forekommer det os derfor absolut nødvendigt, at radioens og fjernsynets forhold fastlægges på en sådan måde, at hver institution får lov til at udfolde sig frit i takt med udviklingen.

Principielt finder vi det derfor nødvendigt, at de to institutioner adskilles fra bund til top,

og at de først og fremmest får hver sin ledelse, både af økonomisk og programmæssig karakter.

Hvis det lykkes lytterforeningerne, der endnu er de talstærkeste, at instituere en ordning, som ikke rummer muligheder for denne naturlige adskillelse, ønsker vi de forfatningsmæssige forhold lagt sådan til rette, at fjernseerne får indflydelse på udviklingen i takt med fjernsynets vækst — så man ikke kommer ud for den komiske situation om nogle år at se en kæmpe-mæssig fjernsynsinstitution dirigeret efter principper, der var god latin i 1956-57, hvor radioen endnu dominerede.

Denne indstilling til fremtiden er så meget mere begrundet, som vi frygter for, at den nuværende radioledelse eller en kommende ledelse med lignende sammensætning vil fortsætte den hidtil førte politik, som går ud på at hjælpe fjernsynet frem, men på forhånd begrænse dets udvikling med rammer, som fremtiden vil sprænge i stumper og stykker.

Vi henstiller derfor energisk, at *fjernseerne* repræsenteret gennem deres egen organisation, får lejlighed til at deltage i drøftelserne, før der fremsættes forslag på tinge om fjernsynets fremtid.

DANSK LYTTER- OG FJERNSEERFORENING

Formanden.

Roskilde, den 23. maj 1957.

Til radiolovsudvalget,
undervisningsministeriet,
Frederiksholms Kanal 21,
København K.

Da Dansk Lytter- og Fjernseerforening ikke direkte er repræsenteret i det af undervisningsministeren nedsatte udvalg, tillader vi os herved forud for udvalgets afslutning af arbejdet at fremsende nedenstående bemærkninger.

Vor organisation har allerede for mange år siden givet udtryk for, at valgmåden til radiatorådet burde ændres. Vi har tidligere skitse-mæssigt givet udtryk for, hvorledes vi mente, at dette kunne ske og hilste med tilfredshed, at der i november 1953 blev fremsat forslag i folketinget, der i princippet dækkede vore anskuelser.

Vi forstår, at der ikke er muligheder for at gennemføre en løsning af problemet i denne retning, men da vi fortsat mener, at valgmåden til radiatorådet kan forbedres i demokratisk retning, kan vor organisation tiltræde det forslag, der er fremsendt gennem Danske Lytters Fællesforbund og i hvis udarbejdelse vi har deltaget.

Vi lægger særlig vægt på at understrege, at forbindelsen mellem radio og lyttere respektive

fjernsyn og seerne bør bevares, og vi har med glæde konstateret, at udvalget er af den opfattelse, at den førnævnte forbindelse har haft værdi, og at den fortsat bør bevares.

Vi håber, at det også fremtidig må blive et vigtigt led i folkets demokratiske udvikling på dette vigtige område, der dækkes af radio og fjernsyn.

Vi anser selvfølgelig den demokratiske valg-måde for fuldt ud sikret ved folketingets valg af radiatoråd, idet vi navnlig lægger vægt på, at forudsætningen for vor tiltræden af forslaget har været afhængig af, at valget skete på grundlag af de af lytterorganisationerne opstillede kandidatlistes.

Det har ligeledes været afgørende for os at sikre, at radio og fjernsyn fortsat måtte indtage en fri og uafhængig stilling, og vi mener, at det fremsendte forslag også tjener dette formål.

Ærbødigst

sign. *M. Elmertoft*

Den 9. oktober 1957.

Til

Undervisningsministeren. *)

Foranlediget af den sidste tids debat om den danske radios styreform og Statsradiofoniens Personaleforenings henvendelse til radiolovsudvalget vil Dansk Skuespiller Forbunds bestyrelse gerne overfor den højtærede undervisningsminister give sin fulde tilslutning til, at den danske radio bør styres i størst mulig frihed.

Vi mener, at radioens programmerarbejdere bør have ansvaret for programmernes udformning og udførelse efter almindelige retnings-

linier for hver sæsons repertoireplaner, og at et radioråds opgave alene bør være af kontrollerende art.

Med venlig hilsen
På bestyrelsens vegne

sign. *Per Buckbøj*
formand.

*) Oversendt underhånden til Radiolovsudvalget.

DANSK FORFATTERFORENING

København K., den 22. oktober 1957.

Departementschef frk. Agnete Vøhtz,
formand for radiolovsudvalget,
undervisningsministeriet,
Frederiksholms Kanal 21, K.

Dansk forfatterforenings bestyrelse vil gerne have lov til overfor det ærede udvalg at gøre følgende synspunkter angående radioloven gældende. Den megen presseomtale, der er skabt af, at radiatorådet med en tilsyneladende på stedet opfundet motivering tog en udsendelse om en nordisk forfatter af radioens program med få dages varsel, må tilfulde begrunde denne vor henvendelse. Det ærede udvalg må ikke fortænke os i, at vi føler os utrygge herved.

Radiatorådet motivering for at stryge den dramatisk-litterære afdelings souschef Jørgen Claudi's udsendelse om Mykles bog kan - uanset den senere af radiatorådet formand udsendte forklaring på motiveringen — kun betragtes som et dække over en moralsk censur, der forekommer så meget des mere ubegribelig, som kun eet medlem af rådet havde læst den omtalte bog, og ingen af rådets medlemmer ønskede at høre Jørgen Claudi's allerede på det tidspunkt tilrettelagte udsendelse.

Vi beder derfor det ærede udvalg forsøge at forstå, at danske forfattere føler sig utrygge, efter at en af deres nordiske kolleger har været udsat for en så vilkårlig behandling. Forfatterne må uvilkårligt spørge sig selv, om dette tilfælde er enestående, og må endvidere naturligvis forsøge efter bedste evne at medvirke til at hindre, at noget lignende sker i fremtiden. På bordet i retssalen i Oslo lå under Myklesagens behandling en række bøger som dokumentarisk materiale, deriblandt flere danske, f. eks. bøger af H. C. Branner, Soya og Jens August Schade. Der lå desuden bøger af Hamsun, Hans Jæger, Sandemose, Agnes von Krusenstjerna og William Faulkner. Hvem kan efter det skete vide, om radiatorådet i fremtiden vil tillade os at høre om disse forfattere?

Desuden, der er jo andre farlige bøger. Der

udgives bøger, som angriber det samfund, de udgives i. Mange gode forfattere er rebeller. Der findes bøger, som forsøger at sprænge de vedtagne sandheder, fordomme og konventionerne i vort samfund, og det behøver ikke af den grund at være de mindst værdifulde bøger. Hvem kan nu vide, om også bøger af den art må komme til offentlighedens kendskab gennem radiospredningen?

Dansk forfatterforening må naturligvis forsvare den enkelte forfatters ret til at udtrykke sig, som han finder bedst, og hans ret til at blive hørt og omtalt - forudsat at hans bøger er præget af medmenneskelighed og talent,

Det er Dansk forfatterforenings bestyrelses opfattelse, som støttes af mange danske forfatters kendskab til forholdene i statsradiofonien, at de programmerarbejdere, som skaber udsendelserne, ville kunne gøre bedre fyldst og arbejde på en tiltrængt højnelse af radioens og især fjernsynets programmer, dersom de får lov til at arbejde i større frihed og under personligt ansvar. Dansk forfatterforening henstiller derfor til det ærede udvalg at indføre en bestemmelse i radiolovsforslaget om, at afdelingschefer og medarbejdere har ret og pålægges pligt til at bære ansvaret for udsendelserne, og at det kommende radiatoråd ikke bør beskæftige sig med de enkelte udsendelser eller detaljer indenfor disse, men kun virke som en kritisk og bredt vejledende faktor i forhold til programmerne.

Foruden denne henstilling, som Dansk forfatterforening beder udvalget tage under nøje overvejelse, ønsker vi at fremføre nogle bemærkninger om det nuværende og det kommende radiatoråds sammensætning, især om rådets lytterrepræsentation.

Det er os ikke muligt at se, med hvilken be-

rettigelse lytterorganisationerne er direkte repræsenteret i radiatorådet. Det kan ikke være udtryk for demokrati eller folkelighed, at man skal betale kontingent til en organisation for at være medbestemmende om, hvad radioen skal udsende. Det samme resultat må formodentlig det ærede udvalg være kommet til, eftersom udvalget i det forslag, det ifølge dagbladsmeddelelser har fremsat, har annulleret den direkte lytterorganisationsrepræsentation og i stedet lader lytternes repræsentanter udnævne af folketinget. I stedet for 6 direkte valgte repræsentanter er det for fremtiden meningen, at lytterorganisationerne skal optage ti pladser i radiatorådet ved indirekte valg efter lister, udfærdiget af lytterorganisationerne.

Heller ikke dette forslag forekommer os heldigt. Den fulde konsekvens af tanken om en lytterrepræsentation i radiatorådet må være et almindeligt valg blandt alle licenshavere, ikke blot blandt lytterorganisationernes forholdsvis fåtallige medlemmer. Vi kan imidlertid meget vel se det upraktiske og bekostelige i et sådant valg og ser da hellere - og dette tillader vi os at bringe i forslag til udvalgets velvillige overvejelse - at radiatorådet sammensættes af undervisningsminister og folketing i fællesskab, således at rådet, hvad enten dets opgaver i fremtiden bliver af den ene eller anden art, indeholder en gruppe politikere, som ikke nødvendigvis behøver at være folketingsmænd, og som især må varetage tilsynet med og kritikken af radioens politiske udsendelser, endvidere nogle repræsentanter fra højskolen og de forskellige folkeligt oplysende forbund, der skulle have de bedste muligheder for at bedømme udsendernes pædagogiske og folkelige værdi og endelig repræsentanter for pressen og for de udøvende og skabende kunstnere, som skulle have de bedste forudsætninger for at bedømme, om udsendelser af kunstnerisk art har kvalitet. Radiorådet bør naturligvis tælle en repræsentation fra radioens egne medarbejdere samt muliggøre enkelte særlige specialister.

Vi vil ikke undlade at bemærke, at dette sidste forslag efter vores mening ikke er så betydningsfuldt som det første, der omfattede radiatorådets og programmedarbejdernes funktioner og placeringen af ansvaret, men vi har ikke villet undlade at fremsætte dette andet forslag, fordi det er vor opfattelse, at mennesker, som i det daglige arbejder med problemer af politisk, af oplysende, af pædagogisk, af kunstnerisk art, vil være langt bedre egnede end radiatorådets nuværende medlemmer til at lægge hovedlinierne i radioens udsendelser, at virke idégivende og inspirerende på programmedarbejderne og — hvad der ikke er mindst vigtigt - udøve den kritiske virksomhed overfor udsendelserne.

Fornylig sagde anklageren i Mykle-sagen i Oslo: »Vi læser i dag bøger, som ikke kunne udgives for 50 år siden, og muligvis vil man uden videre kunne læse bøger som Rubinen om 50 år. Men dette er ikke afgørende. *Vi må følge den gængse moralopfattelse i dag.*«

Nøjagtig det samme siger tilhængere af censur, og nøjagtig det samme må visse af programudvalgets og radiatorådets medlemmer have sagt i adskillige situationer. Det er en fare, ikke blot for radioen og for landets kunst og kultur, men for hele det samfund, vi lever i, dersom tilhængerne af den gængse moralopfattelse får magt til at bestemme, hvad folk må høre - og navnlig, hvad de ikke må høre.

Det er en betingelse for kulturens trivsel, at folk også skal have, hvad de *ikke* kan lide. Man må have frihed til også at gå *imod* den gængse moralopfattelse. Radio og fjernsyn er - og vil, især for sidstnævntes vedkommende, i højeste grad i fremtiden blive - så vigtige institutioner i vort kulturelle liv, at ingen bør betragte deres ledelse med ligegyldighed.

P. b. v.

sign. *Hans Lyngby Jepsen*
formand.

Undervisningsministeriets radiolovudvalg.

Den senere tids debat har igen henledt opmærksomheden på det utilfredsstillende ved den gældende radioordning.

Ved at placere ansvaret for udsendelserne på radioråd og programudvalg, hvor de politiske partier er repræsenteret, har man sammenblandet den lovgivende og den udøvende myndighed — og i realiteten afskåret folketinget fra at øve kritik af radioen.

Ved at skyde et kontrolorgan, programudvalget — sammensat hovedsagelig af repræsentanter for politiske og religiøse interessegrupper - ind mellem radiokunstnere og lytterne, har man i realiteten etableret en forensur, der let kan komme til at tage radiomæssigt og kulturelt uvedkommende hensyn i sine beslutninger.

Ved at berøve radioen medarbejdere, de, der skaber programmerne, ansvaret for udsendelserne, har man frataget dem den ret og den pligt til at arbejde i frihed, som et demokratisk samfund nødvendigvis må tilbyde og forlange af åndsarbejdere.

Vi ønsker at slå til lyd for en ordning, der i statsradiofonien - som i alle andre kulturinstitutioner og i andre demokratiske landes radiofonier — placerer ansvaret på de medarbejdere, som leder udsendelserne. Radiorådet bør efter vor opfattelse være et kontrollerende, ikke et dirigerende organ, det bør varetage de almene principper, godkende budgetter og repertoireplaner og øve kritik af programmerne, efter at udsendelserne har fundet sted.

Ulf Ekman
redaktør

M. Skot-Hansen
direktør

Hal Koch
professor

Uffe Groesen
højskoleforstander

Halfdan Rasmussen
forfatter

Tove Ditlevsen
forfatterinde

Sam Besekow
sceneinstruktør

Henrik Neiiendam
redaktør

Hans Jørgen Lemboum
forfatter

Hans Olsen
formand for Dansk
billedhuggersamfund

Hans Henrik Krause
teaterdirektør

Jan Kobbernagel
professor

Hans Lyngby Jepsen
forfatter

C. A. Bodelsen
professor

Jørgen Bøgh
undervisningsinspektør

Jacob Paludan
forfatter

Torben Lund
professor

Mogens Pihl
professor

Fr. Nielsen
lektor, dr. phil.

Erik Knudsen
forfatter

Johs. Møller
redaktør

Thorkild Bjørnvig
forfatter

Jens Lillelund
direktør

Else Højgaard
skuespillerinde

Kai Friis-Møller
forfatter

Roar Skovmand
statskonsulent, dr. phil.

W. E. von Eyben
professor

H. C. Branner
forfatter

Knudåge Riisager
komponist

Eiler Jørgensen
forfatter

Ingeborg Brams
skuespillerinde
Knud Ove Møller
professor
Svend Thorsen
redaktør
J. Th. Arnfred
forstander

Knud W. Jensen
direktør
Edvin Tiemroth
sceneinstruktør

Harald Engberg
redaktør
Larsen Ledet
redaktør
Ole Lipmann
direktør
Helge Nielsen
formand for malende
kunstneres sammenslut.
Niels Bing
teaterdirektør
Arne Jacobsen
arkitekt, professor
Finn Methling
forfatter

Mogens Fog
professor
Inge Hvid Møller
skuespillerinde
Finn Gerdes
forfatter
Harald Krebs
operasekretær
K. K. Steincke
fhv. justitsminister
Jørgen Dich
professor

Henvendelsen modtaget af radiolovsudvalget den
1. november 1957.

DANSK LYTTER- OG FJERNSEERFORENING
Sekretariat: Roskilde.

Radiolovsudvalget
v/ formanden, departementschef Agnete Vøhtz,
undervisningsministeriet,
Frederiksholms Kanal 21,
København K.

Hoslagt tillader vi os at fremsende en resolution, som blev vedtaget på Dansk Lytter- og Fjernseerforenings hovedbestyrelsesmøde, søndag den 3. november 1957.

Med ærbødighed
sign. *M. Elmertoft*
formand.

DANSK LYTTER- OG FJERNSEERFORENING
Formanden, landsretssagfører M. Elmertoft.
Roskilde.

København, søndag den 3. november 1957.

Hovedbestyrelsen for Dansk Lytter- og Fjernseerforening ønsker at fastslå som sin principielle indstilling til den standende diskussion om radioens forhold, at man under ingen omstændigheder kan tolerere, at der udøves censur over for personer eller meninger i udsendelserne.

Kritik af personer eller udsendelser må fremsættes over for de ansvarlige instanser, og ikke over for de enkelte medarbejdere. Efter så mange års forløb under den nugældende ordning er det rimeligt at diskutere spørgsmål om arbejdsfordeling og udvidelse af medarbejderen's ansvar, og det er vor opfattelse, at et tilfredsstillende resultat af en forhandling herom

kan opnås — også inden for den nugældende lovs rammer.

Spørgsmålet om en ændring af reglerne om valg til radiatorådet er særdeles presserende, og vi henstiller, at det nedsatte udvalg snarest afslutter sit arbejde, således at ministeren kan få den fornødne tid til at fremsætte, og folketinget få tid til at behandle" og vedtage en ny lov med virkning fra 1. april 1958, da den nuværende radiatorådsperiode udløber.

P. B. V.
sign. *M. Elmertoft*
formand.

BILAG 24

DANSK REVYFORFATTER-
OG KOMPONISTFORBUND

Sekretæren.

Lyngby, den 13. november 1957.

Til radiolovsudvalget
v/ formanden,
departementschef frk. Agnete Vøhtz,
Radiohuset, Rosenørnsallé,
København V.

I anledning af den forestående ændring af statsradiofoniens organisationsforhold tillader Dansk Revyforfatter- og Komponistforbund sig herved at henlede det ærede udvalgs opmærksomhed på følgende:

Gennem en årrække har den »seriøse« musik, repræsenteret gennem Dansk Komponistforening, haft en konsulent inden for radiofonien, medens interesserne for det »seriøse« tekststof gennem Dansk Forfatterforening er varetaget ved et tilforordnet medlem af programudvalget. Til trods for den fremtrædende stilling, *underholdningsstoffet* (tekst og musik) indtager på radioprogrammerne, er der hidtil ikke givet Dansk Revyforfatter- og Komponistforbund - hvis virkefelt primært er underholdningsstoffet, og som omfatter hovedparten af landets forfattere og komponister på dette område — lejlighed til at virke vejledende ved udarbejdelse af programmerne.

Da en repræsentation inden for radiofonien som den her omtalte, analog med de nævnte eksisterende repræsentationer, er et af vor forbunds — iøvrigt ved tidligere lejlighed fremsatte — ønsker, tillader forbundet sig herved at anmode det ærede udvalg om, at dette vort ønske må blive taget under drøftelse og alvorlig overvejelse ved tilrettelæggelsen af radiofoniens fremtidige forhold.

P. f. v.

sign. *Erik Fiehn*
formand.

/Kay Rostgaard - Frøhne

En genpart af nærværende brev er tilstillet herrer undervisningsminister Jørgen Jørgensen og direktør F. E. Jensen.

FJERNSEER-FORBUNDET.

København, den 23. maj 1958.

Danske fjernseere har med beklagelse iagttaget, at den uro, der gennem længere tid har hersket omkring forberedelserne til en nyordning af radioens og fjernsynets fremtid, og den uro, der er kommet til udtryk i radioens og fjernsynets hus, nu har manifesteret sig i et lidet gennemtænkt forslag, hvorefter fjernsynets daglige ledelse skulle underlægges radioens afdelingschefer, og fjernsynet dermed indlemmes i radioens stærkt kritiserede æskesystem.

Bortset fra det urimelige i med en sådan ordning yderligere at belaste radioens hårdt arbejdende afdelingschefer, kan der rejses en hel række saglige indvendinger mod denne sammenblanding af to kunstarter, der kun har lidet tilfælles.

Går man ind for den tanke, vil man give lydradioen hals- og håndsret over fjernsynets udvikling, men det er indlysende, at en sådan ordning ikke vil kunne holde, når fjernsynet om få år disponerer over langt større penge midler end radioen.

Fjernseer-Forbundet, der upolitisk og uafhængigt udelukkende varetager fjernseernes interesser, opfordrer derfor det nedsatte radiolovsudvalg til nøje at overveje fremtidens muligheder og undgå at søge lovfæstet en ordning, der vil avle en del utilfredshed, og det er derfor på høje tid at sikre sig *fjernseernes* tilslutning til en kommende fjernsynsordning.

Landsforeningen Fjernseer Forbundets hovedledelse, samlet til møde i København, øns-

sker derfor på mere end 8.000 fjernseeres vegne at fremhæve:

1. At der ikke uden videre er grund til at anse radiofolk for mere egnede som fjernsynsledere end mange andre.
2. At vurderingen af fjernsynets tarv i detaljer må kunne ske uafhængigt af hensynet til lydradioen.
3. At hverken radio eller fjernsyn har mulighed for at udvikle sig frit, hvis ingen af dem kan leve deres eget liv.
4. Og at fjernsynet i særlig grad kræver tilskud af arbejdskraft, der er faglig kvalificeret til at udtrykke i billeder, hvad radioen udtrykker i lyd. Dette vil blive ulige mere vanskeligt, når topstillingerne i forvejen er besat af lydradioens folk.

Efter vor mening vil en selvstændig ledelse af fjernsynet betinge fjernsynets sunde og naturlige udvikling. Vi understreger, at dette er målet, vi stiler efter, og vi ønsker at tilføje, at retskaffenhed og velvilje overfor alle positive kræfter, der tjener fjernsynet, er det, der danner grundlaget for vort arbejde.

Fjernseer-Forbundet anerkender den kvalitetsforbedring, der har fundet sted i udsendelserne, og udtaler håbet om, at endnu flere dygtige medarbejdere må få lov til i deres egen institution at udvikle sig frit og skabe god underholdning på skærmen.

sign. *O. Helweg-Mikkelsen*

BILAG 26

ARBEJDERNES RADIO OG FJENSYNSFORBUND

Til radiolovsudvalget.

Ved afgivelse af udvalgets betænkning vil jeg, som repræsentant for Arbejdernes Radio- og Fjernsynsforbund gerne understrege, at vort forbunds principale standpunkt har været og fortsat er, at den nugældende radioordning, med enkelte af udviklingen påkrævede ændringer, stadig ville være et brugbart grundlag for lytternes fortsatte medvirken i radioens ledelse. Under den nugældende lov har Danmarks Radio udfoldet sig til at blive en hele folkets radio, og ved opbygning af lytterorganisationerne er store kredse af landets befolkning draget ind i demokratiske kulturorganisationer og har ad denne vej ikke bare medvirket ved udformningen af radioens programmer og ledelse, men også været en faktor ved opdragelse af store grupper i demokratisk, folkelig retning.

Såvel under folketingsudvalgets arbejde, som i det nusiddende udvalg, har man fra alle sider givet udtryk for, at man fortsat ønsker forbindelsen mellem lytterne og radioen bevaret, og Arbejdernes Radio- og Fjernsynsforbund kunne have ønsket disse synspunkter tydeligere nedfældet i det udkast til lovforslag, som udvalget har udarbejdet. Vi har vanskeligt ved at kunne forstå den modstand herimod, der er fremført af politiske repræsentanter, bortset fra socialdemokratiets, og vi har opfattelsen af, at vort synspunkt har stor tilslutning i offentlig-

heden, hvilket også artikler i mange af landets blade - uanset partifarve — bestyrker os i.

Skønt vi som nævnt mener, at den nugældende lov bør bevares, kan vi alligevel tiltræde det forslag, der nu foreligger til udnævnelse af radiatoråd, idet vi er klar over, at der er ingen politisk mulighed for gennemførelse af andre forslag end det foreliggende, at det foreliggende udkast fortsat bevarer ønsket om lytternes tilknytning til radioens ledelse, og at udvalget kan acceptere den af Oluf Steen foreslåede bemærkning til betænkningen, hvori lytternes tilslutning til udkastet gøres afhængig af folketingets forståelse af, at valg af lytterrepræsentanter sker på grundlag af de af lytterorganisationerne indsendte kandidatlistor.

Arbejdernes Radio- og Fjernsynsforbund udtaler håbet om, at radioen og nu også fjernsynet under en ny lov fortsat må bevare sin frie og uafhængige stilling, og at brugerne - lytterne og fjernseerne - stadig må være interesseret i Danmarks Radio's fortsatte vækst og gennem et bredt folkeligt organisationsarbejde i lytterforeningerne, at give inspiration og impuls til radioens og fjernsynets daglige ledelse.

Den 11. maj 1957.

sign. Sv. Christensen

LANDSFORENINGEN
KRISTELIG LYTTERFORENING

Tappernøje, den 16. juli 1957.

Til radiolovsudvalgets sekretariat,
radiohuset,
København.

Da det på lovudvalgets sidste møde blev vedtaget, at der til næste møde skulle foreligge et udkast til en betænkning fra udvalget til folketingets politiske partier, ligger det mig på sinde til dette udkast at fremsætte nogle bemærkninger om Kristelig Lytterforenings principielle stilling til spørgsmålet om en nyordning af statsradiofonien.

Siden spørgsmålet om en nyordning blev rejst i 1953 forud for radiatoråds valget i 1954, har dette spørgsmål været flittigt drøftet i Kristelig Lytterforenings medlemskredse, ved såvel landsforeningens møder, som ved de lokale afdelingers møder.

De synspunkter, der ved disse lejligheder er kommet til orde, har gennem dagspressens referater været bragt til offentlighedens kundskab og skulle derfor ikke være ukendte.

Af de fremsatte udtalelser fremgår det med tydelighed, at opfattelsen indenfor Kristelig Lytterforenings medlemmer er den, at den gældende radiolov gennem en menneskealder har stået sin prøve som et egnet grundlag for opbygningen og udviklingen af den danske radiofoni, og ikke mindst det led i den nuværende ordning med lytterrepræsentanter i radiatorådet, indstillede af de anerkendte lytterorganisationer, har vakt tilfredshed og anerkendelse indenfor de stærkest interesserede kredse blandt lytterne.

Imidlertid har Kristelig Lytterforening med

beklagelse måttet erkende, at det ikke i udvalget har været muligt at bevare og videreføre den gældende ordning. Derfor har Kristelig Lytterforening måttet forlade sine principielle synspunkter og gå ind i forhandlingerne om det forslag, der er fremsat fra de politiske partier.

Og her har Kristelig Lytterforening tilsluttet sig det arbejdsgrundlag, som Danske Lytteres Fællesforbund i september 1956 på udvalgets anmodning udarbejdede, og som blev behandlet i udvalgets møde den 3. oktober 1956.

Der er fra de politiske partiers side fremsat mange anerkendende udtalelser af lytterorganisationernes indsats og deres arbejde - ligesom ordningen med lytterrepræsentanter i radiatorådet, udpeget gennem instillinger fra de anerkendte organisationer — har opnået anerkendelse i vide kredse i befolkningen, også indenfor de forskellige politiske partier.

Det er derfor Kristelig Lytterforenings ønske og håb, at dette led i den danske radiofonis ordning må blive videreført i en kommende nyordning, så de i radio og fjernsyn stærkest interesserede lyttere og seere må kunne bevare deres repræsentation i radiatorådet, udpeget gennem instillinger fra de anerkendte lytter- og seerorganisationer.

P. 1. v.

sign. *Ludvig Rasmussen*

BILAG 28

Landsrettsagfører
VICTOR CHRISTENSEN
Randers.

Til
radiolovsudvalget,
København.

Idet jeg takker for indkaldelsen til møde den 8. n. m. kl. 9,30, tillader jeg mig at meddele, at jeg agter at fremsætte følgende bemærkninger til betænkningen:

Til bemærkning på side 3 om antallet af organiserede lyttere ønsker jeg at fremhæve, at dette tal vel forholdsmæssig svarer til antallet på organiserede medlemmer i opstillingsberetigede partier folketingsvalgene vedrørende.

Til bemærkningerne side 7 om erkendelsen af, at der ikke vil kunne skabes en tilfredsstillende ordning med direkte lyttervalg, ønsker jeg at udtale, at jeg ingensinde har erklæret mig enig i en sådan erkendelse. Når jeg gik med til under nærværende udvalgs behandling af sagen at opgive kravet om direkte lyttervalg, var det, fordi man fra alle sider gik imod, således at jeg kunne indse det umulige i at få dette krav gennemført i denne omgang, men absolut ikke, fordi jeg mener, at der ikke vil kunne skabes en tilfredsstillende ordning med direkte lyttervalg.

Til side 7 nederst bemærkes, at forslaget angående valget af radiatorådsmedlemmer indstillet af lytterorganisationerne ikke har opnået hele udvalgets tilslutning, idet jeg ønsker føjet til

forslagets § 4 stk. 2 c: »Mindst 6 af disse 10 medlemmer skal udpeges blandt de af de anerkendte organisationer indstillede«.

løvrigt kan jeg tiltræde betænkningen, og selv om jeg i udvalget står alene med fornævnte synspunkter og ønsker, er det mit håb, at der ved sagens behandling i folketinget vil blive taget hensyn til dem. Under udvalgsbehandlingen har socialdemokraterne udtalt, at man var interesseret i at sikre lytter- og fjernseerorganisationer en repræsentation i rådet, men at man måtte opgive, fordi de andre partier ikke ville være med. Hvis denne udtalelse er rigtig, vil jeg tro, at der nu skulle være muligheder for at gennemføre garantien, idet jeg regner med, at i hvert fald nogle venstremænd og konservative samt retsforbundet går med, og så er der grundlag for det håb, som jeg ligesåvel som de andre lytterorganisationer af udvalget nærer: At radio og fjernsyn må bevare sin frie og uafhængige stilling, og at lytternes indflydelse på radiofoniens ledelse må bevares og under ingen omstændigheder forringes.

Randers, den 30. september 1957.

sign. *Victor Christensen.*

